

Dibuku ya LUTANGU NKOTOLO

Ba ke bokilaka dibuku yayi Lutangu, samu ti ni na kati ya dibuku yayi Nzambi salaka balutangusu mingi ya bantu ya Isayeli. Dibuku yayi ke na kuzonzila luzingu ya bamvula makumi yiya yina bantu ya Isayeli lutisaka na yinsi ya kuyuma, kubanda na mongo ya Sinayi tii ntangu yina bawu kumaka na nkotolo ya yinsi ya Kaana, ntoto ya nsilulu. Nzambi vwandaka kintwadi na bawu.

Dibuku yayi kele ya kukabuka na bandambu tatu. Na ndambu ya ntete (Ltg 1.1-10.10), Yave tumisaka Moyize na kusala lutangusu ya bantu mpe na kubongisa nkwendolo ya bawu. Ba tulaka ba-Levi na kisalu ya bawu. Ba kembilaka mukembo ya Paki.

Na ndambu ya zole ya dibuku yayi (Ltg 10.11-21.20), bantu ya Isayeli bikaka mongo ya Sinayi mpe bawu bakaka nzila samu na kukwenda na yinsi ya nsilulu, tii yina bawu kwendaka kuma na mudimba ya Mowabe. Bawu bwabanaka bam-pasi mingi yina vwandaka kwenda manisa bawu ngolo. Bawu vungutilaka Yave mpe kisyelo ya yandi Moyize. Yave pesaka bawu kitumbu na kusala ti bawu kusala bamvula makumi yiya na kati ya yinsi ya kuyuma.

Na ndambu ya tatu ya dibuku yayi (Ltg 21.21-36.13), bantu ya Isayeli kwizaka kuma na lweka ya esete ya nzadi ya Yolodani. Ba salaka lutangusu ya zole ya bantu ya Isayeli kuna na mudimba ya

Mowabe. Ba soolaka Yeswa kilandi ya Moyize. Yave tumisaka dyaka Moyize na kuzonzila na misiku yina me tadila minkayulu. Yave tumisaka mpe Moyize na kulakisa bantu ya Isayeli bandilu ya yinsi ya nsilulu mpe na kukabudila bawu yinsi yango.

Dibuku yayi lenda kukabuka mutindu yayi:

- Lutangusu ya ntete ya bana ya Isayeli (Ltg 1-4).
- Misiku ya nkaka mpe mbyekolo ya ba-Levi (Ltg 5-8).
- Mukembo ya Paki (Ltg 9.1-10.10).
- Nkwendolo na yinsi ya nsilulu (Ltg 10.11-21).
- Bana ya Isayeli na mudimba ya Mowabe (Ltg 22-32).
- Nzyetolo ya Isayeli katuka na Ngipiti (Ltg 33.1-33.49).
- Yave pesaka malongi ya nkaka (Ltg 33.50-36.13).

ISAYELI NA YINSI YA KUYUMA YA SINAYI

1-10

Lutangusu ya ntete ya bana ya Isayeli

¹ Na kilumbu ya ntete ya ngonda ya zole, na mvula ya zole, na manima ya kubasika ya bantu ya Isayeli na yinsi ya Ngipiti, kuna na yinsi ya kuyuma ya Sinayi, Yave zonzaka na Moyize, na Yinzo ya Mbwabanu. Yandi tubaka mutindu yayi:

² «Beno sala lutangusu ya mukangu nyonso ya bana ya Isayeli mutindu kele bifumba ya bawu mpe mutindu kele makanda ya bawu. Beno sonika bankumbu ya babakala nyonso mosi-mosi.

³ Nge na Aloni, beno sala lutangusu ya babakala nyonso yina lenda vwanda binwani, bayina kele

na bamvula kubanda makumi zole tii na zulu.
Beno tanga bawu na kati ya konso nkonga ya binwani ya Isayeli.

⁴ Beno ke vwanda na mfumu mosi-mosi ya konso dikanda.

⁵ Bankumbu ya bantu yina ke vwanda na beno ni yayi: samu na kifumba ya Lubene: Elisule, mwana ya Sedewule.

⁶ Samu na kifumba ya Simewone: Selumyele, mwana ya Sulisadayi.

⁷ Samu na kifumba ya Yuda: Nasone, mwana ya Aminadabe.

⁸ Samu na kifumba ya Isakale: Netanele, mwana ya Suwale.

⁹ Samu na kifumba ya Zabulone: Elyabe, mwana ya Elone.

¹⁰ Samu na bana ya Yosefi: Elisama, mwana ya Amiwude samu na kifumba ya Efalayime, Ngamelyele mwana ya Pedasule samu na kifumba ya Manase.

¹¹ Samu na kifumba ya Bezame: Abidane, mwana ya Ngidewoni.

¹² Samu na kifumba ya Dane: Ayezele, mwana ya Amisadayi.

¹³ Samu na kifumba ya Asele: Pangyele, mwana ya Okelane.

¹⁴ Samu na kifumba ya Ngade: Elyasafe, mwana ya Dewele.

¹⁵ Samu na kifumba ya Nafetali: Ayila, mwana ya Enane.»

¹⁶ Ni bawu bantu yina ba bokilaka na kati ya mukangu ya bantu ya Isayeli. Ni bawu vwandaka

bamfumu ya bifumba ya bawu. Ni bawu vwandaka mpe bamfumu ya bankonga ya binwani ya Isayeli.

¹⁷ Moyize na Aloni vukanaka na bantu yina ba bakaka bankumbu.

¹⁸ Na kilumbu ya ntete ya ngonda ya zole, bawu kutikisaka mukangu nyonso. Bawu sonikisaka bankumbu ya babakala nyonso ya Isayeli, bayina vwandaka na bamvula kubanda na makumi zole tii na zulu. Bawu salaka yawu mutindu kele mbutukulu ya bawu, dikanda mosi-mosi mpe kivumu mosi-mosi.

¹⁹ Moyize salaka bawu lutangusu kuna na yinsi ya kuyuma ya Sinayi. Yandi salaka yawu mutindu Yave tumisaka yandi yawu.

²⁰ Na yina me tadila lutangusu ya bana ya Lubene, mwana ya ntete ya Isayeli, ba tangaka dikanda mosi-mosi mpe kivumu mosi-mosi mutindu kele mbutukulu ya bawu. Ba tangaka bankumbu ya babakala ya bamvula kubanda na makumi zole tii na zulu, bayina lendaka vwanda binwani.

²¹ Bantu yina ba tangaka na kifumba ya Lubene vwandaka mafunda makumi yiya na sambanu, na bankama tanu (46 500).

²² Na yina me tadila lutangusu ya bana ya Simewone, ba tangaka dikanda mosi-mosi mpe kivumu mosi-mosi mutindu kele mbutukulu ya bawu. Ba tangaka bankumbu ya babakala ya bamvula kubanda na makumi zole tii na zulu, bayina lendaka vwanda binwani.

²³ Bantu yina ba tangaka na kifumba ya Simewone vwandaka mafunda makumi tanu

na yivwa, na bankama tatu (59 300).

24 Na yina me tadila lutangusu ya bana ya Ngade, ba tangaka dikanda mosi-mosi mpe kivumu mosi-mosi mutindu kele mbutukulu ya bawu. Ba tangaka bankumbu ya babakala ya bamvula kubanda na makumi zole tii na zulu, bayina lendaka vwanda binwani.

25 Bantu yina ba tangaka na kifumba ya Ngade vwandaka mafunda makumi yiya na tanu na bankama sambanu, na makumi tanu (45 650).

26 Na yina me tadila lutangusu ya bana ya Yuda, ba tangaka dikanda mosi-mosi mpe kivumu mosi-mosi mutindu kele mbutukulu ya bawu. Ba tangaka bankumbu ya babakala ya bamvula kubanda na makumi zole tii na zulu, bayina lendaka vwanda binwani.

27 Bantu yina ba tangaka na kifumba ya Yuda vwandaka mafunda makumi nsambwadi na yiya, na bankama sambanu (74 600).

28 Na yina me tadila lutangusu ya bana ya Isakale, ba tangaka dikanda mosi-mosi mpe kivumu mosi-mosi mutindu kele mbutukulu ya bawu. Ba tangaka bankumbu ya babakala ya bamvula kubanda na makumi zole tii na zulu, bayina lendaka vwanda binwani.

29 Bantu yina ba tangaka na kifumba ya Isakale vwandaka mafunda makumi tanu na yiya na bankama yiya (54 400).

30 Na yina me tadila lutangusu ya bana ya Zabulone, ba tangaka dikanda mosi-mosi mpe kivumu mosi-mosi mutindu kele mbutukulu ya bawu. Ba tangaka bankumbu ya babakala ya bamvula kubanda na makumi zole tii na zulu,

bayina lendaka vwanda binwani.

³¹ Bantu yina ba tangaka na kifumba ya Zabulone vwandaka mafunda makumi tanu na nsambwadi na bankama yiya (57 400).

³² Na yina me tadila lutangusu ya bana ya Yosefi, mwana ya Efalayime, ba tangaka dikanda mosi-mosi mpe kivumu mosi-mosi mutindu kele mbutukulu ya bawu. Ba tangaka bankumbu ya babakala ya bamvula kubanda na makumi zole tii na zulu, bayina lendaka vwanda binwani.

³³ Bantu yina ba tangaka na kifumba ya Efalayime vwandaka mafunda makumi yiya na bankama tanu (40 500).

³⁴ Na yina me tadila lutangusu ya bana ya Manase, ba tangaka dikanda mosi-mosi mpe kivumu mosi-mosi mutindu kele mbutukulu ya bawu. Ba tangaka bankumbu ya babakala ya bamvula kubanda na makumi zole tii na zulu, bayina lendaka vwanda binwani.

³⁵ Bantu yina ba tangaka na kifumba ya Manase vwandaka mafunda makumi tatu na zole, na bankama zole (32 200).

³⁶ Na yina me tadila lutangusu ya bana ya Bezame, ba tangaka dikanda mosi-mosi mpe kivumu mosi-mosi mutindu kele mbutukulu ya bawu. Ba tangaka bankumbu ya babakala ya bamvula kubanda na makumi zole tii na zulu, bayina lendaka vwanda binwani.

³⁷ Bantu yina ba tangaka na kifumba ya Bezame vwandaka mafunda makumi tatu na tanu, na bankama yiya (35 400).

³⁸ Na yina me tadila lutangusu ya bana ya Dane, ba tangaka dikanda mosi-mosi mpe kivumu

mosi-mosi mutindu kele mbutukulu ya bawu. Ba tangaka bankumbu ya babakala ya bamvula kubanda na makumi zole tii na zulu, bayina lendaka vwanda binwani.

³⁹ Bantu yina ba tangaka na kifumba ya Dane vwandaka mafunda makumi sambanu na zole, na bankama nsambwadi (62 700).

⁴⁰ Na yina me tadila lutangusu ya bana ya Asele, ba tangaka dikanda mosi-mosi mpe kivumu mosi-mosi mutindu kele mbutukulu ya bawu. Ba tangaka bankumbu ya babakala ya bamvula kubanda na makumi zole tii na zulu, bayina lendaka vwanda binwani.

⁴¹ Bantu yina ba tangaka na kifumba ya Asele vwandaka mafunda makumi yiya na mosi na bankama tanu (41 500).

⁴² Na yina me tadila lutangusu ya bana ya Nafetali, ba tangaka dikanda mosi-mosi mpe kivumu mosi-mosi mutindu kele mbutukulu ya bawu. Ba tangaka bankumbu ya babakala ya bamvula kubanda na makumi zole tii na zulu, bayina lendaka vwanda binwani.

⁴³ Bantu yina ba tangaka na kifumba ya Nafetali vwandaka mafunda makumi tanu na tatu na bankama yiya (53 400).

⁴⁴ Yina ni bayina ba tangaka na lutangusu yina salaka Moyize na Aloni kintwadi na babakala kumi na zole, bamfumu ya bifumba ya Isayeli. Ya vwandaka muntu mosi-mosi samu na konso kifumba.

⁴⁵ Bayina nyonso ba tangaka na kati na bana ya Isayeli na konso dikanda, bayina vwandaka na bamvula kubanda na makumi zole tii na zulu, bayina lendaka vwanda binwani,

46 bawu vwandaka mafunda bankama sambanu na tatu, na bankama tanu na makumi tanu (603 550).

Kisalu ya bana ya kifumba ya Levi

47 Ba salaka ve lutangusu ya kifumba ya ba-Levi mutindu yawu salamaka samu na bifumba ya nkaka.

48 Samu ti Yave tubaka na Moyize:

49 «Kusala ve lutangusu ya kifumba ya ba-Levi. Kutanga ve bawu kintwadi na bana ya nkaka ya Isayeli.

50 Pesa bawu kisalu ya Yinzo ya Ngwisani, na bisalulu ya yawu nyonso, mpe bima nyonso ya yawu. Ni bawu ke banda na kunataka Yinzo ya Mbwabanu mpe bisalulu ya yawu nyonso. Bawu ke banda na kusalaka kuna mpe na kuzingaka pene-pene na yawu, na balweka nyonso.

51 Na ntangu ya kukwenda, ba-Levi ke katula Yinzo ya Mbwabanu samu na kunata yawu na kivwandu ya nkaka, kisika yina ba ke kwenda tula dyaka yawu. Muntu yina kele ve muntu ya dikanda ya Levi, kana yandi belama na Yinzo yina, ba ke kufwa yandi.

52 Bana ya Isayeli ke zinga konso bantu na kivwandu ya bawu, mutindu kele bankonga ya binwani ya bawu, pene-pene ya kidimbu ya yinsi ya bawu.

53 Ba-Levi ke zinga pene-pene na Yinzo ya Ngwisani, na balweka nyonso. Na yina, nkele ya munu Nzambi ke bwidila ve mukangu ya bana ya Isayeli. Kiyeko ya Yinzo ya Ngwisani mpe lukengolo ya yawu kele na maboko ya ba-Levi.»

54 Bana ya Isayeli salaka nyonso mutindu Yave tumisaka yawu na Moyize. Bawu salaka mutindu yina.

2

Mutindu bifumba ke vwandila na kivwandu

1 Yave tubaka na Moyize mpe Aloni mutindu yayi:

2 Bana ya Isayeli ke sala kivwandu ya bawu konso bantu pene-pene ya kidimbu ya nkonga ya yandi ya binwani, na kidimbu ya dikanda ya yandi. Bawu ke sala kivwandu ya bawu ya kutasana na Yinzo ya Mbwabanu, mpe na balweka nyonso ya yawu.

3 Bayina ke vwanda na lweka ya esete, bawu ke vwanda pene-pene ya kidimbu ya kivwandu ya bantu ya Yuda. Bawu ke vwandila mutindu kele bankonga ya binwani ya bawu. Mfumu ya bana ya Yuda ni Nasone, mwana ya Aminadabe.

4 Nkonga nyonso ya binwani ya Yuda yina ba tangaka kele mafunda makumi nsambwadi na yiya, na bankama sambanu (74 600) ya babakala.

5 Kifumba ya Isakale ke sala kivwandu ya bawu pene-pene ya bantu ya Yuda. Mfumu ya bana ya Isakale ni Netanele, mwana ya Suwale.

6 Nkonga nyonso ya binwani ya Isakale yina ba tangaka kele mafunda makumi tanu na yiya na bankama yiya (54 400) ya babakala.

7 Yina ke landa, ni kifumba ya Zabulone. Mfumu ya bana ya Zabulone ni Elyabe, mwana ya Elone.

⁸ Nkonga nyonso ya binwani ya Zabulone yina ba tangaka kele mafunda makumi tanu na nsambwadi, na bankama yiya (57 400) ya babakala.

⁹ Babakala nyonso ya kivwandu ya Yuda yina ba tangaka kele mafunda nkama mosi na makumi nana na sambanu na bankama yiya (186 400), mutindu kele bankonga ya bawu ya binwani. Ni bawu ke vwanda mukangu ya ntete na kukwenda.

¹⁰ Bayina ke vwanda na lweka ya sude, bawu ke vwanda pene-pene ya kidimbu ya bantu ya kivwandu ya Lubene. Bawu ke vwandila mutindu kele bankonga ya binwani ya bawu. Mfumu ya bana ya Lubene ni Elisule, mwana ya Sedewule.

¹¹ Nkonga nyonso ya binwani ya Lubene yina ba tangaka kele mafunda makumi yiya na sambanu na bankama tanu (46 500) ya babakala.

¹² Bantu ya kifumba ya Simewone ke sala kivwandu ya bawu pene-pene ya bantu ya Lubene. Mfumu ya bana ya Simewone ni Selumyele, mwana ya Sulisadayi.

¹³ Nkonga nyonso ya binwani ya Simewone yina ba tangaka kele mafunda makumi tanu na yivwa na bankama tatu (59 300) ya babakala.

¹⁴ Yina ke landa, ni kifumba ya Ngade. Mfumu ya bana ya Ngade ni Elyasafe, mwana ya Dewele.

¹⁵ Nkonga nyonso ya binwani ya Ngade yina ba tangaka kele mafunda makumi yiya na tanu na bankama sambanu na makumi tanu (45 650) ya babakala.

¹⁶ Babakala nyonso ya kivwandu ya Lubene yina ba tangaka kele nkama mosi na makumi tanu na mosi ya mafunda na bankama yiya na makumi tanu (151 450), mutindu kele bankonga ya bawu

ya binwani. Ni bawu ke vwanda mukangu ya zole na kukwenda.

¹⁷ Na manima, ba-Levi ke baka Yinzo ya Mb-wabanu na kukwenda na yawu. Ba ke vwanda na kati-kati ya bifumba ya nkaka. Bantu ke kwendila mutindu kele ndandanu ya bivwandu ya bawu. Bawu ke landasana mutindu ke vwandila bidimbu ya bankonga ya binwani ya bawu.

¹⁸ Bayina ke vwanda na lweka ya wesete, bawu ke vwanda pene-pene ya kidimbu ya bantu ya kivwandum ya Efalayime. Bawu ke vwandila mutindu kele bankonga ya binwani ya bawu. Mfumu ya bantu ya Efalayime ni Elisama, mwana ya Amiwude.

¹⁹ Nkonga nyonso ya binwani ya Efalayime yina ba tangaka kele mafunda makumi yiya na bankama tanu (40 500) ya babakala.

²⁰ Pene-pene ya bawu ke vwanda kifumba ya Manase. Mfumu ya bana ya Manase ni Ngamelylele, mwana ya Pendasule.

²¹ Nkonga ya binwani ya Manase yina ba tangaka kele mafunda makumi tatu na zole na bankama zole (32 200) ya babakala.

²² Yina ke landa, ni kifumba ya Bezame. Mfumu ya bana ya Bezame ni Abidane, mwana ya Ngide-woni.

²³ Nkonga ya binwani ya Bezame yina ba tangaka kele mafunda makumi tatu na tanu na bankama yiya (35 400) ya babakala.

²⁴ Babakala nyonso ya kivwandum ya Efalayime yina ba tangaka kele mafunda nkama mosi na nana, na nkama mosi (108 100), mutindu kele

bankonga ya bawu ya binwani. Ni bawu ke vwanda mukangu ya tatu na kukwenda.

²⁵ Bayina ke vwanda na lweka ya node, bawu ke vwanda pene-pene ya kidimbu ya kivwandu ya bantu ya Dane. Bawu ke vwandila mutindu kele bankonga ya binwani ya bawu. Mfumu ya bana ya Dane ni Ayezele, mwana ya Amisadayi.

²⁶ Nkonga ya binwani ya Dane yina ba tangaka kele mafunda makumi sambanu na zole na bankama nsambwadi (62 700) ya babakala.

²⁷ Pene-pene ya bawu ke vwanda kifumba ya Asele. Mfumu ya bana ya Asele ni Pangyele, mwana ya Okelane.

²⁸ Nkonga ya binwani ya Asele yina ba tangaka kele mafunda makumi yiya na mosi na bankama tanu (41 500) ya babakala.

²⁹ Yina ke landa, ni kifumba ya Nafetali. Mfumu ya bana ya Nafetali ni Ayila, mwana ya Eycinane.

³⁰ Nkonga ya binwani ya Nafetali yina ba tangaka kele mafunda makumi tanu na tatu na bankama yiya (53 400) ya babakala.

³¹ Babakala nyonso ya kivwandu ya Dane yina ba tangaka kele mafunda nkama mosi na makumi tanu na nsambwadi, na bankama sambanu (157 600), mutindu kele bankonga ya bawu ya binwani.

Ni bawu ke vwanda mukangu ya mansukina na kukwenda.

Bawu ke kwenda mutindu ke vwandila bidimbu ya bankonga ya binwani ya bawu.

³² Yayi ni lutangu ya bana ya Isayeli yina ba tangaka mutindu kele makanda ya bawu. Bayina nyonso ba tangaka na kati ya biwandu, mutindu

kele bankonga ya binwani ya bawu kele mafunda bankama sambanu na tatu, na bankama tanu na makumi tanu (603 550) ya babakala.

³³ Ba tangaka ve ba-Levi kintwadi na bana ya nkaka ya Isayeli, mutindu vwandaka ntumunu yina Yave pesaka na Moyize.

³⁴ Bana ya Isayeli salaka nyonso mutindu Yave tumisaka na Moyize. Bawu salaka bivwandu ya bawu, konso bantu na kidimbu ya bawu ya yinsi. Bawu vwandaka kwenda tambula konso bantu mutindu kele bifumba ya bawu, mutindu kele makanda ya bawu.

3

Kisalu ya kifumba ya Levi

¹ Yayi ni mukanda ya bankumbu ya bantu ya dikanda ya Moyize mpe Aloni na ntangu yina Yave zonzaka na Moyize kuna na mongo ya Sinayi.

² Bankumbu ya bana ya Aloni ni yayi: Nadabe mwana ya ntete, Abiwu, Eleyazale mpe Itamale.

³ Yina ni bankumbu ya bana ya Aloni, banganga-Nzambi yina ba byekaka, bayina kuzwaka luve ya kukota na kisalu ya bunganga-Nzambi.

⁴ Kasi Nadabe mpe Abiwu kufwaka na mantwala ya Yave na yinsi ya kuyuma ya Sinayi, samuti bawu nataka tiya ya kufwanana ve na ntadisi ya Yave. Bawu vwandaka ve na bana ya babakala. Kaka Eleyazale mpe Itamale salaka kisalu ya bunganga-Nzambi na meso ya tata ya bawu Aloni.

⁵ Yave tubaka na Moyize:

6 «Belemisa kifumba ya Levi mpe tula bawu na lutwadusu ya nganga-Nzambi Aloni, samu ti bawu kusadisa yandi na kisalu.

7 Ba ke sala kisalu samu na yandi mpe samu na mukangu nyonso ya Isayeli na mantwala ya Yinzo ya Mbwabanu. Bawu ke sala bisalu yina me tadila Yinzo.

8 Bawu ke sala bisalu yina me tadila bisalulu nyonso ya Yinzo ya Mbwabanu. Bawu ke sadila bana ya Isayeli na kusalaka bisalu yina me tadila Yinzo.

9 Na yina, nge ke pesa ba-Levi na sika ya Aloni mpe bana ya yandi. Ba-Levi ke pesama ya muvimba na yandi, na nkumbu ya bana ya Isayeli.

10 Nge ke sala ti ni Aloni mpe bana ya yandi ke sala kisalu ya bunganga-Nzambi. Muntu yina kele ve muntu ya dikanda ya Levi, kana yandi belama na Yinzo, ba ke kufwa yandi.»

11 Yave zonzaka na Moyize, yandi tubaka:

12 «Tala, munu, mu me soola ba-Levi na kati ya bana ya Isayeli na kisika ya bana nyonso ya ntete ya babakala, bana nyonso ya Isayeli yina ke butuka ya ntete na bamama ya bawu. Ba-Levi kele ya munu.

13 Samu ti konso mwana ya ntete kele ya munu. Kilumbu yina mu salaka ti bana nyonso ya ntete ya yinsi ya Ngipiti kufwa, mu bakaka bana nyonso ya ntete ya Isayeli, ya vvanda ya bantu mpe ya bibulu ya bawu. Mu kele Yave.»

Lutangusu ya ntete ya ba-Levi mpe kisalu ya bawu

14 Yave tubaka na Moyize na yinsi ya kuyuma ya Sinayi:

15 «Sala lutangusu ya bana ya Levi na konso dikanda mpe na konso kivumu. Sala lutangusu ya babakala nyonso kubanda na bayina ke na ngonda mosi tii na zulu.»

16 Na yina, Moyize salaka lutangusu ya ba-Levi mutindu Yave tumisaka yandi yawu.

17 Bana ya Levi ni yayi: Ngelesone, Keyate mpe Melali.

18 Bana ya Ngelesone mutindu kele makanda ya bawu ni yayi: Libeni na Simeyi.

19 Bana ya Keyate mutindu kele makanda ya bawu ni yayi: Amelame, Isale, Ebelone mpe Uzyele.

20 Bana ya Melali mutindu kele makanda ya bawu ni yayi: Mayeli mpe Musi. Yina ni makanda ya ba-Levi mutindu kele bivumu ya bawu.

21 Ngelesone vwandaka nkooko ya ba-Libeni mpe ya ba-Simeyi. Yina ni makanda ya ba-Ngelesone.

22 Bantu yina ba tangaka na kati ya ba-Ngelesone nyonso vwandaka mafunda nsambwadi na bankama tanu (7 500) ya babakala kubanda na bayina vwandaka na ngonda mosi tii na zulu.

23 Makanda ya ba-Ngelesone salaka kivwandum ya bawu na manima ya Yinzo, na lweka ya wesete.

24 Mfumu ya dikanda ya ba-Ngelesone ni Elyasafe, mwana ya Layele.

25 Na yina me tadila Yinzo ya Mbwabanu, bana ya Ngelesone vwandaka na kiyeko ya Yinzo: lele yina ke fukaka muludi ya Yinzo, lele ya mwelo ya Yinzo ya Mbwabanu,

26 balele ya bibaka ya lupangu, lele ya mwelo ya lupangu, balweka nyonso ya ngaanda ya Yinzo, balweka nyonso ya kiyokolo ya minkayulu, basinga nyonso, mpe kiyeko ya kutelemisaka mpe kukatulaka Yinzo yango.

27 Keyate vwandaka nkooko ya ba-Amelame, ya ba-Isale, ba-Ebelone mpe ya ba-Uzyele. Yina ni makanda ya ba-Keyate.

28 Lutangu ya babakala nyonso salaka mafunda nana na bankama sambanu (8 600) kubanda na bayina vwandaka na ngonda mosi tii na zulu. Ni bawu kuzwaka kiyeko ya Yinzo ya longo.

29 Makanda ya ba-Keyate salaka kivwandu ya bawu na lweka sude ya Yinzo.

30 Mfumu ya makanda ya ba-Keyate ni Elisafane, mwana ya Uzyele.

31 Bawu vwandaka na kiyeko ya: sanduku, mesa, kitentokolo ya minda, biyokolo, bisalulu yina ba ke sadilaka na Yinzo, lele ya kat-i-kati mpe kiyeko ya kutulaka mpe kukatulaka bima yina.

32 Mfumu ya ntete ya ba-Levi ni Eleyazale, mwana ya nganga-Nzambi Aloni. Kisalu ya yandi ni kutwadisa bantu yina vwandaka na kiyeko ya Yinzo ya longo.

33 Melali vwandaka nkooko ya ba-Maali mpe ya ba-Musi. Yina ni makanda ya ba-Melali.

34 Bantu yina ba tangaka na kati ya ba-Melali nyonso vwandaka mafunda sambanu na bankama zole (6 200) ya babakala, kubanda na bayina vwandaka na ngonda mosi tii na zulu.

35 Mfumu ya makanda ya ba-Melali ni Sulyele, mwana ya Abiyayile. Bawu salaka kivwandu ya bawu na lweka ya node ya Yinzo.

36 Bana ya Melali kuzwaka kiyeko ya: mabaya ya Yinzo, bayinti ya yawu, makunzi ya yawu, bisimbulu ya yawu ya yisi, bisalulu nyonso ya yawu. Bawu vwandaka mpe na kiyeko ya kutulaka mpe kukatulaka bima nyonso yina.

37 Ba vwandaka mpe na kiyeko ya: makunzi yina ke zungidilaka lupangu nyonso, bisimbulu ya yawu ya yisi, binko ya yawu mpe basinga ya yawu.

38 Moyize, Aloni mpe bana ya yandi salaka kivwandu ya bawu na lweka ya esete, na mantwala ya Yinzo ya Mbwabanu. Ba vwandaka na kiyeko ya kisalu ya bunganga-Nzambi na nkumbu ya bana ya Isayeli. Muntu yina kele ve nganga-Nzambi, kana yandi belama na Yinzo, ba ke kufwa yandi.

39 Lutangu ya ba-Levi yina Moyize na Aloni tangaka mutindu vwandaka ntumunu ya Yave, vwandaka mafunda makumi zole na zole (22 000) ya babakala kubanda na bayina vwandaka na ngonda mosi tii na zulu. Ba salaka lutangusu yina mutindu kele makanda ya bawu.

Nkudulu ya bana ya ntete ya babakala

40 Yave tubaka na Moyize: «Sala lutangusu ya bana nyonso ya ntete ya babakala ya bana ya Isayeli, kubanda na bayina ke na ngonda mosi tii na zulu. Sonika bankumbu ya bawu.

41 Na manima, tula na lweka ba-Levi samu ti ba kuvwanda ya munu, munu Yave, na kisika ya bana nyonso ya ntete ya bana ya Isayeli. Tula mpe na lweka samu na munu bibulu ya ba-Levi na kisika ya bibulu nyonso ya ntete ya bana ya Isayeli.»

42 Moyize salaka lutangusu ya bana nyonso ya ntete ya bana ya Isayeli mutindu Yave tumisaka yandi yawu.

43 Lutangu ya bana nyonso ya ntete ya babakala yina ba tangaka mpe sonikaka bankumbu, yawu salaka mafunda makumi zole na zole na bankama zole na makumi nsambwadi na tatu (22 273) ya babakala, kubanda na bayina vwandaka na ngonda mosi tii na zulu.

44 Yave tubaka na Moyize:

45 «Baka ba-Levi na kisika ya bana nyonso ya ntete ya babakala na katì ya bana ya Isayeli. Baka mpe bibulu ya ba-Levi na kisika ya bibulu ya bawu. Ba-Levi kele ya munu. Mu kele Yave.

46 Lutangu ya bana ya ntete ya bana ya Isayeli me lutila lutangu ya ba-Levi na bankama zole na makumi nsambwadi na tatu (273). Na kukuula bawu yina,

47 nge ke futa Basekele tanu samu na konso muntu. Mbongo yango, ba ke teza yawu mutindu ba ke tezilaka na kitezolo ya Yinzo ya longo*, yawu kele ya Bangela makumi zole.

48 Nge ke pesa mbongo yina na Aloni mpe na bana ya yandi samu na kukuula bana ya ntete yina vwandaka na zulu ya lutangu ya ba-Levi.»

49 Moyize bakaka mbongo ya nkudulu na maboko ya bayina vwandaka na zulu ya lutangu ya ba-Levi.

50 Mbongo yina yandi bakaka na maboko ya bana ya ntete ya bana ya Isayeli vwandaka

3:47 Mba 23.15   * **3:47** Na kitezolo ya Yinzo ya longo, mbongo mosi ya kisengo vwandaka bangalame kumi.   **3:47** KbK 30.13

Basekele funda mosi na bankama tatu na makumi sambanu na tanu (1 365) ya palata, mutindu vwandaka Sekele yina ba ke sadilaka na Yinzo ya longo.

⁵¹ Na ntumunu ya Yave, Moyize pesaka mbongo ya nkudulu na Aloni mpe na bana ya Aloni mutindu Yave tumisaka yandi yawu.

4

Kisalu ya makanda ya ba-Levi

A. Kisalu ya bana ya Keyate

¹ Yave zonzaka na Moyize mpe na Aloni, yandi tubaka:

² «Sala lutangusu ya bana ya Keyate na kati ya bana ya Levi. Sala yawu dikanda mosi-mosi mpe kivumu mosi-mosi,

³ kubanda na bayina ke na bamvula makumi tatu tii na makumi tanu. Tanga bayina nyonso lenda sala na kati ya Yinzo ya Mbwabanu.

⁴ Kisalu ya bana ya Keyate na kati ya Yinzo ya Mbwabanu ni yayi: bawu ke na kiyeko ya bima ya kulutila longo.

⁵ Ntangu bantu ya Isayeli ke telama na kukwenda, Aloni na bana ya yandi ke kwiza katula lele yina ke kabulaka kisika ya kulutila longo na kisika ya longo. Na lele yina, bawu ke fuka Sanduku ya Ngwisani.

⁶ Na zulu ya yawu, bawu ke tula bampusu ya mbisi ya nene ya mubu, mpe na zulu ya yawu, bawu ke yalumuna lele ya ntinta ya dizulu. Mpe

ba ke tula bayinti yina ba ke nanguninaka sanduku.

⁷ Bawu ke yalumuna lele ya ntinta ya dizulu na zulu ya mesa ya mampa ya longo, mpe na zulu ya yawu, bawu ke tula bandonga, bakopo, bandonga ya fyoti, bambungu samu na minkayulu ya vinu. Ba ke tula mpe mampa yina ba fwana kuplesaka munu bantangu nyonso.

⁸ Na zulu ya nyonso yina, ba ke yalumuna lele ya mbwaki ya kulutila mpe ba ke fuka nyonso na bampusu ya mbisi ya nene ya mubu. Mpe ba ke tula bayinti ya kunanguninaka mesa.

⁹ Bawu ke baka lele ya ntinta ya dizulu mpe bawu ke fuka kitentokolo ya minda, minda ya yawu, bima ya bombi ya yawu mpe mwa bandonga ya yawu ya mafuta yina ba ke sadilaka.

¹⁰ Bawu ke fuka yawu na bisalulu ya yawu nyonso na bampusu ya mbisi ya nene ya mubu. Na manima, ba ke tula yawu na zulu ya kipoyi.

¹¹ Bawu ke yalumuna lele ya ntinta ya dizulu na zulu ya mesa ya wolo, kisika ba ke yokilaka maaka ya nsunga ya mbote. Ba ke fuka yawu na bampusu ya mbisi ya nene ya mubu. Mpe ba ke tula bayinti ya kunanguninaka yawu.

¹² Ba ke baka bisalulu nyonso yina ba ke sadilaka na kati ya Yinzo ya longo, ba ke tula yawu na lele ya ntinta ya dizulu mpe ba ke fuka yawu na bampusu ya mbisi ya nene ya mubu. Na manima, ba ke tula yawu na zulu ya kipoyi.

¹³ Ba ke katula bombi ya mafuta ya kiyokolo ya minkayulu, mpe ba ke yalumuna lele ya ntinta ya dizulu na zulu ya kiyokolo.

¹⁴ Na zulu ya lele yina, ba ke tula bisalulu yina

ba ke sadilaka kisalu ya longo: bima ya kuyokilaka maaka ya nsunga ya mbote, misoma, bapele, mwa bambungu ya kutudilaka bombi na mafuta, bisalulu nyonso ya kiyokolo ya minkayulu. Na zulu ya bima yina, ba ke fuka bampusu ya mbisi ya nene ya mubu. Mpe ba ke tula bayinti ya kunanguninaka kiyokolo ya minkayulu.

¹⁵ Ntangu Aloni na bana ya yandi ke manisa na kufuka Yinzo ya longo mpe bisalulu nyonso ya Yinzo ya longo, bana ya Keyate ke kwiza baka bima yina samu na kunata yawu. Kasi bawu ke simba ve Yinzo ya longo, samu ti kana ba simba yawu, ba lenda kufwa. Yina ni kisalu ya bana ya Keyate na Yinzo ya Mbwabanu.

¹⁶ Eleyazale, mwana ya nganga-Nzambi Aloni ke vwanda na kiyeko ya: mafuta samu na minda, maaka ya nsunga ya mbote, munkayulu ya konso ntangu ya madya ya bilanga mpe mafuta ya mbyekolo. Eleyazale ke vwanda na kiyeko ya Yinzo nyonso ya longo na bima ya yawu nyonso, bima ya longo na bisalulu ya yawu.»

¹⁷ Yave tubaka dyaka na Moyize mpe na Aloni mutindu yayi:

¹⁸ «Beno katula ve makanda ya ba-Keyate na kati ya ba-Levi.

¹⁹ Beno sala mutindu yayi samu na bawu, samu ti bawu kufwa ve na ntangu ba ke belama na bima ya kulutila longo. Aloni na bana ya yandi ke kwiza tula bawu muntu-muntu na kisalu ya yandi, mpe yandi ke pesa muntu-muntu kiyeko ya yandi.

²⁰ Na yina, ba ke kwiza tala ata fyoti ve bima ya longo, kana ve, ya ke vwanda lufwa ya bawu.»

B. Kisalu ya bana ya Ngelesone

²¹ Yave tubaka na Moyize:

²² «Sala mpe lutangusu ya bana ya Ngelesone mutindu kele makanda ya bawu mpe bivumu ya bawu.

²³ Tanga bawu kubanda na bayina ke na bamvula makumi tatu tii na bayina ke na bamvula makumi tanu. Tanga bayina nyonso lenda sala kisalu na kati ya Yinzo ya Mbwabanu.

²⁴ Kisalu yina makanda ya ba-Ngelesone ke sala, kiyeko ya bawu ni yayi:

²⁵ Ba ke nata lele yina ke fukaka kivinga ya kulutila longo mpe kivinga ya longo. Ba ke baka mpe lele ya bampusu ya mameme ya mbakala mpe lele ya bampusu ya mbisi ya nene ya mubu, yina ke fukaka nyonso. Ba ke baka mpe lele yina kele na mwelo ya Yinzo ya Mbwabanu.

²⁶ Balele ya lupangu mpe lele ya mwelo ya lupangu, balele yina ke zungidilaka Yinzo ya longo mpe kiyokolo ya minkayulu, basinga ya yawu mpe bisalulu ya yawu nyonso. Bawu ke sala bisalu nyonso yina me tadila bima yina.

²⁷ Bantu ya Ngelesone ke sala bisalu ya bawu nyonso na lutwadusu ya Aloni mpe ya bana ya yandi, na yina me tadila kiyeko ya kunata bima mpe ya kusala bisalu ya bawu. Beno ke zabisa bawu bima yina ba fwana kunata.

²⁸ Yina ni bisalu ya makanda ya ba-Ngelesone kuna na Yinzo ya Mbwabanu. Bawu ke sala bisalu ya bawu na lutwadusu ya Itamale, mwana ya nganga-Nzambi Aloni.»

D. Kisalu ya bana ya Melali

29 «Sala lutangusu ya bana ya Melali mutindu kele makanda ya bawu mpe bivumu ya bawu.

30 Tanga bawu kubanda na bayina ke na bamvula makumi tatu tii na bayina ke na bamvula makumi tanu. Tanga bayina nyonso lenda sala kisalu na kati ya Yinzo ya Mbwabanu.

31 Kiyeko ya bawu ya kunata bima mpe ya kusala bisalu ya bawu na Yinzo ya Mbwabanu ni yayi: mabaya ya Yinzo, bayinti ya yawu, makunzi ya Yinzo, bisimbulu ya yisi ya makunzi,

32 makunzi yina ke zungidilaka lupangu, bisimbulu ya yawu ya yisi, binko, basinga ya yawu, bisalulu ya yawu nyonso, mpe bima nyonso yina ba ke sadilaka samu na yawu. Beno ke zabisa bawu bankumbu ya bima yina ba fwana kunata.

33 Yina ni bisalu ya makanda ya ba-Melali kuna na Yinzo ya Mbwabanu. Bawu ke sala bisalu ya bawu na lutwadusu ya Itamale, mwana ya nganga-Nzambi Aloni.»

Lutangusu ya ba-Levi yina vwandaka sala

34 Moyize, Aloni na bamfumu ya mukangu salaka lutangusu ya ba-Keyate. Ba salaka yawu dikanda mosi-mosi mpe kivumu mosi-mosi.

35 Ba tangaka bawu kubanda na bayina ke na bamvula makumi tatu tii na bayina ke na bamvula makumi tanu. Bayina nyonso lenda sala kisalu na kati ya Yinzo ya Mbwabanu.

36 Bantu yina ba tangaka na kati ya ba-Keyate nyonso vwandaka mafunda zole na bankama nsambwadi na makumi tanu (2 750) ya babakala, mutindu kele makanda ya bawu.

³⁷ Yina ni lutangu ya bantu ya makanda ya Keyate, bayina vwandaka sala bisalu na Yinzo ya Mbwabanu. Moyize na Aloni tangaka bawu mutindu kele ntumunu yina Yave pesaka na yinwa ya Moyize.

³⁸ Ba tangaka bana ya Ngelesone mutindu kele makanda ya bawu mpe bivumu ya bawu.

³⁹ Ba tangaka bawu kubanda na bayina ke na bamvula makumi tatu tii na bayina ke na bamvula makumi tanu, bayina nyonso lendaka sala kisalu na kati ya Yinzo ya Mbwabanu.

⁴⁰ Babakala yina ba tangaka na kati ya bana ya Ngelesone nyonso vwandaka mafunda zole na bankama sambanu na makumi tatu (2 630), mutindu kele makanda ya bawu mpe mutindu kele bivumu ya bawu.

⁴¹ Yina ni lutangu ya bantu ya makanda ya Ngelesone, bayina vwandaka sala bisalu na Yinzo ya Mbwabanu. Moyize na Aloni tangaka bawu mutindu kele ntumunu ya Yave.

⁴² Ba tangaka bana ya Melali mutindu kele makanda ya bawu mpe mutindu kele bivumu ya bawu.

⁴³ Ba tangaka bawu kubanda na bayina ke na bamvula makumi tatu tii na bayina ke na bamvula makumi tanu, bayina nyonso lendaka sala kisalu na kati ya Yinzo ya Mbwabanu.

⁴⁴ Babakala yina ba tangaka na kati ya bana ya Melali vwandaka mafunda tatu na bankama zole (3 200), mutindu kele makanda ya bawu.

⁴⁵ Yina ni lutangu ya bana ya makanda ya Melali, bayina vwandaka sala bisalu na Yinzo ya Mbwabanu. Moyize na Aloni tangaka bawu

mutindu kele ntumunu yina Yave pesaka na yinwa ya Moyize.

⁴⁶ Moyize, Aloni mpe bamfumu ya mukangu tangaka ba-Levi nyonso mutindu kele makanda ya bawu mpe mutindu kele bivumu ya bawu.

⁴⁷ Ba tangaka bawu kubanda na bayina ke na bamvula makumi tatu tii na bayina ke na bamvula makumi tanu, bayina nyonso lendaka sala kisalu na kati ya Yinzo ya Mbwabanu.

⁴⁸ Babakala nyonso yina ba tangaka na kati ya ba-Levi vwandaka mafunda nana na bankama tanu na makumi nana (8 580).

⁴⁹ Ba tangaka bawu mutindu kele ntumunu yina Yave pesaka na yinwa ya Moyize. Ba zabisaka bawu bisalu yina ba fwana kusala mpe bima yina ba fwana kunata. Ba tangaka bawu mutindu kele ntumunu yina Yave pesaka na Moyize.

5

Bantu ya kuvedila ve na ngaanda ya kivwandu

¹ Yave tubaka na Moyize:

² «Pesa ntumunu na bana ya Isayeli na kubingisa na kivwandu bantu nyonso yina kele na kimbevo ya mpusu, konso muntu yina ke na kimbevo ya kwendaka basika maza na nzutu ya yandi ya bukento to ya bubakala mpe konso muntu yina kele ve ya kuvedila samu ti yandi me simba mvumbi.

³ Ya vwanda bakento to babakala, beno fwana kutula bawu na ngaanda ya kivwandu. Beno ke tula bawu na ngaanda ya kivwandu samu ti bawu

kusumuna ve kivwandu ya bawu, kisika yina mu ke na kuzinga na kati-kati ya bawu.

⁴ Bana ya Isayeli salaka mutindu yina. Bawu tulaka bawu na ngaanda ya kivwandu. Bana ya Isayeli salaka mutindu Yave tubaka na Moyize.»

Kikodi samu na yimbi yina muntu me sala

⁵ Yave tubaka na Moyize:

⁶ «Zonza na bana ya Isayeli mutindu yayi: Kana muntu ya bakala to ya kento me sala yimbi na mpangi muntu, yandi me sala yimbi ya mingi na ntadisi ya Yave. Na yina, yimbi ya disumu ya yandi ke bwidila yandi.

⁷ Yandi ke fungula disumu yina yandi me sala. Yandi ke futa na mpangi ya yandi kima yina yandi me sadila yimbi. Kasi yandi ke bwela na zulu ya kima yango kikunku mosi na bikunku tanu ya kima yina.

⁸ Kana muntu yina ba me sala yimbi me kufwa, mpe ti yandi kele ve na muntu yina ba lenda futa kima yango, ba ke pesa kima yango na Yave, ba ke pesa yawu na nganga-Nzambi. Ba ke bwela nkombo ya mbakala samu na mulemvo. Ba ke sadila nkombo na kusala nyonso yina me fwanana samu na kukatula disumu ya muntu yina.

⁹ Bikunku nyonso yina ba ke katula na zulu ya bima ya longo yina bana ya Isayeli ke pesa na Yave, yawu kele ya nganga-Nzambi yina ba me pesa bima yango.

¹⁰ Nganga-Nzambi ke baka bima ya longo yina ba ke pesa. Yandi ke baka kima ni kima yina konso muntu ke pesa na nganga-Nzambi.»

Musiku samu na kinsuza

¹¹ Yave tubaka na Moyize:

¹² «Zonza na bana ya Isayeli mutindu yayi: Kana kento ya makwela ke na mavanga ya yimbi mpe yandi kele ve ya kukwikama na bakala ya yandi,

¹³ kana bakala ya nkaka basika na kento yina, bakala ya yandi ata kuzaba, kana yandi sumuka na mansweki ata muntu kuzaba ve mpe ba me simba yandi ve,

¹⁴ kana mpeve ya kimbanda me simba bakala ya yandi na kusadila kento ya yandi kimbanda, samu ti kento ya yandi yina me sumuka, to kana mpeve ya kimbanda me simba bakala ya yandi na kusadila kento ya yandi kimbanda, kasi kento yango me sumuka ya yandi ve,

¹⁵ bakala yina ke nata kento ya yandi na sika ya nganga-Nzambi. Yandi ke nata dikabu ya kikunku mosi na kati ya bikunku kumi ya Efa ya faline ya oloze samu na yandi. Yandi ke tula ve mafuta na faline yina. Yandi ke tula mpe ve maaka ya nsunga ya mbote. Yawu kele Munkayulu ya madya ya bilanga samu na kimbanda. Yawu kele Munkayulu ya madya ya bilanga samu na kubambuka moyo na yimbi.

¹⁶ Nganga-Nzambi ke belemisa kento yango mpe ke telemisa yandi na mantwala ya Yave.

¹⁷ Yandi ke baka maza ya longo na kiteko ya kusalama na ntoto. Yandi ke baka fundu-fundu ya ntoto ya Yinzo ya longo mpe yandi ke tula yawu na kati ya maza yango.

¹⁸ Nganga-Nzambi ke telemisa kento yina na mantwala ya Yave. Yandi ke fungula yandi ban-

suki. Yandi ke tula na maboko ya kento yango Munkayulu ya madya ya bilanga samu na kubambuka moyo na yimbi, Munkayulu ya madya ya bilanga samu na kimbanda. Yandi mosi nganga-Nzambi ke simba na diboko ya yandi maza ya ndudi yina ke nataka nsiingulu.

¹⁹ Nganga-Nzambi ke diidisa kento yina ndefi. Yandi ke tuba mutindu yayi: “Kana bakala mosi ve me vukisa mfulu na nge, kana nge me sumuka ve na kubasika na bakala ya nkaka na ntangu yina nge kele na yinzo ya makwela, bika ti maza yayi ya ndudi yina ke nataka nsiingulu, bika ti yawu kulakisa ti nge me sala dyambu ve,

²⁰ kasi kana nge me sumuka na kubasika na bakala ya nkaka na ntangu yina nge kele na yinzo ya makwela, kana bakala ya nkaka me vukisa mfulu na nge”.

²¹ Nganga-Nzambi ke diidisa kento yina ndefi ya nsiingulu. Yandi ke tuba na kento mutindu yayi: “Bika ti Yave kupesa nge nsiingulu ya ndefi yayi na kati ya bantu ya nge. Bika ti Yave kukanga mabuta ya nge. Yandi kuvimbisa kivumu ya nge.

²² Bika ti maza yayi yina ke nataka nsiingulu kukota na nzutu ya nge, samu ti yawu kuvimbisa kivumu ya nge mpe yawu kukanga mabuta ya nge!” Kento ke ndima: “Ameni! Ameni!”»

²³ «Nganga-Nzambi ke sonika bansiingulu yina na kati ya dibuku mpe yandi ke kusuna yawu na maza ya ndudi.

²⁴ Yandi ke nwikisa kento maza ya ndudi yina ke nataka nsiingulu. Maza yina ya nsiingulu ke kota na nzutu ya kento na ndudi ya yawu nyonso.

²⁵ Nganga-Nzambi ke baka na maboko ya kento

Munkayulu ya madya ya bilanga samu na kimbanda. Nganga-Nzambi ke pesa munkayulu yango muntindu ba ke sadilaka na mantwala ya Yave. Na manima, yandi ke nata yawu na kiyokolo ya minkayulu.

²⁶ Nganga-Nzambi ke baka na diboko mwa ndambu ya munkayulu ya kubambuka moyo, mpe yandi ke yoka yawu na kiyokolo ya minkayulu. Na manima, yandi ke nwikisa kento maza.

²⁷ Ntangu yandi ke manisa na kunwikisa kento maza, kana kento vwandaka me sumuka mpe kana yandi vwandaka me vuna bakala ya yandi, maza yina ke nataka nsiingulu ke kota na nzutu ya yandi na ndudi ya yawu nyonso. Kivumu ya yandi ke vimba, mabuta ya yandi ke kangama. Mpe kento yina ke kuma kidimbu ya nsiingulu na kati-kati ya bantu ya yandi.

²⁸ Kasi kana kento sumukaka ya yandi ve, kana yandi kele ya kvedila, yandi ke talana ti yandi me sala dyambu ve. Mabuta ya yandi ke kangama ve.»

²⁹ «Yina ni Musiku na yina me tadila kimbanda. Yawu me tadila kento yina me sumuka na kubasika na bakala ya nkaka na ntangu yina yandi kele na yinzo ya makwela.

³⁰ Yawu me tadila mpe bakala yina me kuzwa mpeve ya kimbanda, yandi me sadila kento ya yandi kimbanda. Bakala yina ke telemissa kento ya yandi na mantwala ya Yave, mpe nganga-Nzambi ke sadila kento yango mambu nyonso ya Musiku yayi.

³¹ Na yina, bakala ke talana ti yandi kele ve

muntu ya yimbi. Kasi yimbi nyonso ke vwanda na kento ya yandi.»

6

Musiku samu na bunazile

¹ Yave tubaka na Moyize:

² «Zonza na bana ya Isayeli mutindu yayi: kana muntu ya bakala to ya kento me sala nsilulu ya bunazile na kukituula na lweka samu na Yave,

³ yandi kumanga vinu mpe malafu. Yandi kunwa ve vinu ya ngayi to malafu ya ngayi. Yandi kunwa ve malafu yina ba me yidikila na bambuma ya vinu. Yandi kudya ve bambuma ya vinu, ya vwanda ya maza to ya kuyuma.

⁴ Ntangu nyonso yina yandi ke vwanda na kati ya bunazile, yandi ke kudya ata kima yina me katuka na mbuma ya vinu, kubanda na bambuma ya kati ya mbuma ya vinu tii na mpusu ya yawu.

⁵ Ntangu nyonso yina yandi ke vwanda na kati ya nsilulu ya bunazile, yandi ke katula ve bansuki to mandefo ya yandi. Yandi ke vwanda ya longo tii na nsukunu ya ntangu yina yandi zengaka ya kuvwanda na lweka samu na Yave. Yandi ke bika ti bansuki ya yandi kukula ya yawu.

⁶ Na kati ya bilumbu nyonso yina yandi zengaka ya kuvwanda na lweka samu na Yave, yandi kubelama ve na mvumbi.

⁷ Ya vwanda na lufwa ya tata ya yandi, ya mama ya yandi, ya mpangi ya yandi to ya kibusi ya yandi, yandi fwana kusumuka ve na kubelama na banzutu ya bawu. Samu ti na yintu ya yandi, yandi ke na kidimbu ya muntu yina me kuma na lweka samu na Nzambi ya yandi.»

⁸ «Ntangu nyonso yina yandi ke vwanda na kati ya bunazile, yandi ke vwanda ya longo samu na Yave.

⁹ Kana na mpamukunu muntu kufwa pene-pene ya yandi, yawu ke sumuna kidimbu ya yandi ya bunazile yina kele na yintu ya yandi. Na yina, yandi ke katula bansuki ya yandi na kilumbu ya yandi ya kukivedisa, kilumbu ya nsambwadi.

¹⁰ Na kilumbu ya nana, yandi ke nata biduka zole to mabembe zole na sika ya nganga-Nzambi, na mwelo ya Yinzo ya Mbwabanu.

¹¹ Nganga-Nzambi ke pesa mosi na bandeke yina samu na Munkayulu ya mulemvo. Yandi ke pesa ndeke ya nkaka samu na Munkayulu ya Kuyoka. Yandi ke sala kisalu samu na kukatula disumu yina muntu yango me sala na kubotana na mvumbi. Kaka na kilumbu yina, mu-nazile ke byeka yintu ya yandi.

¹² Yandi ke kukituula dyaka na lweka samu na Yave samu na ntangu yina yandi zengaka ntete. Na kusala yawu, yandi ke nata mwana ya dimeme ya mbakala ya mvula mosi samu na Munkayulu ya kikodi. Bilumbu yina yandi vwandaka me sala na bunazile me kuma ya mpamba, samu ti yawu vwandaka me sumuka.»

¹³ «Musiku yina me tadila bunazile kele mutindu yayi. Kilumbu yina yandi ke lungisa bilumbu yina yandi zengaka na kumanisa bunazile ya yandi, ba ke nata yandi na mwelo ya Yinzo ya Mbwabanu.

¹⁴ Mpe muntu yango ke nata na Yave minkayulu yayi: mwana ya mbakala ya dimeme ya mvula mosi yina kele ve na kifuma samu na Munkayulu ya Kuyoka, mwana ya kento ya dimeme ya mvula

mosi yina kele ve na kifuma samu na Munkayulu ya mulemvo, dimeme mosi ya mbakala yina kele ve na kifuma samu na Munkayulu ya Kiwisa,

¹⁵ kitunga mosi ya mampa yina kele ve na levule, bagato ya kiputi ya faline ya kitoko yina ba me vukisa na mafuta mpe bagalete yina kele ve na levule, yina ba me pakula mafuta, Munkayulu ya madya ya bilanga na munkayulu ya vinu.

¹⁶ Nganga-Nzambi ke nata nyonso yina na mantwala ya Yave. Yandi ke pesa Munkayulu ya mulemvo mpe Munkayulu ya Kuyoka.

¹⁷ Yandi ke pesa mpe na Yave dimeme yina ya mbakala samu na Munkayulu ya Kiwisa. Yandi ke pesa mpe kitunga yina ya mampa yina kele ve na levule. Nganga-Nzambi ke pesa mpe Munkayulu ya madya ya bilanga mpe munkayulu ya vinu.

¹⁸ Na ntangu yina, mu-nazile ke zenga bansuki ya yintu ya yandi ya bunazile kuna na mwelo ya Yinzo ya Mbwabani. Yandi ke baka bansuki ya yandi ya bunazile, yandi ke tula yawu na tiya yina ke na kulema na yisi ya Munkayulu ya Kiwisa.

¹⁹ Nganga-Nzambi ke baka digembo ya dimeme ya mbakala yina me kuya yimeni. Yandi ke baka na kati ya kitunga gato mosi yina kele ve na levule mpe galete yina kele ve na levule. Nganga-Nzambi ke tula yawu na maboko ya mu-nazile kana munazile yina me manisa na kuzenga bansuki ya yandi ya bunazile.

²⁰ Na manima, nganga-Nzambi ke pesa yawu mutindu ba ke sadilaka na mantwala ya Yave. Ya kele kima ya longo. Yawu kele ya nganga-Nzambi mutindu mosi mpe ntulu ya mbisi ya munkayulu yina ba me pesa muntindu ba ke sadilaka na

mantwala ya Yave, na kito yina ba ke katulaka. Na manima, mu-nazile lenda kunwa dyaka vinu.»

²¹ «Yina ni Musiku yina me tadila mu-nazile yina me sala nsilulu. Yina ni minkayulu yina yandi ke pesa na Yave samu na bunazile ya yandi, kutanga ve minkayulu ya nkaka yina yandi lenda pesa na luzolo ya yandi mosi. Yandi ke sadila banzengolo nyonso yina me tadila bunazile yina yandi me sadila nsilulu, mutindu kele Musiku yina me tadila bunazile.»

Mutindu ya kusala lusakumunu

²² Yave tubaka na Moyize:

²³ «Zonza na Aloni na bana ya yandi: Na kusakumuna bana ya Isayeli, beno ke zonza mutindu yayi:

²⁴ «Bika ti Yave kusakumuna beno mpe yandi
kukeba beno!

²⁵ Bika ti Yave kukyenzudila beno kizizi ya yandi,
mpe yandi kusadila beno bumbote ya yandi!

²⁶ Bika ti Yave kubalula kizizi ya yandi na sika ya
beno,
mpe yandi kupesa beno kizunu.

²⁷ Ni mutindu yina bawu ke tula nkumbu ya munu
na kati ya bana ya Isayeli, mpe munu, mu ke
sakumuna bawu.»

7

Bapusu-pusu yina me pesama samu na Yinzo ya longo

¹ Kilumbu yina Moyize manisaka na kutelemisa Yinzo, yandi kusaka yawu mafuta. Yandi byekaka yawu, yawu na bisalulu ya yawu nyonso. Yandi salaka muntindu mosi samu na kiyokolo ya

minkayulu na bisalulu ya yawu. Yandi kusaka yawu mafuta mpe yandi byekaka yawu.

² Na yina, bamfumu ya Isayeli, bamfumu ya makanda ya Isayeli pesaka minkayulu ya bawu. Ya vwandaka bamfumu ya bifumba, bayina vwandaka na kiyeko ya kusala lutangusu.

³ Bawu nataka minkayulu ya bawu na mantwala ya Yave: bapusu-pusu sambanu yina vwandaka na mwa miludi mpe bangombe kumi na zole. Pusu-pusu mosi-mosi vwandaka samu na bamfumu zole-zole, mpe ngombe mosi-mosi samu na mfumu mosi-mosi. Bawu nataka yawu na mantwala ya Yinzo.

⁴ Yave tubaka na Moyize mutindu yayi:

⁵ «Baka minkayulu ya bawu, samu na kusadila yawu na bisalu yina me tadila Yinzo ya Mbwananu. Nge ke pesa yawu na ba-Levi samu na kunata yawu.»

⁶ Moyize bakaka bapusu-pusu na bangombe mpe yandi pesaka yawu na ba-Levi.

⁷ Yandi pesaka bapusu-pusu zole na bangombe yiya na sika ya bana ya Ngelesone samu na kunata yawu.

⁸ Yandi pesaka bapusu-pusu yiya na bangombe nana na sika ya bana ya Melali samu na kunata yawu. Bana ya Melali vwandaka sala na lutwadusu ya Itamale, mwana ya nganga-Nzambi Aloni.

⁹ Kasi yandi pesaka kima ve na bana ya Keyate, samu ti bawu vwandaka na kiyeko ya bima ya longo, mpe ba fwanaka nata yawu na magembo.

Makabu samu na mbyekolo ya kiyokolo ya

minkayulu

¹⁰ Kilumbu ya kukusa mafuta na kiyokolo ya minkayulu, bamfumu ya makanda nataka makabu samu na mukembo ya mbyekolo. Bawu nataka makabu ya bawu na mantwala ya kiyokolo ya minkayulu.

¹¹ Yave tubaka na Moyize: «Bamfumu ke kwiza, kasi bawu fwana kukwiza mosi-mosi na kilumbu, samu na kupesa makabu ya bawu samu na mbyekolo ya kiyokolo ya minkayulu.»

¹² Muntu yina pesaka munkayulu ya yandi kilumbu ya ntete, ya vwandaka ni Nasone, mwana ya Aminadabe muntu ya kifumba ya Yuda.

¹³ Yandi pesaka ndonga mosi ya palata ya Basekele nkama na makumi tatu (130), mwa mbungu mosi ya palata Basekele makumi nsambwadi, na mutindu ba vwandaka tezila na Sekele yina ba ke sadilaka na Yinzo ya longo. Bima nyonso zole yina vwandaka ya kufuluka na kiputi ya faline ya kitoko yina ba vukisaka na mafuta, samu na Munkayulu ya madya ya bilanga.

¹⁴ Yandi pesaka mpe kopo ya wolo ya bangalame nkama na kumi (110) ya kufuluka na maaka ya nsunga ya mbote,

¹⁵ ngombe mosi ya mbakala, dimeme mosi ya mbakala, mwana mosi ya dimeme ya mvula mosi samu na Munkayulu ya Kuyoka,

¹⁶ nkombo mosi ya mbakala samu na Munkayulu ya mulemvo.

17 Yandi pesaka samu na Munkayulu ya Kiwisa bangombe zole, mameme tanu ya mbakala, bankombo tanu ya mbakala, mpe bana tanu ya mameme yina me lungisa mvula mosi.

Nyonso yina ni munkayulu ya Nasone, mwana ya Aminadabe.

18 Na kilumbu ya zole, Netanele, mwana ya Suwale, mfumu ya kifumba ya Isakale kwizaka pesa munkayulu ya yandi.

19 Yandi pesaka ndonga mosi ya palata ya Basekele nkama na makumi tatu (130), mwa mbungu mosi ya palata ya Basekele makumi nsambwadi, mutindu kele Sekele yina ba ke sadilaka na Yinzo ya longo. Bima nyonso zole yina vwandaka ya kufuluka na kiputi ya faline ya kitoko yina ba vukisaka na mafuta, samu na Munkayulu ya madya ya bilanga.

20 Yandi pesaka mpe kopo ya wolo ya bangalame nkama na kumi (110) ya kufuluka na maaka ya nsunga ya mbote,

21 ngombe mosi ya mbakala, dimeme mosi ya mbakala, mwana mosi ya dimeme ya mvula mosi samu na Munkayulu ya Kuyoka,

22 nkombo mosi ya mbakala samu na Munkayulu ya mulemvo.

23 Yandi pesaka samu na Munkayulu ya Kiwisa bangombe zole, mameme tanu ya mbakala, bankombo tanu ya mbakala, mpe bana tanu ya mameme yina me lungisa mvula mosi.

Nyonso yina ni munkayulu ya Netanele, mwana ya Suwale.

24 Na kilumbu ya tatu, ni Elyabe, mwana ya Elone, mfumu ya kifumba ya Zabulone kwizaka pesa munkayulu ya yandi.

25 Yandi pesaka ndonga mosi ya palata ya Basekele nkama na makumi tatu (130), mwa mbungu mosi ya palata ya Basekele makumi nsambwadi, mutindu Sekele yina ba ke sadilaka na Yinzo ya longo. Bima nyonso zole yina vwandaka ya kufuluka na kiputi ya faline ya kitoko yina ba vukisaka na mafuta, samu na Munkayulu ya madya ya bilanga.

26 Yandi pesaka mpe kopo ya wolo ya bangalame nkama na kumi (110) ya kufuluka na maaka ya nsunga ya mbote,

27 ngombe mosi ya mbakala, dimeme mosi ya mbakala, mwana mosi ya dimeme ya mvula mosi samu na Munkayulu ya Kuyoka,

28 nkombo mosi ya mbakala samu na Munkayulu ya mulemvo.

29 Yandi pesaka samu na Munkayulu ya Kiwisa bangombe zole, mameme tanu ya mbakala, bankombo tanu ya mbakala, mpe bana tanu ya mameme yina me lungisa mvula mosi.

Nyonso yina ni munkayulu ya Elyabe, mwana ya Elone.

30 Na kilumbu ya yiya, ni Elisule, mwana ya Sedewule, mfumu ya bana ya Lubene kwizaka pesa munkayulu ya yandi.

31 Yandi pesaka ndonga mosi ya palata ya Basekele nkama na makumi tatu (130), mwa mbungu mosi ya palata ya Basekele makumi

nsambwadi, mutindu kele Sekele yina ba ke sadilaka na Yinzo ya longo. Bima nyonso zole yina vwandaka ya kufuluka na kiputi ya faline ya kitoko yina ba vukisaka na mafuta, samu na Munkayulu ya madya ya bilanga.

³² Yandi pesaka mpe kopo ya wolo ya bangalame nkama na kumi (110) ya kufuluka na maaka ya nsunga ya mbote,

³³ ngombe mosi ya mbakala, dimeme mosi ya mbakala, mwana mosi ya dimeme ya mvula mosi samu na Munkayulu ya Kuyoka,

³⁴ nkombo mosi ya mbakala samu na Munkayulu ya mulemvo.

³⁵ Yandi pesaka samu na Munkayulu ya Kiwisa bangombe zole, mameme tanu ya mbakala, bankombo tanu ya mbakala, mpe bana tanu ya mameme yina me lungisa mvula mosi.

Nyonso yina ni munkayulu ya Elisule, mwana ya Sedewule.

³⁶ Na kilumbu ya tanu, ni Selumyele, mwana ya Sulisadayi, mfumu ya bana ya Simewone kwizaka pesa munkayulu ya yandi.

³⁷ Yandi pesaka ndonga mosi ya palata Basekele nkama na makumi tatu (130), mwa mbungu mosi ya palata ya Basekele makumi nsambwadi, mutindu Sekele yina ba ke sadilaka na Yinzo ya longo. Bima nyonso zole yina vwandaka ya kufuluka na kiputi ya faline ya kitoko yina ba vukisaka na mafuta, samu na Munkayulu ya madya ya bilanga.

38 Yandi pesaka mpe kopo ya wolo ya bangalame nkama na kumi (110) ya kufuluka na maaka ya nsunga ya mbote,

39 ngombe mosi ya mbakala, dimeme mosi ya mbakala, mwana mosi ya dimeme ya mvula mosi samu na Munkayulu ya Kuyoka,

40 nkombo mosi ya mbakala samu na Munkayulu ya mulemvo.

41 Yandi pesaka samu na Munkayulu ya Kiwisa bangombe zole, mameme tanu ya mbakala, bankombo tanu ya mbakala, mpe bana tanu ya mameme yina me lungisa mvula mosi.

Nyonso yina ni munkayulu ya Selumyele, mwana ya Sulisadayi.

42 Na kilumbu ya sambanu, ni Elyasafe, mwana ya Dewele, mfumu ya bana ya Ngade kwizaka pesa munkayulu ya yandi.

43 Yandi pesaka ndonga mosi ya palata ya Basekele nkama na makumi tatu (130), mwa mbungu mosi ya palata ya Basekele makumi nsambwadi, mutindu Sekele yina ba ke sadilaka na Yinzo ya longo. Bima nyonso zole yina vwandaka ya kufuluka na kiputi ya faline ya kitoko yina ba vukisaka na mafuta, samu na Munkayulu ya madya ya bilanga.

44 Yandi pesaka mpe kopo ya wolo ya bangalame nkama na kumi (110) ya kufuluka na maaka ya nsunga ya mbote,

45 ngombe mosi ya mbakala, dimeme mosi ya mbakala, mwana mosi ya dimeme ya mvula mosi samu na Munkayulu ya Kuyoka,

46 nkombo mosi ya mbakala samu na Munkayulu ya mulemvo.

47 Yandi pesaka samu na Munkayulu ya Kiwisa bangombe zole, mameme tanu ya mbakala, bankombo tanu ya mbakala, mpe bana tanu ya mameme yina me lungisa mvula mosi.

Nyonso yina ni munkayulu ya Elyasafe, mwana ya Dewele.

48 Na kilumbu ya nsambwadi, ni Elisama, mwana ya Amiwude, mfumu ya kifumba ya Efalayime kwizaka pesa munkayulu ya yandi.

49 Yandi pesaka ndonga mosi ya palata ya Basekele nkama na makumi tatu (130), mwa mbungu mosi ya palata ya Basekele makumi nsambwadi, mutindu ba Sekele yina ba ke sadilaka na Yinzo ya longo. Bima nyonso zole yina vwandaka ya kufuluka na kiputi ya faline ya kitoko yina ba vukisaka na mafuta, samu na Munkayulu ya madya ya bilanga.

50 Yandi pesaka mpe kopo ya wolo ya bangalame nkama na kumi (110) ya kufuluka na maaka ya nsunga ya mbote,

51 ngombe mosi ya mbakala, dimeme mosi ya mbakala, mwana mosi ya dimeme ya mvula mosi samu na Munkayulu ya Kuyoka,

52 nkombo mosi ya mbakala samu na Munkayulu ya mulemvo.

53 Yandi pesaka samu na Munkayulu ya Kiwisa bangombe zole, mameme tanu ya mbakala, bankombo tanu ya mbakala, mpe bana tanu ya mameme yina me lungisa mvula mosi.

Nyonso yina ni munkayulu ya Elisama, mwana ya Amiwude.

⁵⁴ Na kilumbu ya nana, ni Ngamelyele, mwana ya Pedasule, mfumu ya bana ya Manase kwizaka pesa munkayulu ya yandi.

⁵⁵ Yandi pesaka ndonga mosi ya palata ya Basekele nkama na makumi tatu (130), mwa mbungu mosi ya palata ya Basekele makumi nsambwadi, mutindu Sekele yina ba ke sadilaka na Yinzo ya longo. Bima nyonso zole yina vwandaka ya kufuluka na kiputi ya faline ya kitoko yina ba vukisaka na mafuta, samu na Munkayulu ya madya ya bilanga.

⁵⁶ Yandi pesaka mpe kopo ya wolo ya bangalame nkama na kumi (110) ya kufuluka na maaka ya nsunga ya mbote,

⁵⁷ ngombe mosi ya mbakala, dimeme mosi ya mbakala, mwana mosi ya dimeme ya mvula mosi samu na Munkayulu ya Kuyoka,

⁵⁸ nkombo mosi ya mbakala samu na Munkayulu ya mulemvo.

⁵⁹ Yandi pesaka samu na Munkayulu ya Kiwisa bangombe zole, mameme tanu ya mbakala, bankombo tanu ya mbakala, mpe bana tanu ya mameme yina me lungisa mvula mosi.

Nyonso yina ni munkayulu ya Ngamelyele, mwana ya Pedasule.

⁶⁰ Na kilumbu ya yivwa, ni Abidane, mwana ya Ngidewoni, mfumu ya bana ya Bezame kwizaka pesa munkayulu ya yandi.

⁶¹ Yandi pesaka ndonga mosi ya palata ya Basekele nkama na makumi tatu (130), mwa

mbungu mosi ya palata ya Basekele makumi nsambwadi, mutindu Sekele yina ba ke sadilaka na Yinzo ya longo. Bima nyonso zole yina vwandaka ya kufuluka na kiputi ya faline ya kitoko yina ba vukisaka na mafuta, samu na Munkayulu ya madya ya bilanga.

⁶² Yandi pesaka mpe kopo ya wolo ya bangalame nkama na kumi (110) ya kufuluka na maaka ya nsunga ya mbote,

⁶³ ngombe mosi ya mbakala, dimeme mosi ya mbakala, mwana mosi ya dimeme ya mvula mosi samu na Munkayulu ya Kuyoka,

⁶⁴ nkombo mosi ya mbakala samu na Munkayulu ya mulemvo.

⁶⁵ Yandi pesaka samu na Munkayulu ya Kiwisa bangombe zole, mameme tanu ya mbakala, bankombo tanu ya mbakala, mpe bana tanu ya mameme yina me lungisa mvula mosi.

Nyonso yina ni munkayulu ya Abidane, mwana ya Ngidewoni.

⁶⁶ Na kilumbu ya kumi, ni Ayezele, mwana ya Amisadayi, mfumu ya bana ya Dane kwizaka pesa munkayulu ya yandi.

⁶⁷ Yandi pesaka ndonga mosi ya palata ya Basekele nkama na makumi tatu (130), mwa mbungu mosi ya palata ya Basekele makumi nsambwadi, mutindu Sekele yina ba ke sadilaka na Yinzo ya longo. Bima nyonso zole yina vwandaka ya kufuluka na kiputi ya faline ya kitoko yina ba vukisaka na mafuta, samu na Munkayulu ya madya ya bilanga.

68 Yandi pesaka mpe kopo ya wolo ya bangalame nkama na kumi (110) ya kufuluka na maaka ya nsunga ya mbote,

69 ngombe mosi ya mbakala, dimeme mosi ya mbakala, mwana mosi ya dimeme ya mvula mosi samu na Munkayulu ya Kuyoka,

70 nkombo mosi ya mbakala samu na Munkayulu ya mulemvo.

71 Yandi pesaka samu na Munkayulu ya Kiwisa bangombe zole, mameme tanu ya mbakala, bankombo tanu ya mbakala, mpe bana tanu ya mameme yina me lungisa mvula mosi.

Nyonso yina ni munkayulu ya Ayezele, mwana ya Amisadayi.

72 Na kilumbu ya kumi na mosi, ni Pangyele, mwana ya Okelane, mfumu ya bana ya Asele kwizaka pesa munkayulu ya yandi.

73 Yandi pesaka ndonga mosi ya palata ya Basekele nkama na makumi tatu (130), mwa mbungu mosi ya Basekele makumi nsambwadi, mutindu Sekele yina ba ke sadilaka na Yinzo ya longo. Bima nyonso zole yina vvandaka ya kufuluka na kiputi ya faline ya kitoko yina ba vukisaka na mafuta, samu na Munkayulu ya madya ya bilanga.

74 Yandi pesaka mpe kopo ya wolo ya bangalame nkama na kumi (110) ya kufuluka na maaka ya nsunga ya mbote,

75 ngombe mosi ya mbakala, dimeme mosi ya mbakala, mwana mosi ya dimeme ya mvula mosi samu na Munkayulu ya Kuyoka,

76 nkombo mosi ya mbakala samu na Munkayulu ya mulemvo.

77 Yandi pesaka samu na Munkayulu ya Kiwisa bangombe zole, mameme tanu ya mbakala, bankombo tanu ya mbakala, mpe bana tanu ya mameme yina me lungisa mvula mosi.

Nyonso yina ni munkayulu ya Pangyele, mwana ya Okelane.

78 Na kilumbu ya kumi na zole, ni Ayila, mwana ya Eycinane, mfumu ya bana ya Nafetali kwizaka pesa munkayulu ya yandi.

79 Yandi pesaka ndonga mosi ya palata ya Basekele nkama na makumi tatu (130), mwa mbungu mosi ya palata ya Basekele makumi nsambwadi, mutindu Sekele yina ba ke sadilaka na Yinzo ya longo. Bima nyonso zole yina vwandaka ya kufuluka na kiputi ya faline ya kitoko yina ba vukisaka na mafuta, samu na Munkayulu ya madya ya bilanga.

80 Yandi pesaka mpe kopo ya wolo ya bangalame nkama na kumi (110) ya kufuluka na maaka ya nsunga ya mbote,

81 ngombe mosi ya mbakala, dimeme mosi ya mbakala, mwana mosi ya dimeme ya mvula mosi samu na Munkayulu ya Kuyoka,

82 nkombo mosi ya mbakala samu na Munkayulu ya mulemvo.

83 Yandi pesaka samu na Munkayulu ya Kiwisa bangombe zole, mameme tanu ya mbakala, bankombo tanu ya mbakala, mpe bana tanu ya mameme yina me lungisa mvula mosi.

Nyonso yina ni minkayulu ya Ayila, mwana ya Eyinane.

84 Nyonso yina ni minkayulu ya bamfumu ya Isayeli samu na mbyekolo ya kiyokolo ya minkayulu, kilumbu yina ba kusaka yawu mafuta. Nyonso yina ba pesaka vwandaka: bandonga kumi na zole ya palata, mwa bambungu kumi na zole ya palata mpe bakopo kumi na zole ya wolo.

85 Palata ya konso ndonga vwandaka sala Basekele nkama na makumi tatu (130). Palata ya konso mwa mbungu vwandaka sala Basekele makumi nsambwadi. Bisalulu nyonso yina salaka Basekele mafunda zole na bankama yiya (2 400) ya palata, mutindu Sekele yina ba vwandaka tezila na Yinzo ya longo.

86 Wolo ya konso kopo vwandaka sala Basekele kumi na mutindu ba vwandaka tezila na Sekele ya Yinzo ya longo. Wolo ya bakopo nyonso kumi na zole yina vwandaka ya kufuluka na maaka ya nsunga ya mbote salaka Basekele nkama na makumi zole (120).

87 Bibulu nyonso samu na minkayulu ya kuyoka vwandaka: bangombe kumi na zole ya mbakala, mameme kumi na zole ya mbakala, bana ya mameme kumi na zole ya mvula mosi, mpe minkayulu ya bawu ya bilanga. Ya vwandaka mpe na bankombo ya mbakala kumi na zole samu na Munkayulu ya mulemvo.

88 Bibulu nyonso samu na Munkayulu ya Kiwisa vwandaka: bangombe makumi zole na yiya, makumi ya mameme ya mbakala, makumi ya bankombo ya mbakala, makumi ya bana ya mameme yina vwandaka me lungisa mvula mosi.

Nyonso yina ni minkayulu samu na mbyekolo ya kiyokolo ya minkayulu, kilumbu yina ba kusaka yawu mafuta.

89 Ntangu Moyize kotaka na Yinzo ya Mbwanbanu samu na kusolola na Yave, yandi vwandaka kuwa ndinga yina vwandaka zonzila yandi. Ndinga yango vwandaka wakana na zulu ya kitapu, na kati-kati ya bakeluba zole yina kele na zulu ya Sanduku ya Ngwisani. Yandi vwandaka zonzila yandi.

8

Kitentokolo ya minda

1 Yave tubaka na Moyize mutindu yayi:

2 «Zonza na Aloni, tuba na yandi mutindu yayi: Ntangu nge ke yidika minda nsambwadi, nge ke tula yawu na zulu ya kitentokolo samu ti yawu banda na kukyenzulaka mantwala ya kitentokolo ya minda.»

3 Aloni salaka mutindu yina. Yandi kwendaka tula minda na zulu ya kitentokolo samu ti yawu kukyenzulaka mantwala ya kitentokolo ya minda mutindu Yave tumisaka na Moyize.

4 Kitentokolo yango ya minda vwandaka mutindu yayi: yawu nyonso vwandaka ya kusalama na wolo yina ba tutaka. Kubanda na dikulu tii na bifulu, yawu nyonso vwandaka ya

wolo yina ba tutaka. Ba yidikaka kitentokolo ya minda mutindu kele kifwani yina Yave lakisaka na Moyize.

Nkotolo na kisalu ya ba-Levi

5 Yave tubaka na Moyize:

6 «Baka ba-Levi na katiki ya bana ya Isayeli mpe vedisa bawu.

7 Samu na kuvedisa bawu, nge ke sala mutindu yayi: nge ke mwanga bawu maza yina ke vedisaka. Bawu ke katula bansuki nyonso ya banzutu ya bawu. Bawu ke sukula binkuti ya bawu. Na yina, bawu ke kuma ya kuvedila.

8 Na manima, bawu ke baka ngombe mosi ya mbakala mpe munkayulu ya yawu ya madya ya bilanga: kiputi ya faline ya kitoko yina ba me vukisa na mafuta. Nge, nge ke baka ngombe ya nkaka ya mbakala samu na Munkayulu ya mulemvo.

9 Nge ke nata ba-Levi na mantwala ya Yinzo ya Mbwabanu mpe nge ke kutikisa mukangu nyonso ya bana ya Isayeli.

10 Nge ke nata ba-Levi na mantwala ya Yave. Bana ya Isayeli ke tentika bawu maboko.

11 Na yina, ba-Levi yina yandi me baka na katiki ya bana ya Isayeli, Aloni ke pesa bawu na Yave na mutindu ba ke sadilaka na mantwala ya Yave, samu na kusala kisalu ya Yave.

12 Ba-Levi ke tentika maboko ya bawu na zulu ya bayintu ya bangombe zole ya mbakala. Nge ke pesa ngombe mosi samu na Munkayulu ya mulemvo mpe nge ke pesa ya nkaka mutindu Munkayulu ya Kuyoka na sika ya Yave samu na kukatula masumu ya ba-Levi.

13 Belemisa ba-Levi na mantwala ya Aloni na bana ya yandi. Nge ke pesa bawu na Yave na mutindu ba ke sadilaka na mantwala ya Yave.

14 Ni mutindu yina nge ke baka ba-Levi na kati-kati ya bana ya Isayeli, samu na kutula bawu na lweka. Na yina, bawu ke vwanda ya munu.

15 Na manima, ba-Levi ke kwiza banda kisalu na Yinzo ya Mbwabanu. Ni mutindu yina nge ke vedisa bawu, mpe nge ke pesa bawu na Yave na mutindu ba ke sadilaka na mantwala ya Yave.

16 Bawu kele ya kuplesama yimeni na munu na nkumbu ya bana ya Isayeli. Mu me baka bawu na kisika ya bana ya ntete, bana nyonso ya Isayeli bayina me butuka ya ntete na bivumu ya bamama ya bawu.

17 Samu ti konso mwana ya ntete yina kele bakala na kati ya bana ya Isayeli kele ya munu, ya vwanda ya bantu mpe ya bibulu. Kilumbu yina mu salaka ti bana nyonso ya ntete yina vwandaka babakala na yinsi ya Ngipiti kufwa, mu tulaka na lweka samu na munu bana nyonso ya ntete yina kele babakala na Isayeli.

18 Mu bakaka ba-Levi na kisika ya bana nyonso ya ntete yina kele babakala na kati-kati ya bana ya Isayeli.

19 Mu me pesa yimeni ba-Levi na sika ya Aloni na bana ya yandi na nkumbu ya bana ya Isayeli. Mu me pesa bawu samu ti bawu kusala kisalu na Yinzo ya Mbwabanu na nkumbu ya bana ya Isayeli. Ni bawu ke sala kisalu samu na kukatula masumu ya bana ya Isayeli. Na yina, yimbi ke bwidila ve bana ya Isayeli yina ke belama na Yinzo ya longo.»

20 Moyize na Aloni na mukangu nyonso ya bana ya Isayeli salaka na ba-Levi mambu nyonso yina Yave tumisaka Moyize na kusala samu na ba-Levi. Ni mutindu yina bana ya Isayeli salaka samu na bawu.

21 Ba-Levi kukivedisaka mpe bawu sukulaka binkuti ya bawu. Aloni pesaka bawu na Yave na muntindu ba ke sadilaka na mantwala ya Yave, mpe yandi salaka kisalu samu na kukatula masumu ya bawu mpe samu na kuvedisa bawu.

22 Na manima, ba-Levi kwizaka banda kisalu ya bawu na Yinzo ya Mbwabanu, na lutwadusu ya Aloni na bana ya yandi, mutindu Yave tumisaka na Moyize na yina me tadila ba-Levi. Ni mutindu yina yandi salaka samu na bawu.

23 Yave tubaka dyaka na Moyize:

24 «Yina me tadila ba-Levi ni yayi: ba-Levi yina kele na bamvula kubanda na makumi zole na tanu tii na zulu, bawu lenda sala na Yinzo ya Mbwabanu.

25 Kasi ntangu bawu ke lungisa bamvula makumi tanu, bawu ke sala dyaka ve. Na yina, bawu ke bika kisalu.

26 Bawu ke sadisa bampangi ya bawu na bisalu ya bawu na Yinzo ya Mbwabanu, kasi bawu mosi ke sala ata kisalu mosi ve. Ni mutindu yina nge ke sadila samu na ba-Levi, na yina me tadila kisalu ya bawu.»

9

Mukembo ya zole ya Paki

1 Na ngonda ya ntete ya mvula ya zole yina landaka kubasika ya bana ya Isayeli na yinsi ya

Ngipiti, Yave zonzaka na Moyize kuna na yinsi ya kuyuma ya Sinayi. Yandi tubaka mutindu yayi:

² «Bana ya Isayeli fwana kusala mukembo ya Paki na ntangu ya yawu.

³ Beno sala mukembo yango na ntangu ya yawu. Yawu ke vwanda na kilumbu ya kumi na yiya ya ngonda yayi, na nkokila. Beno ke sala yawu mutindu kele bansalulu nyonso mpe banzengolo nyonso ya yawu.

⁴ Moyize zonzaka na bana ya Isayeli na kusala mukembo ya Paki.

⁵ Na yina, bana ya Isayeli salaka mukembo ya Paki, na kilumbu ya kumi na yiya ya ngonda ya ntete, na nkokila. Bawu salaka yawu kuna na yinsi ya kuyuma ya Sinayi. Bana ya Isayeli salaka nyonso yina Yave tumisaka na Moyize.»

⁶ Kasi ya vwandaka na bantu yina vwandaka ve ya kuvedila samu ti bawu simbaka mvumbi. Na kilumbu yina, bawu vwandaka ve na luve ya kembila Paki. Kaka na kilumbu yango, bawu kwendaka talana na meso ya Moyize na Aloni.

⁷ Bawu tubaka na Moyize: «Beto kele ya kusumuka samu ti beto me simba myumbi. Samu na yinki beto ke kuzwa ve luve ya kupesa munkayulu ya beto na sika ya Yave, na ntangu ya yawu, kintwadi na bana ya Isayeli?»

⁸ Moyize tubaka na bawu: «Beno telama awa mpe beno vingila. Mu ke kwenda kuwa yinki Yave ke tumisa samu na beno.»

⁹ Yave tubaka na Moyize:

¹⁰ «Zonza na bana ya Isayeli mutindu yayi: Kana muntu na kati ya beno kele ya kuvedila ve samu

ti yandi me simba mvumbi, to kana yandi kele ntama na nzyetolo, ya vwanda bubu yayi to na bambandu yina ke kwiza, yandi lenda kembila mukembo ya Paki samu na munu Yave.

¹¹ Ni na kilumbu ya kumi na yiya ya ngonda ya zole bawu ke sala mukembo yango, na nkokila. Bawu ke kudya mbisi ya Paki na mampa yina kele ve na levule mpe ndunda ya ndudi.

¹² Bawu ke bika ata ndambu ve tii mbasi na suka. Bawu ke buka ve ata mukwa mosi ya yawu. Bawu ke sala mukembo yina mutindu kele bansalulu nyonso yina me tadila Paki.

¹³ Kana muntu kele ya yandi ya kuvedila mpe yandi kele ve na nzyetolo kasi yandi me manga na kukembila Paki, ba ke katula yandi na mukangu ya bantu ya yandi. Samu ti yandi me pesa ve munkayulu ya Yave na ntangu ya yawu. Na yina, disumu ya yandi ke vwanda na yintu ya yandi mosi.

¹⁴ Kana nzenza yina kele na kati ya beno kukembila mukembo ya Paki ya Yave kintwadi na beno, yandi fwana kulanda bansalulu mpe banzengolo nyonso yina me tadila Paki. Bansalulu ke vwanda kaka mosi samu na beno nyonso, ya vwanda samu na banzenza to samu na bantu ya yinsi.»

Dituti fukaka Yinzo ya longo

¹⁵ Kilumbu yina ba telemisaka Yinzo ya longo, dituti kwizaka fuka Yinzo, Yinzo ya Ngwisani. Kubanda na nkokila tii na suka, yawu bakaka kifwani ya tiya na zulu ya Yinzo.

¹⁶ Konso ntangu, ya vwandilaka mutindu yina. Dituti vwandaka fuka Yinzo. Na mpimpa, dituti

yango vwandaka baka kifwani ya tiya.

17 Konso ntangu yina dituti vwandaka katuka na zulu ya Yinzo ya longo, bana ya Isayeli mpe vwandaka kwenda. Kisika ni kisika yina dituti vwandaka telama, bana ya Isayeli mpe vwandaka sala kivwandu ya bawu kuna.

18 Bana ya Isayeli vwandaka kwenda na ntumunu ya Yave. Bawu vwandaka sala mpe kivwandu ya bawu na ntumunu ya Yave. Bawu vwandaka zingila na kivwandu ya bawu ntangu nyonso yina dituti vwandaka na zulu ya Yinzo.

19 Kana dituti kuzingila na zulu ya Yinzo, bana ya Isayeli vwandaka sala kisalu ya Yave. Bawu vwandaka katuka ve kuna.

20 Kana dituti kusala kaka mwa bilumbu na zulu ya Yinzo, bawu vwandaka sala kivwandu ya bawu na ntumunu ya Yave. Bawu vwandaka katuka kuna mpe na ntumunu ya Yave.

21 Kana dituti kuvwanda kaka kubanda na nkokila tii na suka, mpe kana na suka yina yawu kukatuka, bawu vwandaka telama na kukwenda. Kana dituti kukatuka na manima ya kilumbu mosi, mpimpa na ntangu, bawu vwandaka telama mpe kukwenda.

22 Kana dituti kutelama na zulu ya Yinzo bilumbu zole, ngonda mosi, to mvula mosi, bana ya Isayeli vwandaka sala kivwandu ya bawu kuna. Bawu vwandaka katuka ve kuna. Kasi kana dituti kukatuka, bawu mpe vwandaka telama na kukwenda.

23 Bana ya Isayeli vwandaka sala kivwandu ya bawu na ntumunu ya Yave. Bawu vwandaka kwenda mpe na ntumunu ya Yave. Bawu vwan-

daka sala kisalu ya Yave mutindu vwandaka ntumunu yina Yave pesaka na yinwa ya Moyize.

10

Bampungi ya palata

¹ Yave tubaka na Moyize mutindu yayi:

² «Yidikisa bampungi zole ya palata yina ba tutaka. Nge ke yidikisa yawu na kisengo ya kukoba. Ni yawu nge ke sadila na kubokilaka mukangu nyonso mpe na zabisaka ntangu ya kukatula kivwandu.

³ Ntangu ba ke wakisa muningu ya bakulumenta nyonso zole, mukangu nyonso ke yonzama na sika ya nge, kuna na mwelo ya Yinzo ya Mbwananu.

⁴ Kana ba wakisa kaka muningu ya kulumenta mosi, bantwadisi, bamfumu ya bifumba ya Isayeli ke kwiza yonzama pene-pene ya nge.

⁵ Ntangu beno ke wakisa muningu ya mvita, bayina ke na kivwandu ya lweka ya esete ke telama na kukwenda.

⁶ Ntangu beno ke wakisa muningu ya mvita na mbala ya zole, bayina ke na kivwandu ya lweka ya sude ke telama na kukwenda. Ba ke wakisa muningu ya mvita samu na kukwenda.

⁷ Beno ke wakisa mpe muningu ya bampungi samu na kuyonzika mukangu. Kasi beno ke wakisa ve muningu ya mvita samu na yawu.»

⁸ «Kaka ni bana ya Aloni, banganga Nzambi ke wakisa muningu ya bampungi. Ya kele ntumunu ya konso ntangu samu na beno, bambandu nyonso.»

9 «Ntangu beno ke vwanda na yinsi ya beno, kana bambeni me kwiza nwanisa beno mpe beno me kota na mvita, beno ke wakisa muningu ya bampungi samu na mvita. Yawu ke sala ti Yave, Nzambi ya beno kubambukila beno moyo, mpe beno ke vuuka na maboko ya bambeni ya beno.

10 Na bilumbu ya beno ya kyeze, ya vwanda ya balukutakanu ya minkembo ya Yave, ya vwanda ya bilumbu ya ntete ya ngonda, beno ke wakisa muningu ya bampungi na kuplesaka minkayulu ya beno ya kuyoka mpe minkayulu ya kiwisa. Yawu ke vwanda kidimbu ya kubambukilaka beno moyo na mantwala ya Nzambi ya beno. Mu kele Yave, Nzambi ya beno.»

KUKATUKA NA SINAYI TII NA NDILU YA MOWABE

10-21

Mutindu ke kwendila bifumba ya Isayeli

11 Na kilumbu ya makumi zole ya ngonda ya zole, na mvula ya zole na manima ya kubasika na yinsi ya Ngipiti, dituti katukaka na zulu ya Yinzo ya longo.

12 Bana ya Isayeli telamaka na kubika yinsi ya kuyuma ya Sinayi, bawu vwandaka kwenda kisika na kisika. Dituti kwendaka telama na yinsi ya kuyuma ya Palane.

13 Ya vwandaka na mbala ya ntete bawu kwendaka na ntumunu yina Yave pesaka na yinwa ya Moyize.

14 Bayina vwandaka pene-pene kidimbu ya yinsi ya kivwandu ya Yuda kwendaka ba ya ntete, mutindu vwandaka bankonga ya binwani

ya bawu. Mfumu ya nkonga ya binwani ya bana ya Yuda ni Nasone, mwana ya Aminadabe.

¹⁵ Mfumu ya nkonga ya binwani ya bana ya Isakale ni Netanele, mwana ya Suwale.

¹⁶ Mfumu ya nkonga ya binwani ya bana ya Zabulone ni Elyabe, mwana ya Elone.

¹⁷ Ba katulaka Yinzo ya longo. Bana ya Ngelesone na bana ya Melali telamaka na kukwenda. Bawu bakaka Yinzo yango mpe bawu nataka yawu.

¹⁸ Bayina vwandaka pene-pene kidimbu ya yinsi ya kivwandu ya Lubene kwendaka, mutindu vwandaka bankonga ya binwani ya bawu. Mfumu ya nkonga ya binwani ya bana ya Lubene ni Elisule, mwana ya Sedewule.

¹⁹ Mfumu ya nkonga ya binwani ya bana ya Simewone ni Selumyele, mwana ya Sulisadayi.

²⁰ Mfumu ya nkonga ya binwani ya bana ya Ngade ni Elyasafe, mwana ya Dewele.

²¹ Na manima, ba-Keyate telamaka na kukwenda. Bawu bakaka bima ya longo ya Yinzo mpe bawu nataka yawu. Ba vwandaka telemisa Yinzo tekila ba-Keyate kukuma.

²² Bayina vwandaka pene-pene kidimbu ya yinsi ya kivwandu ya Efalayime kwendaka, mutindu vwandaka bankonga ya binwani ya bawu. Mfumu ya nkonga ya binwani ya bana ya Efalayime ni Elisama, mwana ya Amiwude.

²³ Mfumu ya nkonga ya binwani ya bana ya Manase ni Ngamelyele, mwana ya Pedasule.

²⁴ Mfumu ya nkonga ya binwani ya bana ya Bezame ni Abidane, mwana ya Ngidewoni.

²⁵ Bayina vwandaka pene-pene kidimbu ya yinsi ya kivwandu ya Dane kwendaka, mutindu vwandaka bankonga ya binwani ya bawu. Mfumu ya nkonga ya binwani ya bana ya Dane ni Ayezele, mwana ya Amisadayi. Ni bawu vwandaka mukangu ya mansukina na kukwenda, na manima ya bankonga nyonso.

²⁶ Mfumu ya nkonga ya binwani ya bana ya Asele ni Pangyele, mwana ya Okelane.

²⁷ Mfumu ya nkonga ya binwani ya bana ya Nafetali ni Ayila, mwana ya Enane.

²⁸ Ni mutindu yina bana ya Isayeli landasanaka na nkwendolo ya bawu, mutindu vwandaka bankonga ya binwani ya bawu. Ni mutindu yina bawu kwendilaka.

Moyize sosaka mulakisi-nzila samu na nzyetolo

²⁹ Moyize tubaka na Obabe, mwana ya bokilo ya yandi Lewele muntu ya Midyane mutindu yayi: «Beto ke na kukwenda na kisika yina Yave zonzi-laka ntangu yandi tubaka ti: “Mu ke pesa beno yawu.” Kwenda kintwadi na beto mpe beto ke sala nge mambu ya mbote. Samu ti Yave salaka nsilulu ya kusala mambu ya mbote na Isayeli.»

³⁰ Obabe vutulaka: «Ve! Mu ke kwenda ve, mu ke vutuka ya munu na yinsi ya munu, na sika ya dikanda ya munu.»

³¹ Moyize tubaka dyaka na yandi: «Mulemvo ya nge, kubika beto ve. Samu ti nge me zaba mbote bisika yina beto lenda sala bivwandu ya beto na kati ya yinsi ya kuyuma. Ni nge ke vwanda mulakisi-nzila samu na beto.»

³² Kana nge kwenda na beto, beto ke sala ti nge mpe nge kuzwa mbote yina Yave ke sadila beto.»

³³ Bana ya Isayeli bikaka mongo ya Yave mpe bawu kwendaka. Bawu tambulaka bilumbu tatu. Bayina vwandaka nata Sanduku ya Ngwisani ya Yave tekilaka na mantwala. Bawu salaka bilumbu tatu na kwendaka sosa kisika ya kupema.

³⁴ Na ntangu, kana bawu me bika yimeni kivwandu ya bawu, dituti ya Yave vwandaka na zulu ya bawu.

³⁵ Ntangu sanduku vwandaka kwenda, Moyize vwandaka tuba: «Yave, telama! Bika ti bambeni ya nge kumwangana! Bika ti bayina ke yinaka nge, ba kima na mantwala ya nge!»

³⁶ Ntangu ba vwandaka telemisa sanduku, Moyize vwandaka tuba: «Yave, vutuka na sika ya makumi ya mafunda ya bankonga ya nge ya binwani ya Isayeli!»

11

Bana ya Isayeli kuna na Tabela

¹ Kilumbu mosi, bana ya Isayeli vwandaka yawula mingi na ntadisi ya Yave. Ntangu Yave kuwaka kuyawula yina, yandi dasukaka. Tiya ya Yave lemaka na kati ya bawu mpe yokaka mwa ndambu ya nsuka ya kivwandu.

² Bantu lookaka na sika ya Moyize. Moyize sambilaka Yave mpe tiya kufwaka.

³ Ba pesaka kisika yina nkumbu Tabela, yina zola kutuba «tiya ya nene», samu ti tiya ya Yave lemaka na kati ya bawu.

Bana ya Isayeli lombaka mbisi

⁴ Na kati ya bana ya Isayeli, ya vwandaka na nkonga ya bantu yina vwandaka zyeta na

bawu. Bawu vwandaka ya kufuluka na bansatu ya mutindu na mutindu. Na yina, bawu mosi bana ya Isayeli bandaka dyaka na kudila. Bawu vwandaka tuba: «Aa! Nani ke pesa kwandi beto mbisi ya kudya?

⁵ Beto ke na kubambuka moyo na bambisi ya maza yina beto vwandaka kudya na Ngipiti ya pamba, na bakonkombe, bapaseteke, bapwalo, ba-onyon mpe ba-aye.

⁶ Kasi na ntangu yayi, beto ke na kufwa nsatu, ata kima mosi ke dyaka ve. Kaka ni mane ke na kutalana na meso ya beto.»

⁷ Mane kele mutindu bambuma ya yinti yina ba ke bokilaka koleyande. Yawu kele na kifwani ya mwa yinti ya bedelyume.

⁸ Bana ya Isayeli vwandaka mwangana na kwendaka lokota yawu. Ba vwandaka nika yawu na matadi to kututa yawu na bitutulu. Ba vwandaka lamba yawu na banzungu to kusadila yawu bagalete. Na kati ya yinwa, yawu vwandaka mutindu biskwi yina ba me lamba na mafuta.

⁹ Na mpimpa, ntangu kinoko vwandaka kubwa na kivwandu, mane mpe vwandaka kubwa.

¹⁰ Moyize kuwaka bantu vwandaka dila, muntu-muntu na dikanda ya yandi, na mwelo ya yinzo ya yandi. Na yina, Yave dasukaka mingi, mpe Moyize talaka yawu yimbi.

¹¹ Yandi tubaka na Yave: «Samu na yinki nge ke na kutalisa munu mpasi, munu kisadi ya nge? Samu na yinki mu me kuzwa ve bumbote na meso ya nge? Samu na yinki nge me pesa kwandi munu kiyeko ya bantu nyonso yayi?»

12 Ni munu muntu nataka kivumu ya bantu yayi nyonso? Ni munu muntu butaka bawu samu ti nge tuba na munu ti: “Nata bawu na ntulu mutindu mama ke natinaka mwana yina ke ntete na mabene”? Mu nata bawu tii na yinsi yina nge salaka nsilulu ya kupesa na bankooko ya bawu?

13 Wapi kisika mu ke kuzwa mbisi ya kupesa na bantu nyonso yayi? Samu ti bawu ke na kwizaka dila na sika ya munu na kutubaka: “Pesa beto mbisi yina beto ke kudya!”

14 Munu mosi, mu ke lenda ve na kunata bantu nyonso yayi. Bawu me lutila dema samu na munu.

15 Samu ti nge ke na kubakila munu mutindu yayi, mulemvo ya nge, kufwa kwandi munu. Kana nge me lakisa munu bumbote ya nge, kubika ve ti mpasi ya mutindu yayi kukwamisa dyaka munu.»

16 Yave tubaka na Moyize: «Kutikisa samu na munu makumi ya babakala na kati ya bakuluntu ya Isayeli. Ya fwana kuvwanda bayina nge me zaba ti ba kele bakuluntu, mpe bisoniki. Nata bawu na Yinzo ya Mbwabanu. Bawu kutelama kuna kintwadi na nge.

17 Mu ke kulumuka kuna mpe mu ke mokana na nge. Mu ke baka mwa ndambu ya mpeve yina kele na zulu ya nge mpe mu ke tula yawu na zulu ya bawu, samu ti bawu kunata kintwadi na nge kiyeko ya bantu. Na yina, nge ke vwanda dyaka ve nge mosi na kunata yawu.

18 Zonza na bantu mutindu yayi: beno vwanda ya kuvedila samu na kilumbu ya mbasi. Beno ke kudya mbisi, samu ti beno me dila na ntadisi ya Yave ntangu beno vwandaka tuba: “Nani ke pesa beto mbisi ya kudya? Beto vwandaka ya beto

mbote na Ngipiti!” Yave ke pesa beno mbisi mpe beno ke kudya yawu.»

¹⁹ «Beno ke kudya yawu kaka na kilumbu mosive, to na bilumbu zole, bilumbu tanu, bilumbu kumi, to bilumbu makumi zole.

²⁰ Kasi beno ke kudya yawu ngonda ya muvimba, tii ntangu yawu ke basika beno na bambombo, tii ntangu yina beno ke yina yawu. Samuti beno mangaka Yave yina kele na kati-kati ya beno mpe beno me dila na ntadisi ya yandi ntangu beno vwandaka tuba: “Samu na yinki beto me basika kwandi na yinsi ya Ngipiti?”»

²¹ Moyize vutulaka: «Bantu yayi me zungidila munu kele mafunda bankama sambanu (600 000) ya binwani yina ke nwanaka na kwendaka tambula na makulu. Mpe nge ke na kutuba ti nge ke pesa bawu mbisi yina bawu ke kudya ngonda ya muvimba!

²² Ba ke kufwa samu na bawu mameme, bankombo na bangombe samu ti yawu kulungila bawu? Ba ke kutikisa samu na bawu bambisi nyonso ya mubu samu ti yawu kulungila bawu?»

²³ Yave vutulaka na Moyize: «Nge ke na kubanza ti diboko ya Yave kele nkufi? Ntangu yayi, nge ke tala kana mambu yayi mu ke na kutubila nge ke salama, to yawu ke salama ve.»

Mpeve ya Yave na bakuluntu ya Isayeli

²⁴ Moyize basikaka mpe kwendaka zonza na bantu mambu yina Yave tubaka. Yandi kutikisaka makumi ya bakuluntu ya Isayeli. Yandi telemisaka bawu na balweka nyonso ya Yinzo.

²⁵ Yave kulumukaka na kati ya dituti mpe zonzaka na Moyize. Yandi bakaka mwa ndambu ya

mpeve yina vwandaka na zulu ya Moyize, mpe yandi tulaka yawu na zulu ya makumi ya baku-luntu yango. Kaka na ntangu yina mpeve bwidi-laka bawu, bawu bandaka na kututuka. Kasi bawu tatamanaka ve.

²⁶ Ya vwandaka na bantu zole yina bikanaka na kivwandu. Mosi, nkumbu ya yandi vwandaka Eledade mpe ya nkaka, Medade. Mpeve kwen-daka bwidila bawu. Samu ti bawu mpe ba vwan-daka na lutangu ya bayina ba sonikaka, kasi bawu kwendaka ve na Yinzo ya longo. Bawu bandaka na kututuka kuna na kivwandu.

²⁷ Ditoko mosi kimaka mbangu na kwenda zabisa na Moyize ti: «Eledade na Medade ke na kututuka kuna na kivwandu.»

²⁸ Yeswa mwana ya Nune, yina vwandaka kilandi ya Moyize kubanda buntwenya, yandi lookaka: «Moyize, mfumu ya munu, kabikisa bawu!»

²⁹ Moyize vutulaka: «Nge ke na kusala kim-bandha samu na munu? Ya zolaka vwanda mbote kana bantu nyonso ya Yave vwandaka mim-bikudi, kana Yave tulaka mpeve ya yandi na zulu ya bawu nyonso!»

³⁰ Na manima, Moyize vutukaka na kivwandu, yandi na bakuluntu ya Isayeli.

Bandeke

³¹ Yave fidisaka mupepe yina nataka bandeke katuka na mubu. Yawu kwizaka bwisa yawu na kivwandu nyonso mpe na balweka nyonso ya yawu. Na balweka nyonso, nge fwana kutam-bula kilumbu ya muvimba samu na kukuma tii na ndilu ya kisika yina kubwaka bandeke yango.

Bandeke vwandaka ya kutentasana na kitezo ya Bakude zole.

³² Na kilumbu ya muvimba yina, na mpimpa mpe na kilumbu yina landaka, bantu vwandaka lokota bandeke. Kitezo ya kulutila fyoti yina muntu lendaka lokota vwandaka ya Ba Omele kumi. Bawu tandaka bandeke yango na ngaanda ya kivwandu, na balweka nyonso.

³³ Mbisi vwandaka ntete na bayinwa, bawu vwandaka nabunu ba mina yawu, Yave dasukilaka bawu. Yave pesaka bantu kiyoolo ya ngolo.

³⁴ Ba pesaka kisika yina nkumbu Kibelote-Atava, yina zola kutuba «Mpyema ya bizola-zola». Samu ti ni na kisika yina ba kundaka bantu yina vwandaka bizola-zola mingi.

³⁵ Bantu ya Isayeli bikaka Kibelote-Atava samu na kukwenda na Aselote. Bawu kwendaka pema na Aselote.

12

Milyame kuzwaka kimbevo ya mpusu

¹ Milyame na Aloni vungutilaka Moyize na yina me tadila mu-Kuse yina yandi kwelaka. Samu ti kento yina Moyize kwelaka vwandaka mu-Kuse.

² Bawu tubaka na Moyize: «Kaka ni na yinwa ya Moyize Yave ke zonzaka? Yandi ke zonzaka mpe ve na bayinwa ya beto?» Yave kuwaka yawu.

³ Moyize vwandaka muntu mosi ya kukuluka mingi, kulutila bantu nyonso ya ntoto.

4 Na mpamukunu, Yave tubaka na Moyize, Aloni mpe Milyame: «Beno tatu beno kwiza pene-pene ya Yinzo ya Mbwabanu.»

Bawu kwendaka bawu nyonso tatu.

5 Yave kulumukaka na kati ya dituti ya kute-lama. Yandi kwizaka telama na mwelo ya Yinzo ya longo. Yandi bokilaka Aloni mpe Milyame, mpe bawu nyonso zole belamaka.

6 Yave tubaka na bawu: «Beno kuwa mbote mambu yina mu ke zonza na beno! Kana na kati-kati ya beno ya kele na mumbikudi ya Yave, ni na kati ya lumoni munu mu ke kwiza talana na yandi. Ni na kati ya ndosi mu ke kwiza zonzila yandi.

7 Kasi na yina me tadila kisadi ya munu Moyize, ya kele mutindu yina ve. Yandi kele muntu ya kukwikama na kusala kisalu ya munu na yinzo nyonso ya munu.

8 Mu ke sololaka na yandi kizizi na kizizi. Mu ke talanaka na yandi mpe mu ke zonzilaka yandi na pwelele nyonso. Yandi ke talaka mutindu munu Yave mu ke talanaka. Kasi samu na yinki beno me vwanda ve na boma ya kuzonza yimbi samu na kisyelo ya munu Moyize?»

9 Yave dasukilaka bawu, mpe yandi kwendaka ya yandi.

10 Dituti katukaka na zulu ya Yinzo. Milyame kumaka ya kufuka na kimbevo ya mpusu. Yandi nyonso kumaka mpembe ya kulutila. Aloni balukaka na kutala Milyame. Milyame vwandaka me fuluka yandi nyonso na kimbevo ya mpusu.

11 Na yina, Aloni tubaka na Moyize: «lemvokila beto mfumu ya munu, mulemvo ya nge, kufutisa

ve beto disumu yina beto me sala. Beto me sadila buzoba.

¹² Mulemvo ya nge, kubika ve ti Milyame kuvwanda mutindu mwana yina me butuka ya kufwa, yina vwandaka me banda na kubola na kati ya kivumu ya mama ya yandi.»

¹³ Moyize lookaka na sika ya Yave mutindu yayi: «Nzambi, mulemvo ya nge, nyakisa yandi!»

¹⁴ Yave tubaka na Moyize: «Kana tata ya yandi lobolaka yandi mante na kizizi, yandi zolaka vwanda ve na nsoni bilumbu nsambwadi? Ba bingisa yandi na kivwandu, yandi kuvwanda dyaka ve na kati ya kivwandu bilumbu nsambwadi! Na manima, beno ke ndima dyaka yandi na kati ya beno.»

¹⁵ Ba tulaka Milyame na ngaanda ya kivwandu, yandi salaka bilumbu nsambwadi kuna. Bana ya Isayeli kwendaka ve tekila bawu kundima dyaka Milyame na kati ya bawu.

¹⁶ Na manima, bawu katukaka na Aselote mpe bawu kwendaka sala kivwandu ya bawu na yinsi ya kuyuma ya Palane.

13

Moyize fidisaka bantu na Kaana na mansweki

¹ Yave tubaka na Moyize:

² «Fidisa babakala na kwenda tala mbote-mbote na mansweki yinsi ya Kaana yina mu ke na kuperesa na bana ya Isayeli. Beno fidisa muntu mosimosi ya konso kifumba. Bawu nyonso fwana kuvwanda bamfumu na kati ya bantu ya Isayeli.»

³ Moyize fidisaka babakala yango katuka yinsi ya kuyuma ya Palane mutindu vwandaka ntumunu ya Yave. Babakala yango nyonso vwandaka bamfumu ya bantu ya Isayeli.

⁴ Bankumbu ya bawu ni yayi:
Samu na kifumba ya Lubene: Samuwa, mwana ya Zakule.

⁵ Samu na kifumba ya Simewone: Safate, mwana ya Oli.

⁶ Samu na kifumba ya Yuda: Kalebe, mwana ya Yefune.

⁷ Samu na kifumba ya Isakale: Ingale, mwana ya Yosefi.

⁸ Samu na kifumba ya Efalayime: Oseya, mwana ya Nune.

⁹ Samu na kifumba ya Bezame: Paleti, mwana ya Lafu.

¹⁰ Samu na kifumba ya Zabulone: Ngadyele, mwana ya Sodi.

¹¹ Samu na kifumba ya Yosefi, kifumba ya Manase: Ngadi, mwana ya Susi.

¹² Samu na kifumba ya Dane: Amyele, mwana ya Ngemali.

¹³ Samu na kifumba ya Asele: Setule, mwana ya Mikayele.

¹⁴ Samu na kifumba ya Nafetali: Nabi, mwana ya Vofesi.

¹⁵ Samu na kifumba ya Ngade: Ngewelete, mwana ya Maki.

¹⁶ Yina ni bankumbu ya babakala yina Moyize fidisaka na kwenda tala mbote-mbote na mansweki yinsi ya Kaana. Moyize pesaka nkumbu ya Yeswa na Oseya mwana ya nune.

17 Moyize fidisaka babakala yango na kwenda tala yinsi ya Kaana. Yandi tubaka na bawu: «Beno lutila na kizunga ya Nengeve, beno ke yuluka kizunga ya myongo.

18 Beno ke tala yinsi mutindu yawu kele. Beno ke tala mutindu ya bantu yina ke zingaka kuna, kana bawu ke na ngolo to ve. Beno ke tala kana bawu kele mingi to ve.

19 Beno ke tala wapi mutindu kele yinsi yina bawu ke vwandaka. Kana yawu kele ya mbote to ya yimbi. Beno ke tala mutindu kele bambanza yina bawu ke vwandaka. Kana yawu kele kaka bivwandum ya mpamba to yawu kele ya kutungama na bibaka ya lukengolo.

20 Beno tala wapi mutindu kele yinsi. Kana yawu kele ntoto ya madya to ve. Kana yawu kele na bayinti to ve. Beno vwanda na ngolo. Beno nata bambuma ya yinsi. Yayi ni ntangu ya bambuma ya ntete ya vinu.»

21 Na manima, bawu kwendaka mpe bawu talaka yinsi, kubanda na yinsi ya kuyuma ya Sine tii na Leyobe, na nkotolo ya Amate.

22 Ba lutilaka na Nengeve tii na Ebelone kisika vwandaka Ayimane, Sesayi mpe Talemayi. Bawu nyonso bana ya Anake. Mbanza Ebelone kutungama bamvula nsambwadi tekila mbanza ya Sowane ya Ngipiti.

23 Bawu kumaka tii na muzumba ya Esekole. Kuna, bawu zengaka kintala mosi ya yinti ya vinu, kikanka mosi ya bambuma ya vinu mpe bawu nataka yawu. Bawu bakaka mpe bambuma ya bangelenade mpe ya fike. Bawu natinaka bambuma yina na bayinti, bantu zole-zole na yinti

mosi.

²⁴ Ba pesaka kisika yina nkumbu ya Muzumba ya Esekole, yina zola kutuba: muzumba ya kikanka, samu ti bana ya Isayeli zengaka kikanka ya bambuma ya vinu kuna.

Bansangu ya bantu yina Moyize fidisaka

²⁵ Na manima ya bilumbu makumi yiya, bantu yina kwendaka tala mbote-mbote na mansweki yinsi ya kaana vutukaka.

²⁶ Ntangu bawu vutukaka, bawu kwendaka na sika ya Moyize, Aloni mpe mukangu nyonso ya bana ya Isayeli, kuna na Kadese, yinsi ya kuyuma ya Palane. Bawu pesaka bawu bansangu yina bawu nataka. Bawu pesaka yawu mpe na mukangu nyonso ya bana Isayeli, mpe bawu lakisaka bawu bambuma ya yinsi.

²⁷ Ba zonzaka mutindu yayi: «Beto kwendaka na yinsi yina nge fidisaka beto. Ya tsyelika, ya kele yinsi yina me fuluka na mafuta ya nyosi na miliki. Bambuma ya yawu, yawu yayi.

²⁸ Kasi bantu yina ke vwandaka na yinsi yango kele na ngolo mingi. Bambanza ya bawu kele ya kutungama na bibaka ya lukengolo mpe yawu kele nene mingi. Beto vwandaka me tala mpe bana ya Anake kuna.

²⁹ Ba-Amaleke vwandaka zinga na Nengeve. Ba-Iti, ba-Yebuse mpe ba-Amoli vwandaka zinga na kizunga ya myongo. Ba-Kaanani vwandaka zinga pene-pene ya mubu mpe na kumu ya nzadi ya Yolodani.»

30 Kalebe kangisaka bantu yinwa na meso ya Moyize. Yandi tubaka mutindu yayi: «Beto kwendeno, beto bakeno yinsi yango. Beto ke nunga!»

31 Kasi bantu yina kwendaka tala yinsi kintwadi na Kalebe, bawu tubaka na yandi: «Beto lenda kwenda nwanisa bantu yina ve, samu ti bawu me lutila beto ngolo!»

32 Na mantwala ya bana ya Isayeli, bawu bandaka na kuzonzila yinsi mutindu bawu tadilaka yawu na mansweki. Bawu tubaka: «Yinsi yango, beto me tambula na kati ya yawu samu na kutala yawu mbote-mbote na mansweki. Yawu kele yinsi mosi yina ke kudyaka bayina ke zingaka kuna. Bantu nyonso yina beto talaka kuna, bawu kele bantu ya mitela ya yinda.

33 Beto talaka kuna ba-Nefilime, bana ya Anake yina kele mosi ya ba-Nefilime. Beto vwandaka kukitala beto mosi mutindu mwa makonko. Bawu mpe vwandaka tala beto mutindu yina.»

14

Bantu ya Isayeli mangaka na kukota na Kaana

1 Mukangu nyonso ya Isayeli bandaka na kuloaka. Bawu lutisaka mpimpa ya muvimba na kudila.

2 Bantu nyonso ya Isayeli vungutilaka Moyize mpe Aloni. Mukangu nyonso ya Isayeli vwandaka tuba na bawu: «Ya vwandaka kwandi mbote ti beto kufwa na yinsi ya Ngipiti. Ya vwandaka kwandi mbote ti beto kufwa na yinsi ya kuyuma yayi!

³ Samu na yinki Yave ke na kunata beto na yinsi yina, kisika ba ke kufwa beto na mvita? Bakento ya beto na bana ya beto, ba ke botola bawu. Ya me lutila ve kwandi mbote ti beto vutuka na yinsi ya Ngipiti?»

⁴ Bawu vwandaka zonza bawu na bawu: «Beto soola mfumu ya nkaka, mpe beto vutukeno ya beto na yinsi ya Ngipiti.»

⁵ Moyize mpe Aloni kubwaka bizizi na ntoto, na mantwala ya mukangu nyonso ya bana ya Isayeli.

⁶ Na kati ya bayina kwendaka tala mbote-mbote yinsi yina na mansweki, ya vwandaka na Yeswa, mwana ya Nune mpe Kalebe, mwana ya Yefune. Bawu pasulaka binkuti ya bawu.

⁷ Bawu tubaka na mukangu nyonso ya bana ya Isayeli: «Yinsi yango, beto me tambula na kati ya yawu samu na kutala yawu mbote-mbote na mansweki. Yawu kele yinsi mosi ya mbote mingi.

⁸ Kana Yave me yangalala na beto, yandi ke kotisa beto na yinsi yango, mpe yandi ke pesa beto yawu. Ya kele yinsi yina me fuluka na miliki na mafuta ya nyosi.

⁹ Kasi beno balukila ve Yave. Beno vwanda ve na boma ya bantu ya yinsi yina. Beto ke nunga bawu kaka na mbala mosi. Samu ti banzambi yina vwandaka keba bawu me bika bawu. Kasi Yave kele na beto. Beno vwanda ve na boma.»

¹⁰ Mukangu nyonso vwandaka zonza ti ba kufwa bawu na matadi. Kasi na mbala mosi, nkembo ya Yave talanaka kuna na Yinzo ya Mb-wabanu, na meso ya bana nyonso ya Isayeli.

Moyize sambilaka samu na bantu nyonso

11 Yave tubaka na Moyize: «Tii wapi ntangu bantu yayi ke safula munu? Mu ke na kulakisa bimangu mingi na kati-kati ya bawu, kasi tii wapi ntangu bawu ke tatamana na kumanga na kutula kiminu ya bawu na munu?

12 Mu ke fidisa bawu kiyoolo, mpe mu ke katula bawu mvwilu nyonso. Kasi nge, mu ke sala ti nge kubuta dikanda yina me lutila bawu nene mpe ngolo.»

13 Moyize vutulaka na Yave: «Bantu ya Ngipiti kuwaka ti nge sadilaka lulendo ya nge na kubasisa bantu yayi na yinsi ya Ngipiti.

14 Mpe ba zabisaka yawu na bantu ya yinsi yayi ya Kaana. Bantu ya Kaana kuwaka ti nge Yave, nge kele na kati-kati ya bantu yayi ya Isayeli. Bawu kuwaka ti nge Yave, nge ke talanaka na bawu kizizi-na-kizizi. Bawu kuwaka ti dituti ya nge ke vwandaka na bawu. Bawu kuwaka ti nge ke tambulaka na mantwala ya bawu, na ntangu, na dituti ya nene ya kutelama, mpe na mpimpa, na mulaka ya tiya ya kutelama.

15 Bubu yayi, kana nge kufwa bantu yayi na mbala mosi, bantu ya bayinsi ya nkaka yina me kuwa nsangu ya nge ke tuba:

16 “Yave lendaka ve na kukotisa bantu yayi na yinsi yina yandi kudyaka ndefi na kupesa bawu. Ni yawu yina, yandi me kufwa bawu nyonso na yinsi ya kuyuma.”

17 Ntangu yayi, mulemvo ya nge, bika ti lulendo ya Mfumu kutalana na bunene ya yawu nyonso mutindu nge tubaka yawu ti:

18 “Yave ke na mvibudulu, mpe kukwikama ya

yandi kele ya nene. Yandi ke lemvokilaka foti mpe yimbi. Yandi ke sembaka muntu yina me sala yimbi. Masumu ya batata, yandi ke futisaka yawu na bana ya bawu tii na mbandu ya tatu, mpe na mbandu ya yiya.”

¹⁹ Mulemvo ya nge, lemvokila yimbi ya bantu yayi, mutindu kele kukwikama ya nge ya nene. Lemvokila bawu mutindu nge ke lemvokilaka bawu kubanda na yinsi ya Ngipiti tii kwaku.»

²⁰ Yave vutulaka: «Mu me lemvokila bawu mutindu nge me lomba.

²¹ Kasi mu me kudya ndefi na nkumbu ya munu mosi, na nkembo ya munu Yave yina me fuluka na ntoto nyonso.

²² Na kati ya bantu nyonso yina me tala nkembo ya munu, na bimangu yina mu salaka na yinsi ya Ngipiti mpe na yinsi ya kuyuma, bayina me sombola munu yimeni bambala kumi, mpe me tumama ve na munu,

²³ na kati ya bantu nyonso yina, ata mosi ke tala yinsi yina mu sadilaka nsilulu mpe yina mu diilaka ndefi na kupesa na bankooko ya bawu. Ata mosi na kati ya bayina me safula munu ke tala yinsi yango.

²⁴ Kasi kisadi ya munu Kalebe, ni mpeve ya nkaka me twadisa yandi. Yandi me tumama na munu. Na yina, mu ke kotisa yandi na yinsi yina yandi vwandaka me kwenda tala. Bana ya yandi ke baka yinsi yango mutindu mwilu ya bawu.

²⁵ (Ba-Amaleke na ba-Kaanani ke zingaka na mudimba yayi.) Mbasi, beno ke vutuka na yinsi ya kuyuma, na nzila ya mubu ya Batwandu.»

Yave pesaka kitumbu na banaya Isayeli

26 Yave tubaka na Moyize mpe Aloni mutindu yayi:

27 «Tii wapi ntangu mukangu yayi ya yimbi ke tatamana na kuvungutila munu? Mu me kuwa mutindu bantu ya Isayeli me vungutila munu.

28 Tuba na bawu: “Yave ke na kutuba: Mu me kudya ndefi na nkumbu ya munu mosi. Mu ke sadila beno mutindu beno mosi me zonza na ntadisi ya munu.

29 Beno ke kufwa na yinsi yayi ya kuyuma. Beno bayina nyonso ba tangaka mpe ba sonikaka bankumbu kubanda na bayina kele na bamvula makumi zole tii na zulu, beno bayina me vungutila munu.

30 Beno ke kota ve na yinsi yina mu diilaka ndefi, ntangu mu nangunaka diboko na kutuba ti mu ke tula beno kuna. Kaka Kalebe, mwana ya Yefune mpe Yeswa, mwana ya Nune ke kota na yinsi yina.

31 Kasi bana ya beno yina beno tubaka ti bawu ke kubwa na maboko ya bambeni ya beno, mu ke nata bawu mpe bawu ke zaba yinsi yina beno me manga.

32 Kasi beno, beno ke kufwa na yinsi yayi ya kuyuma.

33 Bana ya beno ke vwanda mivungi na yinsi ya kuyuma bamvula makumi yiya. Ba ke tala bampasi samu na kondwa kukwikama ya beno. Yawu ke vwandila mutindu yina tii ntangu beno nyonso ke manisa na kufwa na yinsi ya kuyuma.

34 Mutindu kele lutangu ya bilumbu yina beno salaka na kutala mbote-mbote yinsi na mansweki, yawu zola kutuba ti beno mpe ke lungisa bamvula makumi yiya na kutalaka mpasi. Ya ke vwanda

mvula mosi samu na kilumbu mosi. Na yina, beno ke zaba kubalukila munu kele yinki.

³⁵ Ni mutindu yina munu Yave me zonza. Ni mutindu yina mu ke sala na mukangu nyonso yayi ya yimbi yina me balukila munu. Bawu nyonso ke kufwa na yinsi yayi ya kuyuma. Bawu ke manisa na kufwa kwaku..»

³⁶ Babakala yina Moyize fidisaka na kwenda tala mbote-mbote yinsi na mansweki, bayina na ntangu ba vutukaka, salaka ti mukangu nyonso ya bantu kuvungutila Moyize samu na mambu ya yimbi yina bawu zonzaka na yina me tadila yinsi yango,

³⁷ babakala yango yina zonzaka mambu ya yimbi na yina me tadila yinsi, bawu kufwaka na kiyoolo na mantwala ya Yave.

³⁸ Na kati ya bantu nyonso yina kwendaka tala mbote-mbote yinsi na mansweki, kaka ni Yeswa, mwana ya Nune mpe Kalebe, mwana ya Yefune bikanaka moyo.

Bantu ya Isayeli salaka dyaka yimbi

³⁹ Moyize tubaka mambu nyonso yayi na bana nyonso ya Isayeli. Na yina, bantu kotaka na kifwidi ya nene.

⁴⁰ Bawu telamaka na suka-suka samu na kuyuluka na nsongi ya mongo. Bawu vwandaka zonza mutindu yayi: «Beto bawu yayi, beto ke yuluka na kisika yina Yave zonzilaka. Ya tsyelika, beto me sala disumu!»

⁴¹ Moyize tubaka na bawu: «Samu na yinki beno ke na kutumama ve na ntumunu ya Yave? Ya ke simba ve.

⁴² Beno yuluka kuna ve. Yave kele ve kintwadi na beno. Beno kwenda kubwa ve na maboko ya bambeni ya beno.

⁴³ Ba-Amaleke mpe ba-Kaanani kele kuna na mantwala ya beno. Ba ke kufwa beno na mvita. Mutindu beno me bika Yave, Yave mpe ke vwanda ve kintwadi na beno.»

⁴⁴ Bana ya Isayeli salaka yintu ngolo. Bawu yulukaka na nsongi ya mongo. Kasi Moyize na Sanduku ya Ngwisani ya Yave bikaka ve kivwandu.

⁴⁵ Na yina, ba-Amaleke mpe ba-Kaanani yina vwandaka zinga na mongo yango, bawu kulumukaka. Bawu kufwaka bana ya Isayeli mpe bawu sasaka bawu tii na bwala Olema.

15

Minkayulu ya madya ya bilanga mpe ya vinu

¹ Yave tubaka na Moyize:

² «Zonza na bana ya Isayeli mutindu yayi: ntangu beno ke kota na yinsi yina beno ke zinga, yinsi yina mu ke na kupesa beno,

³ beno ke pesa na Yave minkayulu. Beno ke pesa minkayulu yina ba ke yokaka na tiya, ya vwanda minkayulu ya kuyoka, ya vwanda minkayulu yina beno ke pesaka na luzolo ya beno mosi, to samu na kulungisa nsilulu, to samu na balukutakanu ya mikembo ya beno. Na yina, beno ke baka bangombe, mameme to bankombo samu ti yawu kupesa nsunga yina ke yangidikaka Yave.

⁴ Muntu yina ke pesa dikabu ya yandi na Yave, yandi ke pesa mpe Munkayulu ya madya ya bilanga. Yawu ke vwanda kikunku mosi na kati ya

bikunku kumi ya Efa ya faline ya kitoko yina ba me vukisa bikunku yiya na kati ya bikunku kumi ya Yine ya mafuta.

⁵ Nge ke pesa dyaka bikunku yiya na kati ya bikunku kumi ya Yine ya vinu kintwadi na Munkayulu ya Kuyoka to munkayulu ya nkaka samu na konso dimeme.

⁶ Samu na konso nkombo ya mbakala, nge ke pesa bakilo ya faline ya kitoko yina ba me vukisa na bikunku tatu na kati ya bikunku kumi ya Yine ya mafuta, mutindu munkayulu ya bilanga.

⁷ Nge ke pesa mpe bikunku tatu na kati ya bikunku kumi ya Yine ya vinu samu na munkayulu ya vinu. Nge ke pesa madya yina mpe nsunga ya yawu ke yangidika Yave.

⁸ Kana nge me pesa na Yave mwana ya ngombe ya mbakala, ya vwanda samu na Munkayulu ya Kuyoka, to samu na munkayulu ya kulungisa nsilulu, to samu na Munkayulu ya Kiwisa,

⁹ nge ke pesa, kintwadi na mwana ya ngombe yina ya mbakala, Munkayulu ya madya ya bilanga ya bikunku tatu na kati ya bikunku kumi ya Efa ya faline ya kitoko yina ba me vukisa na ndambu ya Yine ya mafuta.

¹⁰ Nge ke pesa mpe ndambu mosi ya Yine ya vinu. Yawu kele madya yina ba me yoka na tiya. Nsunga ya yawu ke yangidikaka Yave.

¹¹ Ni mutindu yina beno ke sala samu na konso ngombe ya mbakala, konso dimeme ya mbakala, konso mwana ya dimeme, mpe konso nkombo.

¹² Ni mutindu yina beno ke sala samu na bibulu nyonso yina beno ke pesa, mutindu kele lutangu ya yawu.

¹³ Konso muntu ya Isayeli ke landa bansalulu yayi ntangu yandi ke pesa minkayulu yina ba ke yokaka na tiya, yina nsunga ya yawu ke yangidikaka Yave.

¹⁴ Na bambandu nyonso ya beno, nzenza yina ke zingaka na kati ya beno to nzenza yina kele na kati ya beno samu na mwa ntangu, kana yandi pesa minkayulu yina ba ke yokaka na tiya, yina nsunga ya yawu ke yangidikaka Yave, yandi fwana kusala yawu na mutindu beno mpe ke sadila yawu.

¹⁵ Bansalulu ke vwanda kaka mosi samu na mukangu nyonso, samu na beno, mpe samu na banzenza yina ke vwanda na kati-kati ya beno. Ya kele bansalulu ya bantangu nyonso, samu na bambandu nyonso ya beno. Ya ke vwandila kaka mutindu mosi samu na nzenza mpe samu na beno na mantwala ya Yave.

¹⁶ Musiku ke vwanda kaka mosi. Bansalulu ya misiku mpe ke vwanda kaka mosi, samu na beno mpe samu na banzenza yina ke vwanda na kati-kati ya beno.»

Munkayulu ya mampa ya ntete

¹⁷ Yave tubaka na Moyize na kuzonza

¹⁸ na bana ya Isayeli mutindu yayi: «Ntangu beno ke kuma na yinsi yina mu ke nata beno,

¹⁹ ntangu beno ke kudya mampa ya yinsi yina, beno ke katula kikunku ya Yave.

20 Ntangu beno ke lamba mampa ya beno, beno ke katudila munu gato na kati ya kiputi ya ntete. Beno ke katudila munu yawu mutindu ba ke katudilaka munu kikunku na kisika yina ba ke kabulaka bambuma na matiti ya yawu.

21 Na kusalaka mutindu yina, beno ke pesa kikunku ya ntete ya kiputi ya beno na Yave. Yawu ke vwandila mutindu yina na bbandu nyonso ya beno.»

Minkayulu samu na disumu yina muntu me kanisa ve

22 Kana beno me sala yimbi yina beno me kanisa ve, na kutumama ve na bantumunu yina Yave pesaka na Moyize,

23 nyonso yina Yave tumisaka beno na yinwa ya Moyize, katuka kilumbu yina Yave pesaka bantu-munu yango, mpe na bbandu nyonso ya beno,

24 kana yimbi yango me salama, mpe mukangu ya bantu me zaba ve ti bawu me sala yimbi, mukangu nyonso ke pesa ngombe ya mbakala samu na Munkayulu ya Kuyoka. Nsunga ya yawu ke yangidikaka Yave. Ba ke pesa yawu kintwadi na munkayulu ya yawu ya madya ya bilanga mpe munkayulu ya vinu mutindu kele ntumunu ya yawu. Bawu ke pesa mpe dimeme ya mbakala samu na Munkayulu ya mulemvo.

25 Nganga-Nzambi ke sala kisalu samu na kukatula masumu ya mukangu nyonso ya bana ya Isayeli. Mpe Yave ke lemvokila bawu. Ya tsyelika ya vwandaka yimbi ya kukanisa ve, mpe bawu me pesa munkayulu yina ba ke yokaka na tiya samu na Yave. Bawu me pesa munkayulu samu

na kukatula masumu na ntadisi ya Yave, samu na yimbi ya bawu yina bawu kanisaka ve.

²⁶ Yave ke lemvokila mukangu nyonso ya bana ya Isayeli, mpe banzenza yina kwizaka zinga mwa ntangu fyozi na kati-kati ya bawu. Ya tsyelika, na dyambu yina, bantu nyonso salaka yimbi yina bawu kanisaka ve na kusala.

²⁷ Kana kaka muntu mosi me sala yimbi yina yandi kanisaka ve, yandi fwana kupesa munu nkombo ya mvula mosi samu na Munkayulu ya mulemvo.

²⁸ Nganga-Nzambi ke sala na mantwala ya Yave kisalu samu na kukatula disumu ya muntu yina me sala yimbi yina yandi kanisaka ve. Ntangu nganga-Nzambi ke sala kisalu yina, Yave ke lemvokila yandi.

²⁹ Na yina me tadila yimbi yina muntu me kanisa ve na kusala, Musiku ke vwanda kaka mosi, ya vwanda samu na muntu ya Isayeli to samu na nzenza yina zinga mwa ntangu fyozi na kati-kati ya bawu.

³⁰ Kasi kana muntu ya Isayeli to nzenza me sala yimbi yina yandi kanisaka yandi mosi na kusala, yandi me finga Yave. Ba fwana kukatula yandi na kati ya bantu ya yandi.

³¹ Yandi me zitisa ve mambu ya Yave mpe yandi me sumuna Musiku ya yandi. Ba ke katula yandi na kimvuka ya bantu ya Isayeli, mpe disumu ya yandi ke vwanda na zulu ya yintu ya yandi mosi.

Lufwa ya muntu yina sumunaka kilumbu ya Saba

³² Ntangu bana ya Isayeli vwandaka na yinsi ya kuyuma, ba talaka muntu mosi yina vwandaka lokota bankuni kilumbu ya Saba.

³³ Bantu yina talaka yandi na ntangu yina yandi vwandaka lokota bankuni, bawu nataka yandi na mantwala ya Moyize, Aloni mpe mukangu nyonso ya Isayeli.

³⁴ Ba bumbaka yandi ntete na mwa kisika mosi, samu ti ba vwandaka me kuzwa ntete ve ntumunu na kuzaba yinki ba ke sala yandi.

³⁵ Yave tubaka na Moyize: «Ba fwana kufwa muntu yina. Mukangu nyonso ke kufwa yandi na kubula yandi matadi na ngaanda ya kivwandumu.

³⁶ Mukangu nyonso nataka yandi na ngaanda ya kivwandumu mpe bawu bulaka yandi matadi. Yandi kufwaka mutindu Yave tumisaka yawu na Moyize.

Nsongi ya binkuti

³⁷ Yave tubaka na Moyize:

³⁸ «Zonza na bana ya Isayeli ti bawu na bana ya bawu na bambandu yina ke kwiza, bawu fwana kutula bitende na bansongi ya binkuti ya bawu. Bawu tula singa ya ntinta ya dizulu na bitende yina, na nsuka ya biyunga ya bawu.

³⁹ Beno ke banda na kulwataka binkuti yina ke na bitende na nsuka ya yawu. Ntangu beno ke tala bitende yina, beno ke bambuka moyo na bantumunu nyonso ya Yave, samu na kusadila yawu. Beno ke landa ve bansatu ya ntima ya beno, mpe ya meso ya beno yina lenda nata beno na kusadila kindumba na banzambi ya nkaka.

40 Na yina, beno ke bambuka moyo na bantu-munu nyonso ya munu mpe beno ke sadila yawu. Beno ke vwanda bantu ya longo samu na munu Nzambi ya beno.

41 Mu kele Yave, Nzambi ya beno. Ni munu basisaka beno na Ngipiti samu na kuvwanda Nzambi ya beno. Mu kele Yave, Nzambi ya beno.»

16

Kole na bantu ya yandi balukilaka Moyize mpe Aloni

1 Mu-Levi mosi na nkumbu ya Kole, mwana ya Isale, ya dikanda ya Keyate bakaka bana tatu yayi ya Lubene: Datane, Abilame mwana ya Elyabe mpe One mwana ya Pelete.

2 Bawu kintwadi na bankama zole na makumi tanu (250) ya bana ya Isayeli ya nkaka, bawu balukilaka Moyize. Ya vwandaka bamfumu ya mukangu, bimonikisi ya mukangu, bantu ya buzitu.

3 Bawu kwendaka zunga Moyize mpe Aloni. Bawu zonzaka na bawu: «Ya me lunga! Bantu nyonso ya mukangu ya Isayeli kele ya longo, mpe Yave kele na kati-kati ya bawu. Samu na yinki beno ke na kulakisa ti ni beno me lutila mukangu nyonso ya Yave?»

4 Ntangu Moyize kuwaka mambu yina, yandi kubwaka kizizi na ntoto.

5 Yandi tubaka na Kole mpe na nkonga ya yandi mutindu yayi: «Mbasu na suka, Yave ke lakisa nani kele ya yandi, mpe nani kele ya longo. Yandi ke bika ti muntu yango kubelama na ntadisi ya

yandi. Muntu yina Yave me soola, ni muntu yina Yave ke bika ti yandi kubelama na yandi.

⁶ Tala, beno sala mutindu yayi: Kole, nge na nkonga ya nge, beno baka bima ya kuyokilaka maaka ya nsunga ya mbote.

⁷ Mbasi beno ke tula tiya na kati ya yawu. Beno ke tula na tiya yina maaka ya nsunga ya mbote, na mantwala ya Yave. Muntu yina Yave ke soola, ni yandi kele ya longo. Ya me lunga mutindu yina, beno bana ya Levi!»

⁸ Moyize tubaka dyaka na Kole: «Beno bana ya Levi, beno kuwa!

⁹ Yave Nzambi ya Isayeli soolaka beno na kati ya mukangu ya Isayeli. Yandi me sala ti beno kubelamaka na yandi samu na kusalaka kisalu ya Yinzo ya Yave. Yandi me sala ti beno kusala kisalu ya beno na nkumbu ya mukangu nyonso. Beno ke na kutala ti ya me lunga ve?

¹⁰ Yave me bika ti beno kubelamaka na yandi, nge na bampangi ya nge nyonso bana ya Levi kintwadi na nge. Awa beno ke na kusosa dyaka na kuvwanda na kisalu ya bunganga-Nzambi!

¹¹ Ni yawu yina, nge na nkonga ya nge, beno ke na kusadila Yave mfundu ya yimbi. Aloni kele nani samu ti beno kuvungutila yandi?»

¹² Moyize fidisaka ba bokila Datane mpe Abilame, bana ya Elyabe. Kasi bawu vutulaka: «Beto ke kwiza ve!

¹³ Nge katulaka beto yimeni na yinsi yina kele ya kufuluka na miliki mpe mafuta ya nyosi, samu na kwiza kufwa beto na yinsi ya kuyuma. Ya me lunga na nge ve? Nge zola mpe kuyala beto?

¹⁴ Ve! Ya kele ve yinsi ya kufuluka na miliki mpe

na mafuta ya nyosi yina nge me nata beto. Ya kele ve bilanga mpe bilanga ya bayinti ya vinu nge me pesa beto samu ti yawu kuvwanda ya beto. Nge ke na kubanza ti bantu yayi ke na meso ya kufwa? Beto ke kwenda ya beto ve!»

¹⁵ Moyize dasukaka mingi. Yandi tubaka na Yave: «Kutala minkayulu ya bawu ve. Mu me baka ata kima mosi ya bawu, ata mbuluku mosi ve. Mu me sala ve ata yimbi na mosi na bawu!»

Kitumbu ya Kole na bantu ya yandi

¹⁶ Moyize tubaka na Kole: «Nge na nkonga ya nge, beno ke belama mbasi na mantwala ya Yave, kintwadi na Aloni.

¹⁷ Muntu-muntu ke baka kima ya yandi ya kuyokilaka maaka ya nsunga ya mbote. Beno ke tula maaka ya nsunga ya mbote na kati ya yawu. Beno ke nata yawu na mantwala ya Yave. Bima yango ya kuyokilaka maaka ya nsunga ya mbote ke vwanda bankama zole na makumi tanu (250). Nge na Aloni mpe, beno ke vwanda muntu-muntu na kima ya yandi ya kuyokilaka maaka ya nsunga ya mbote.»

¹⁸ Kole na nkonga ya yandi bakaka muntu-muntu kima ya yandi ya kuyokilaka maaka ya nsunga ya mbote. Ba tulaka tiya na kati. Ba tulaka maaka ya nsunga ya mbote na tiya yango. Ba kwizaka telama na mwelo ya Yinzo ya Mbwabanu kintwadi na Moyize mpe Aloni.

¹⁹ Kole kutikisaka mukangu nyonso ya Isayeli kuna na mwelo ya Yinzo ya Mbwabanu samu na kusukisa Moyize mpe Aloni. Na mpamukunu, nkembo ya Yave talanaka na mukangu nyonso.

²⁰ Yave tubaka na Moyize mpe Aloni mutindu yayi:

²¹ «Beno kabuka na nkonga ya bantu yayi, samu ti mu ke manisa bawu nyonso kaka na mbala mosi.»

²² Kasi Moyize mpe Aloni kubwaka bizizi na ntoto. Bawu sambilaka mutindu yayi: «Nzambi, nge Nzambi yina ke simbaka kiwumunu ya nyonso yina ke zingaka, nge ke dasukila mukangu nyonso ya bantu samu ti muntu mosi me sala disumu?»

²³ Yave tubaka na Moyize:

²⁴ «Zonza na mukangu ya Isayeli mutindu yayi: Beno katuka na balweka nyonso na bayinzo ya Kole, ya Datane mpe ya Abilame. Beno vwanda ntama na bayinzo ya bawu.»

²⁵ Moyize telamaka na kukwenda na sika ya Datane mpe Abilame. Bakuluntu ya Isayeli ländaka yandi.

²⁶ Moyize tubaka na mukangu nyonso: «Beno katuka na bayinzo ya bantu yayi ya yimbi. Beno simba ata kima mosi ve yina kele ya bawu. Kana ve, beno mpe, beno ke kufwa samu na masumu ya bawu.»

²⁷ Bantu nyonso katukaka pene-pene ya balweka nyonso ya bayinzo ya Kole, Datane mpe Abilame.

Datane mpe Abilame basikaka na bayinzo ya bawu, mpe telamaka na mwelo ya bayinzo ya bawu, na bakento ya bawu, na bana ya bawu mpe batekolo ya bawu.

²⁸ Moyize tubaka: «Na dyambu yina ke salama

awa, beno ke zaba ti ni Yave fidisaka munu na kusala bimangu nyonso yayi. Mu ke na kusala ve na ngolo ya munu mosi.

²⁹ Kana bantu yayi kufwa mutindu ke kufwaka bantu nyonso, kana bawu kuzwa mambu yina ke bwidilaka bantu nyonso, ya ke lakisa ti ya kele ve ni Yave fidisaka munu.

³⁰ Kasi kana Yave sala dyambu ya ngitukulu, kana ntoto kuzibuka samu na kumina bawu mpe nyonso yina kele ya bawu, mpe ti bawu kukulumuka ya moyo na yinsi ya bantu ya kufwa, beno ke zaba ti bantu yayi me safula Yave.»

³¹ Kaka na ntangu yina Moyize manisaka na kuzonza mambu nyonso yina, ntoto zibukaka na yisi ya makulu ya Datane mpe Abilame.

³² Ntoto zibulaka yinwa ya yandi mpe minaka bawu, bawu na makanda ya bawu nyonso. Yawu minaka bantu nyonso ya Kole mpe mvwilu nyonso ya bawu.

³³ Bawu kulumukaka ya moyo na yinsi ya bantu ya kufwa. Bawu na nyonso yina kele ya bawu. Ntoto fukaka bawu, mpe bawu zimbanaka na kati ya mukangu ya Isayeli.

³⁴ Na kulooka yina bantu yango vwandaka looka, bantu nyonso ya Isayeli yina vwandaka pene-pene na bawu bandaka na kukima na kwendaka tuba: «Ntoto kumina beto ve!»

³⁵ Tiya mosi katukaka na sika ya Yave. Yawu yokaka mpe nyengisaka babakala bankama zole na makumi tanu (250) yina nataka maaka ya nsunga ya mbote.

Biyokolo ya maaka ya bantu ya Kole

¹ Yave tubaka na Moyize mutindu yayi:

² «Zonza na Eleyazale, mwana ya nganga-Nzambi Aloni na kukatula bima ya kuyokilaka maaka ya nsunga. Yandi kumwangisa tiya, samu ti bima yina kele ya longo.

³ Bantu yina me sala masumu mpe me kufwa samu na yawu, beno ke baka bima ya bawu ya kuyokilaka maaka ya nsunga ya mbote mpe beno ke tuta yawu samu na kuyidika bisengo ya kubongisila kiyokolo ya minkayulu. Ya tsyelika bima yango yina, ba pesaka yawu na Yave. Mpe yawu kele ya longo. Yawu ke vwanda kidimbu samu na bana ya Isayeli.»

⁴ Nganga-Nzambi Eleyazale bakaka biyokolo ya kisengo ya mbwaki yina nataka bantu yina kufwaka na tiya. Ba tutaka biyokolo yango ya maaka na kuyidika bisengo samu na kubongisa kiyokolo ya minkayulu.

⁵ Yawu ke sala ti bana ya Isayeli kubambuka moyo ti muntu yina kele ve ya kubyekwa, muntu yina kele ve muntu ya dikanda ya Aloni, yandi lenda kwiza yoka ve maaka ya nsunga ya mbote na mantwala ya Yave. Kana ve mambu yina me bwidila Kole na nkonga ya yandi ke bwidila yandi, mambu yina Yave tubaka na Aloni na yinwa ya Moyize.

Bantu nyonso vungutilaka Moyize mpe Aloni

⁶ Kilumbu yina landaka, mukangu nyonso ya Isayeli bandaka dyaka na kuvungutila Moyize mpe Aloni. Bawu vwandaka tuba: «Ni beno me kufwa bantu ya Yave!»

7 Mukangu ya bantu yonzamaka samu na kutelemina Moyize mpe Aloni. Ntangu bawu balukaka na lweka ya Yinzo ya Mbwabanu, bawu talaka ti dituti fukaka Yinzo ya Mbwabanu, mpe nkembo ya Yave talanaka.

8 Moyize mpe Aloni kwendaka na mantwala ya Yinzo ya Mbwabanu.

9 Yave tubaka na Moyize:

10 «Beno vwanda ntama ya mukangu ya bantu yayi, samu ti mu ke manisa bawu nyonso kaka na mbala mosi.» Moyize mpe Aloni kubwaka bizizi na ntoto.

11 Moyize tubaka na Aloni: «Baka kiyokolo ya nge ya maaka. Sadila yawu na kubaka tiya na kiyokolo ya minkayulu. Tula maaka ya nsunga ya mbote na tiya yango. Kwenda nswalu na sika ya mukangu ya bantu mpe sala nyonso yina me fwanana samu na kukatula masumu ya bawu. Samu ti nkele me basika na mantwala ya Yave. Kiyoole me banda yimeni!»

12 Aloni bakaka kiyokolo ya yandi ya maaka mutindu Moyize zabisaka yandi. Yandi kimaka mbangu na kukwenda na kati-kati ya mukangu ya bantu. Kiyoole vwandaka me banda na kutalana na bantu. Aloni yokaka maaka ya nsunga ya mbote mpe yandi salaka nyonso yina me fwanana samu na mulemvo ya masumu ya bawu.

13 Yandi telamaka na kati-kati ya bantu yina vwandaka me kufwa mpe bantu yina vwandaka ntete moyo mpe kiyoole manisaka.

14 Kiyoole yango kufwaka mafunda kumi na yiya na bankama nsambwadi (14 700) ya bantu ata kutanga bayina kufwaka na kati ya dyambu ya

Kole.

¹⁵ Na manima, Aloni vutukaka na sika ya Moyize, kuna na mwelo ya Yinzo ya Mbwabanu. Kiyooolo vwandaka me manisa.

Mukawa ya Aloni

¹⁶ Yave tubaka na Moyize:

¹⁷ «Zonza na bana ya Isayeli na kupesa nge yinti mosi-mosi na konso kifumba, yawu ke vwanda bayinti kumi na zole. Nge ke sonika nkumbu ya konso kifumba na zulu ya yinti ya yawu.

¹⁸ Nge ke sonika nkumbu ya Aloni na zulu ya yinti ya kifumba ya Levi. Ya ke vwanda yinti mosi-mosi samu na konso mfumu ya kifumba.

¹⁹ Nge ke tula bayinti yango na kati ya Yinzo ya Mbwabanu, na mantwala ya Sanduku ya Ngwisani, kisika yina mu ke bwabanaka beno.

²⁰ Yinti ya muntu yina mu ke soola, ni yina ke mena. Mu ke sala ti bana ya Isayeli bika na kuvungutilaka dyaka beno.»

²¹ Moyize zonzaka mambu yina na bana ya Isayeli. Bamfumu ya bawu nyonso natinaka yandi yinti mosi-mosi samu na konso kifumba. Bayinti yango vwandaka kumi na zole. Yinti ya Aloni vwandaka na kati-kati ya bayinti ya bawu nyonso.

²² Moyize tulaka bayinti nyonso na mantwala ya Yave, na kati ya Yinzo ya Ngwisani, na kisika ya kulutila longo.

²³ Kilumbu yina landaka, Moyize kotaka na kati na Yinzo, na kisika ya kulutila longo. Yandi talaka ti yinti ya Aloni, yina vwandaka samu na kifumba ya Levi, vwandaka me mena. Yawu basisaka mwa yintu, bifulu mpe bambuma ya ba-amande.

24 Moyize katulaka bayinti nyonso na mantwala ya Yave mpe yandi lakisaka yawu na sika ya bana nyonso ya Isayeli. Bawu talaka yawu mpe konso muntu bakaka yinti ya yandi.

25 Yave tubaka dyaka na Moyize: «Vutula yinti ya Aloni na mantwala ya Sanduku ya Ngwisani, samu na kubumba yawu mutindu kidimbu samu na bayina zola kutumama ve. Na yina, nge ke kabikisa bawu na kuvungutila munu Yave. Mpe bawu ke kufwa ve.»

26 Moyize salaka mutindu Yave tumisaka yandi. Yandi salaka mutindu yina.

27 Bana ya Isayeli tubaka na Moyize: «Tala, yimeni samu na beto, beto ke kufwa, beto ke kufwa beto nyonso.

28 Muntu ni muntu yina ke belama na Yinzo ya Yave, yandi ke kufwa! Beto nyonso ke manisa mutindu yayi?»

18

Kisalu ya banganga-Nzambi mpe ya ba-Levi

1 Yave tubaka na Aloni: «Nge na bana ya nge ya babakala mpe dikanda ya nge nyonso, yimbi nyonso yina ke salama na Yinzo ya longo ke kubwa na yintu ya beno. Nge kintwadi na bana ya nge ya babakala, yimbi yina ke salama na kisalu ya beno ya bunganga-Nzambi ke kubwa na yintu ya beno.

2 Ntangu nge ke belama na Yinzo ya longo, vwanda kintwadi na bampangi ya nge ya kifumba ya Levi, kifumba ya tata ya nge, samu ti bawu kukangama na nge mpe ti bawu kusala na nge.

Nge na bana ya nge ya babakala, beno ke vwanda na mantwala ya Yinzo ya Ngwisani.

³ Bawu ke banda na kukengaka Yinzo mpe na kusalaka kisalu ya Yinzo nyonso. Kasi bawu ke belama ata fyoti ve na bisalulu ya Yinzo ya longo to na kiyokolo ya minkayulu. Na yina, beno ke kufwa ve, ya vwanda beno to bawu, ata muntu ke kufwa.

⁴ Bawu ke kangama na nge mpe bawu ke banda na kukengaka Yinzo ya Mbwabanu, mpe kusala bisalu nyonso ya Yinzo ya Mbwabanu. Muntu yina kele ve nganga-Nzambi ke belama ve na beno.

⁵ Beno, beno ke sala bisalu ya Yinzo ya longo mpe bisalu ya kiyokolo ya minkayulu. Na yina, nkele ya Yave ke bwidila dyaka ve bana ya Isayeli.

⁶ Munu Yave, mu me soola bampangi ya beno ba-Levi na kati ya bana nyonso ya Isayeli. Bawu kele ya kuplesama na munu. Mpe mu me pesa beno bawu samu ti bawu kusalaka bisalu ya Yinzo ya Mbwabanu.

⁷ Nge kintwadi na bana ya nge ya babakala, beno ke sala kisalu ya beno ya bunganga-Nzambi na nyonso yina me tadila kiyokolo ya minkayulu, mpe nyonso yina me tadila kati ya kisika ya kutilila longo, na manima ya lele. Yina ni kisalu ya beno. Kisalu ya beno ya bunganga-Nzambi ya kele kisalu yina mu me pesa beno. Muntu yina kele ve nganga-Nzambi, kana yandi belama na Yinzo, ba fwana kufwa yandi.»

Difuta ya banganga-Nzambi

8 Yave tubaka na Aloni: «Kuwa, mu me pesa nge kiyeko ya kikunku ya munu na kati ya minkayulu nyonso yina bana ya Isayeli ke pesa munu. Mu me pesa nge yawu mutindu difuta. Yawu kele kikunku yina kele ya nge mpe ya bana ya nge bantangu nyonso.

9 Na kati ya bima ya kulutila longo yina ba ke yoka ve, yina ke vwanda ya nge ni yayi: makabu nyonso ya bawu, minkayulu ya bawu nyonso ya madya ya bilanga, minkayulu ya bawu samu na mulemvo, mpe minkayulu nyonso yina bawu ke pesa munu samu na bikodi. Bima nyonso yina ya kulutila longo ke vwanda ya nge mpe ya bana ya nge ya babakala.

10 Nge ke kudya yawu na kisika mosi ya longo. Konso bakala ke kudya yawu. Yawu ke vwanda ya longo samu na nge.

11 Yina ke vwanda dyaka ya nge ni yayi: kikunku ya munu na kati ya makabu yina bana ya Isayeli ke pesa, nyonso yina ba ke pesaka na mutindu ba ke sadilaka na mantwala ya Yave, mu me pesa nge yawu, nge na bana ya nge ya babakala mpe bana ya nge ya bakento. Yawu kele kikunku ya beno bantangu nyonso. Konso muntu ya dikanda ya nge yina kele ya kuvedila, yandi lenda kudya yawu.

12 Mu me pesa nge mpe bima ya ntete ya bilanga, yina bana ya Isayeli ke pesa na munu Yave: mafuta ya malu-malu ya kitoko, vinu ya malu-malu ya kitoko mpe bambuma ya faline ya malu-malu.

13 Bambuma nyonso ya ntete ya ntoto ya bawu, yina ba ke natina munu Yave, yawu ke vwanda ya

nge. Konso muntu ya dikanda ya nge yina kele ya kuvedila lenda kudya yawu.

14 Na kati ya bana ya Isayeli, nyonso yina ba me pesa yimeni na Yave, yawu kele ya nge.

15 Mwana ya ntete yina ba ke pesaka na Yave, yina ke butuka ya bakala na kivumu ya mama ya yandi, ya vwanda na kati ya bantu to na kati ya bibulu, ya kele ya nge. Kasi nge fwana kusala ti ba kuula mwana yina me butuka bakala ya ntete na kivumu ya mama ya yandi, mpe mbakala yina kele mwana ya ntete ya kibulu yina kele ya kuvedila ve.

16 Ntalu samu na kukuula Mwana ya Muntu to ya kibulu, ntangu yandi ke lungisa ngonda mosi, yawu kele ya Basekele tanu. Mbongo yango ba ke teza yawu mutindu ba ke tezilaka na kitezolo ya Yinzo ya longo, yawu kele Bangela makumi zole.

17 Kasi kubika ve ti ba kuula bana ya ntete ya bangombe, to bana ya ntete ya mameme, to bana ya ntete ya bankombo. Yawu tekilaka ya kubyekwa na Yave. Nge ke mwangisa menga ya yawu na zulu ya kiyokolo ya minkayulu mpe nge ke yoka mafuta ya yawu mutindu munkayulu yina ba ke yokaka na tiya. Nsunga ya yawu ke yangidikaka Yave.

18 Mbisi ya bibulu yina kele ya nge. Mutindu mosi mpe na ntulu yina ba ke pesaka na mutindu ba ke sadilaka na mantwala ya Yave. Kito ya manima ya lubakala mpe kele ya nge.

19 Mu me pesa beno bikunku nyonso yina bana

ya Isayeli ke katulaka samu na munu Yave, na kati ya minkayulu ya bawu ya longo. Yawu kele bansalulu ya bantangu nyonso. Yawu kele ya nge, na bana ya nge ya babakala mpe bana ya nge ya bakento. Yayi kele ngwisani ya bantangu nyonso, yina mu me sala na nge na bana ya nge nyonso na bambandu yina ke kwiza. Ba lenda kukatula yawu ve.»

20 Yave tubaka dyaka na Aloni: «Nge ke kuzwa ve mvwilu na yinsi ya bawu mpe nge ke vwanda ve na ata kikunku na kati-kati ya bawu. Ni munu kele kikunku ya nge mpe mvwilu ya nge na kati-kati ya bana ya Isayeli.»

Difuta ya ba-Levi

21 Yave tubaka dyaka: «Yayi kele difuta ya ba-Levi samu na bisalu ya bawu yina bawu ke salaka, bisalu ya Yinzo ya Mbwabanu. Mu me pesa bawu badime nyonso ya bana ya Isayeli.

22 Bana ya Isayeli ke banda na kubelamaka dyaka ve na Yinzo ya Mbwabanu. Kana ve kizitu ya masumu ke bwidila bawu mpe bawu ke kufwa.

23 Ba-Levi ke sala bisalu ya Yinzo ya Mbwabanu. Yimbi ya bawu ke kubwa na bayintu ya bawu. Ya kele ntumunu ya bantangu nyonso na kati ya bambandu nyonso ya beno. Bawu ke kuzwa ata mvwilu ve na kati ya bana ya Isayeli.

24 Badime nyonso ya bana ya Isayeli yina ba ke katulaka samu na munu Yave, mu me pesa yawu na ba-Levi, ya kele mvwilu ya bawu. Ni yawu yina, mu me tuba samu na bawu ti, bawu ke kuzwa ve mvwilu na kati-kati ya bana ya Isayeli.»

25 Yave tubaka dyaka na Moyize:

26 «Nge ke zonza na ba-Levi mutindu yayi: Ntangu beno ke yamba badime ya bana ya Isayeli yina mu me pesa beno mutindu mvwilu ya beno, na kati ya mvwilu ya bawu, beno ke katula dime ya munu Yave, dime ya badime ya bawu.

27 Kikunku yango yina beno ke katula, yawu kele samu na beno mutindu kikunku yina ba ke katulaka na kisika yina ba ke kabulaka bambuma na matiti ya yawu, to kikunku ya vinu ya malumalu yina ba ke katulaka ntangu ba ke kamunaka bambuma ya vinu.

28 Ni mutindu yina beno mpe, beno ke katula kikunku ya munu Yave na kati ya badime nyonso yina beno ke kuzwa na sika ya bana ya Isayeli. Kikunku yina beno ke katula samu na munu Yave, beno ke pesa yawu na sika ya nganga-Nzambi Aloni.

29 Na kati ya minkayulu nyonso yina ba ke pesa beno, beno ke katula kikunku nyonso yina kele ya munu Yave. Na kati ya nyonso yina me lutila mbote, beno ke katula kikunku ya longo.

30 Nge ke tuba na bawu: Ntangu beno ke manisa na kukatula yina me lutila mbote, yina ke bikana, beno ke baka yawu samu na beno, mutindu bana ya Isayeli ke baka yina ke bikana na sika ya bawu na kati ya bambuma ya bawu, to na vinu ya bawu.

31 Beno na makanda ya beno, beno lenda kudya yawu na konso kisika. Yawu kele difuta ya beno samu na bisalu yina beno ke salaka na Yinzo ya Mbwabanu.

32 Na yina, ata disumu mosi ve ke kubwa na bayintu ya beno na manima ya kukatula yina me lutila mbote. Na kusala mutindu yina, beno ke

sumuna ve minkayulu ya longo ya bana ya Isayeli,
mpe beno ke kufwa ve.»

19

Maza yina ke vedisaka

¹ Yave tubaka na Moyize mpe Aloni:

² «Musiku yina Yave me pesa, ke na kutuba mutindu yayi: Zonza na bana ya Isayeli ti bawu kunatina nge ngombe mosi ya nkento ya mbwaki. Yawu kuvwanda ve na kifuma, yawu kuvwanda ve ya yimbi, mpe yawu kuvwanda ngombe yina me nataka ntete ve ata mufuna mosi.

³ Beno ke pesa yawu na nganga-Nzambi Eleyazale. Ni yandi ke basisa yawu na kivwandu. Ba ke zenga yawu laka na mantwala ya Eleyazale.

⁴ Nganga-Nzambi Eleyazale ke baka menga ya ngombe yango ya nkento na musapi ya yandi. Yandi ke mwanga menga yango bambala nsambwadi na lweka ya mantwala ya Yinzo ya Mbwanbanu.

⁵ Ba ke yoka ngombe yango ya nkento na meso ya Eleyazale. Ba ke yoka mpusu ya yawu, musuni ya yawu, menga ya yawu, mpe matufi ya yawu.

⁶ Nganga-Nzambi ke baka yinti ya sedele, kintala ya mukwisa mpe singa ya mbwaki ya kulutila. Yandi ke losa yawu na kati ya tiya yina ba ke na kuyokila ngombe.

⁷ Nganga-Nzambi ke sukula binkuti ya yandi mpe nzutu ya yandi na maza. Na manima, yandi ke kota na kivwandu. Kasi nganga-Nzambi ke vwanda ya kuvedila ve tii na nkokila.

⁸ Muntu yina ke yoka ngombe yina, yandi mpe fwana kusukula binkuti ya yandi mpe nzutu ya

yandi na maza. Yandi ke vwanda ya kuvedila ve tii na nkokila.

⁹ Muntu mosi ya kuvedila ke baka bombi ya ngombe yango. Yandi ke kwenda tula yawu na kisika mosi ya kuvedila, mwa ntama na kivwandu. Mukangu ya bana ya Isayeli ke bumba yawu mbote-mbote samu na kuyidikilaka maza yina ke vedisaka. Yawu kele munkayulu samu na mulemvo ya masumu.

¹⁰ Muntu yina ke lokota bombi yina, yandi mpe fwana kusukula binkuti ya yandi mpe nzutu ya yandi na maza. Yandi ke vwanda ya kuvedila ve tii na nkokila. Ya kele bansalulu ya konso ntangu samu na bana ya Isayeli mpe samu na banzenza yina ke zingaka na kati-kati ya bawu.»

Musiku yina me tadila kuvedisa

¹¹ Yave tubaka dyaka na Moyize: «Kana muntu me simba nzutu ya muntu ya kufwa, yandi ke vwanda ya kuvedila ve bilumbu nsambwadi.

¹² Yandi ke sadila maza yina samu na kukivedisa na kilumbu ya tatu mpe na kilumbu ya nsambwadi. Na manima, yandi ke vwanda ya kuvedila. Kasi kana yandi kukivedisa ve na bilumbu yina ya tatu mpe ya nsambwadi, yandi ke vwanda ve ya kuvedila.

¹³ Muntu yina me simba mvumbi, nzutu ya muntu ya kufwa, kana yandi kukivedisa ve, yandi ke sumuna Yinzo ya Yave. Ba fwana kukatula yandi na kati ya mukangu ya bantu ya Isayeli. Mutindu ba me mwanga ve yandi maza yina ke vedisaka, yandi kele ya kuvedila ve. Yandi ke vwanda kaka ya kuvedila ve.»

14 «Misiku ya nkaka ni yayi: Kana muntu me kufwa na kati ya yinzo, muntu ni muntu yina ke na kati ya yinzo yina, to muntu ni muntu yina ke kota na yinzo yina, yandi ke vwanda ya kuvedila ve bilumbu nsambwadi.

15 Konso kiteko ya kufunguka, kana yawu kele ve na kitapu yina kele ya kukangama na yawu, yawu kele ya kuvedila ve.

16 Na kati ya bilanga, muntu ni muntu yina ke simba mvumbi ya muntu yina ba me kufwa, to ya muntu yina me kufwa lufwa ya Nzambi, yandi ke vwanda ya kuvedila ve bilumbu nsambwadi. Mutindu mosi mpe na muntu yina me simba mikwa ya muntu ya kufwa, to yina me botana na ndyamu, yandi ke vwanda ya kuvedila ve bilumbu nsambwadi.

17 Samu na kuvedisa yandi, ba ke baka bombi ya ngombe ya nkento yina ba yokaka na munkayulu samu na mulemvo. Ba ke tula bombi yango na kati ya kiteko, mpe ba ke tula maza ya mukelo na kati.

18 Muntu mosi ya kuvedila ke baka kintala ya mukwisa, mpe yandi ke tula yawu na kati ya maza yina. Yandi ke sadila yinti yango na kumwanga maza yina na yinzo. Yandi ke mwanga yawu na bima nyonso mpe na bantu nyonso yina ke kuna. Yandi ke mwanga yawu mpe na muntu yina me simba mikwa ya muntu ya kufwa, to muntu ya kufwa, ya vwanda muntu yina ba me kufwa, ya vwanda muntu yina me kufwa lufwa ya Nzambi. Yandi ke mwanga yawu mpe na zulu ya muntu yina me botana na ndyamu.

19 Muntu ya kuvedila ke mwanga maza yina ke vedisaka na nzutu ya muntu yina kele ya kuvedila

ve na kilumbu ya tatu mpe na kilumbu ya nsambwadi. Na manima, yandi ke vwanda ya kuvedila na kilumbu yina ya nsambwadi. Na yina, yandi ke sukula binkuti ya yandi mpe yandi ke sukula nzutu ya yandi na maza. Na nkokila, yandi ke vwanda ya kuvedila.»

20 «Muntu yina kele ya kuvedila ve mpe ke kukivedisa ve, ba fwana kukatula yandi na kati ya mukangu, samu ti yandi me sumuna Yinzo ya Yave. Mutinduba me mwanga yandi ve maza yina ke vedisaka, yandi kele ya kuvedila ve.»

21 «Yawu kele bansalulu ya bantangu nyonso samu na bana ya Isayeli. Muntu yina me mwanga maza yina ke vedisaka, yandi fwana kusukula binkuti ya yandi. Muntu yina me simba maza yina ke vedisaka, yandi ke vwanda ya kuvedila ve tii na nkokila.

22 Nyonso yina muntu ya kuvedila ve ke simba, yawu ke vwanda ya kuvedila ve. Muntu yina ke simba muntu ya kuvedila ve, yandi ke vwanda ya kuvedila ve tii na nkokila.»

20

Maza ya Meliba (Kbk 17.1-7)

1 Mukangu nyonso ya bana ya Isayeli kumaka na yinsi ya kuyuma ya Sine, na ngonda ya ntete. Bawu salaka kivwandu ya bawu kuna na Kadese. Ni kuna Milyame kufwaka, mpe ni kuna ba kundaka yandi.

² Mukangu vwandaka dyaka ve na maza. Na yina, bawu yonzamaka samu na kutedimina Moyize mpe Aloni.

³ Bantu ya Isayeli bandaka na kuswanisa Moyize. Bawu tubaka: «Kana beto kufwaka ya beto na ntangu bampangi ya beto kufwaka na mantwala ya Yave, ya zolaka vwanda mbote!

⁴ Samu na yinki beno me nata mukangu ya Yave na yinsi yayi ya kuyuma? Ya kele samu na kufwa beto na bibulu ya beto?

⁵ Samu na yinki beno me katula beto na Ngipiti na kunata beto na kisika yayi ya yimbi? Awa, beto lenda kukunda ata kima mosi ve. Awa, bayinti ya fike kele ve, bayinti ya vinu kele ve, bayinti ya bangelenade kele ve, ata maza ya kunwa kele ve!»

⁶ Moyize mpe Aloni katukaka na kisika yina yonzamaka mukangu. Bawu kwendaka na mwelo ya Yinzo ya Mbwabanu. Kuna, bawu kubwaka bizizi na ntoto, mpe nkembo ya Yave talanaka na bawu.

⁷ Yave tubaka na Moyize:

⁸ «Baka yinti ya nge. Nge na mpangi ya nge Aloni, beno kutikisa mukangu ya bantu. Na meso ya bawu, beno ke tumisa ditadi na kubasisa maza ya yandi. Na yina, nge ke basisila bawu maza na kati ya ditadi, mpe nge ke nwikisa mukangu ya bantu mpe bibulu ya bawu.»

⁹ Moyize bakaka yinti yina vwandaka na mantwala ya Yave, mutindu Yave tumisaka yandi yawu.

¹⁰ Moyize mpe Aloni kutikisaka mukangu ya bantu na mantwala ya ditadi. Moyize tubaka na bawu: «Mulemvo ya beno! Beno kuwa, beno bantu

ya yintu ngolo! Beno ke na kubanza ti ni na ditadi yayi beto ke basisila beno maza?»

¹¹ Moyize nangunaka diboko, mpe yandi bulaka yinti ya yandi na ditadi bambala zole. Maza basikaka mingi. Mukangu ya bantu kunwaka maza. Bibulu ya bawu mpe kunwaka yawu.

¹² Kasi Yave tubaka na Moyize mpe Aloni: «Beno me sala ve kiminu ya mingi na munu samu na kulakisa bulongo ya munu na meso ya bana ya Isayeli. Ni beno ve ke kotisa mukangu yayi na yinsi yina mu ke na kupesa bawu.»

¹³ Yina ni maza ya Meliba, yawu zola kutuba «Kuswana.» Ni na kisika yina bana ya Isayeli swanisaka Yave. Mpe Yave lakisaka bulongo ya yandi na kati-kati ya bawu.

Ntinu ya Edome mangaka na kulutisa bana ya Isayeli

¹⁴ Kuna na Kadese, Moyize fidisaka bantumwa na sika ya ntinu ya Edome na kutuba mutindu yayi: «Mpangi ya nge Isayeli ke na kutuba mutindu yayi: nge zaba bampasi nyonso yina me kumina beto.

¹⁵ Bankooko ya beto kwendaka na Ngipiti. Beto me zingila mingi kuna na yinsi ya Ngipiti. Kasi bantu ya Ngipiti me kwamisa beto na bankooko ya beto.

¹⁶ Na yina, beto me looka na Yave, mpe yandi me kuwa beto. Yandi me fidisa mbazi samu na kubasisa beto na yinsi ya Ngipiti. Bubu yayi, beto me kuma na Kadese, mbanza yina kele ndilu ya yinsi ya nge.

¹⁷ Pesa beto muswa ya kulutila na yinsi ya nge. Beto ke luta ve na kati ya bilanga, to na kati ya

bilanga ya bayinti ya vinu, mpe beto ke kunwa ve maza ya mabulu ya nge. Beto ke landa nzila ya nene, mpe beto ke kwenda ve na lumoso to na lubakala, tii ntangu beto ke basika na yinsi ya nge.»

¹⁸ Kasi ntinu ya Edome vutulaka na yandi: «Beno ke lutila ve na yinsi ya munu. Kana beno meka, mu ke kwiza nwanisa beno na mbele ya mvita.»

¹⁹ Bana ya Isayeli tubaka: «Beto ke landa kaka nzila ya nene. Mpe kana beto kunwa maza ya nge, beto na bibulu ya beto, beto ke futa ntalu yawu. Ya ke dyambu ya mpasi ve, kaka ni kuluta ya mpamba beto zola kuluta. Beto ke telama ata fyoti ve.»

²⁰ Kasi ntinu vutulaka: «Ve, beno ke luta ve!» Na yina, ntinu ya Edome kwendaka bwabana bantu ya Isayeli na mukangu ya binwani ya mingi mpe ya ngolo.

²¹ Edome mangaka na kulutisa bantu ya Isayeli na yinsi ya yandi. Mpe Isayeli bakaka ya yandi nzila ya nkaka.

Lufwaya Aloni

²² Mukangu nyonso ya Isayeli bikaka Kadesse. Bawu kumaka na mongo ya Ole.

²³ Kuna na mongo ya Ole, na ndilu ya Edome, Yave tubaka na Moyize mpe na Aloni mutindu yayi:

²⁴ «Aloni me kuma pene-pene na kwenda vukana na bankooko ya yandi yina kufwaka. Yandi ke kota ve na yinsi yina mu ke na kupesa na bana ya Isayeli. Samu ti kuna na maza ya Meliba, beno tumamaka ve na bantumunu ya munu.

25 Na yina, baka Aloni na mwana ya yandi Eleyazale, nata bawu na zulu ya mongo ya Ole.

26 Kuna nge ke katula Aloni binkuti ya yandi ya bunganga-Nzambi, mpe nge ke lwatisa yawu mwana ya yandi Eleyazale. Ni na kisika yina Aloni ke vukana na bankooko ya yandi. Ni kuna yandi ke kufwa.»

27 Moyize salaka mutindu Yave tumisaka. Bawu yulukaka mongo ya Ole na meso ya mukangu nyonso.

28 Moyize katulaka Aloni binkuti ya yandi ya bunganga-Nzambi, mpe yandi lwatisaka yawu Eleyazale, mwana ya Aloni. Aloni kufwaka kuna na nsongi ya mongo. Na manima, Moyize na Eleyazale kulumukaka mongo.

29 Mukangu nyonso bakulaka ti Aloni kufwaka. Dikanda nyonso ya Isayeli dilaka mpe kotaka kifwidi samu na yandi, bilumbu makumi tatu.

21

Bantu ya Isayeli nungaka ba-Kaanani

1 Alade ntinu ya ba-Kaanani yina vwandaka zinga na kizunga ya Nengeve, kuwaka ti bantu ya Isayeli vwandaka kwiza na nzila ya ba-Atalime. Yandi nwanisaka bantu ya Isayeli mpe yandi kumisaka ba ya nkaka na kati ya bawu bankole ya yandi.

2 Na yina, bantu ya Isayeli salaka nsilulu yayi na Yave: «Kana nge yekula bantu yayi na maboko ya beto, beto ke mwangisa bambanza nyonso ya bawu samu na nge.»

³ Yave kuwaka ndombolo ya bantu ya Isayeli. Yandi yekulaka ba-Kaanani na maboko ya bawu. Bantu ya Isayeli kufwaka ba-Kaanani nyonso, bawu mwangisaka bambanza nyonso ya bawu samu na Yave. Ba pesaka kisika yina nkumbu Olema yina zola kutuba «mwangusulu.»

Nyoka ya kisengo ya mbwaki

⁴ Bantu ya Isayeli katukaka na mongo ya Ole. Bawu bakaka nzila ya mubu ya Batwandu, samu na kulutila ve na Edome. Kasi na nzila, bawu vwandaka dyaka ve na mvibudulu.

⁵ Na yina, bantu bandaka na kuzonza yimbi samu na Nzambi mpe samu na Moyize na kutuba: «Samu na yinki beno basisaka kwandi beto na Ngipiti? Samu na kufwa beto na yinsi ya kuyuma? Awa, dimpa kele ve, maza kele ve, mpe beto me lemba na kudya mane, madya yayi ya yimbi!»

⁶ Na yina, Yave fidisaka bawu banyoka ya misa ya ngolo. Ya tatikaka bantu, mpe bantu ya Isayeli mingi kufwaka.

⁷ Bantu ya Isayeli kwendaka na sika ya Moyize, bawu tubaka: «Beto me sala masumu, beto me zonza yimbi samu na Yave mpe samu na nge. Sambilala Yave samu ti yandi nata banyoka yayi ntama na beto.» Na yina, Moyize sambilala Yave samu na bantu ya Isayeli.

⁸ Yave tubaka na Moyize: «Yidika nyoka na kifwani ya nyoka ya misa ya ngolo mpe ledika yawu na yinti. Konso muntu yina ba me tatika na nyoka, kana yandi tala yawu, yandi ke kufwa ve.»

⁹ Moyize yidikaka nyoka ya kisengo ya mbwaki mpe yandi ledikaka yawu na yinti. Kana nyoka

vwandaka me tatika muntu, kana muntu yango tala nyoka yina, yandi vwandaka zinga.

Bisika ya kulutila tii na mongo ya Pisenga

¹⁰ Bana ya Isayeli kwendaka, bawu kwendaka sala kivwandum ya bawu kuna na Obote.

¹¹ Bawu katukaka na Obote mpe bawu kwendaka sala kivwandum ya bawu na Iye-Abalime, na yinsi ya kuyuma yina ke talasanaka na Mowabe, na lweka ya esete ya Mowabe.

¹² Na manima, bawu katukaka kuna, mpe bawu kwendaka sala kivwandum ya bawu na muzumba ya Zelede.

¹³ Bawu katukaka na muzumba ya Zelede, mpe bawu kwendaka sala kivwandum ya bawu na simu ya muzumba ya Alenone. Muzumba ya Alenone lutilaka na yinsi ya kuyuma, katuka na kizunga ya ba-Amoli. Muzumba ya Alenone kele ndilu yina ke kabulaka yinsi ya Mowabe na yinsi ya ba-Amoli.

¹⁴ Ni yawu yina, ba sonikaka na kati ya dibuku ya Bamvita ya Yave mutindu yayi: Wayebe ya Sufa mpe mizumba, muzumba ya Alenone na mwa bamaza ya yawu.

¹⁵ Na mizumba ya yawu, yina ke landaka ndilu ya yinsi ya Mowabe na kukulumuka tii na mbanza Ale.

¹⁶ Bawu katukaka na mbanza Ale, mpe bawu kwendaka na dibulu ya maza yina ba ke bokilaka Beele. Ni kuna na dibulu yina, Yave tubaka na Moyize mutindu yayi: «Kutikisa bantu. Mu ke pesa bawu maza.»

¹⁷ Na yina, Isayeli yimbilaka mutindu yayi: «Maza basika na dibulu!

Beno yimbila samu na maza!

¹⁸ Dibulu yina bamfumu me timuna,
yina bamfumu ya bantu me timuna,
ba me timuna yawu na mikawa ya bawu,
mikawa ya bawu ya bumfumu,
na bayinti ya bawu!»

Bawu katukaka na yinsi ya kuyuma, mpe bawu kwendaka na kisika yina ba ke bokilaka Matana.

¹⁹ Bawu katukaka na Matana, mpe bawu kwendaka na Nayalyele. Bawu katukaka na Nayalyele mpe bawu kwendaka na Bamote.

²⁰ Bawu katukaka na Bamote mpe bawu kwendaka na dibenga yina kele na yinsi ya Mowabe, na nsongi ya mongo ya Pisenga. Ntoto yina ata kima ke menaka ve, yawu ke talanaka katuka zulu ya mongo yango ya Pisenga.

Bantu ya Isayeli nungaka bantinu Siwone mpe Onge

²¹ Bantu ya Isayeli fidisaka bantumwa na sika ya Siwone, ntinu ya ba-Amoli, samu na kuzabisa yandi ti:

²² «Beto zola kulutila na yinsi ya nge. Beto ke luta ve na kati ya bilanga, to na kati ya bilanga ya bayinti ya vinu, mpe beto ke kunwa ve maza ya mabulu ya nge. Beto ke landa nzila ya nene, tii ntangu beto ke basika na yinsi ya nge.»

²³ Kasi ntinu Siwone mangaka na kupesa bawu luve ya kulutila na yinsi ya yandi. Yandi kutikisaka mukangu ya binwani ya yandi nyonso, mpe bawu kwendaka bwabana bantu ya Isayeli na yinsi ya kuyuma. Bawu kumaka na mbanza

Yayase, mpe bawu nwanisaka bantu ya Isayeli kuna.

²⁴ Bantu ya Isayeli kufwaka bawu. Na yina, bawu bakaka yinsi ya bawu, kubanda na muzumba ya Alenone tii na muzumba ya Yaboke, mpe tii na ndilu ya yinsi ya ba-Amone. Ndilu yina ya ba-Amone kele ya kutungama na bibaka ya lukengolo.

²⁵ Bantu ya Isayeli bakaka bambanza nyonso yina. Bawu kwendaka vwanda kuna, na bambanza ya ba-Amoli, Esebone, mpe babwala ya nkaka yina kele pene-pene ya yawu.

²⁶ Esebone vwandaka mbanza kimfumu ya Siwone, ntinu ya ba-Amoli. Ntinu Siwone nwanaka mvita na ntinu ya Mowabe yina tekilaka kuna. Siwone nungaka yandi mpe yandi bakaka yinsi ya yandi nyonso tii na muzumba ya Alenone.

²⁷ Ni yawu yina, bisoniki-mikunga yimbilaka mutindu yayi:

Beno kwiza na Esebone.

Bika ti ba kutunga dyaka mbanza ya ntinu Siwone.

Yawu kutungama dyaka.

²⁸ Ya tsyelika tiya me basika na Esebone.

Milaka ya tiya me basika na mbanza ya Siwone.

Yawu me yoka mbanza ya Ale ya yinsi ya Mowabe.

Yawu me nyengisa bamfumu ya myongo ya Alenone.

²⁹ Kyadi samu na nge Mowabe!

Beno me suka, beno bantu ya Kemose.

Bana ya nge ya babakala ke na kwendaka kima.

Bana ya nge ya bakento me kuma bankole ya Siwone, ntinu ya ba-Amoli.

30 Beto me fulusa bawu na madyonga.
 Kubanda na Esebone tii na Dibone, nyonso me mwangana.
 Beto me mwangisa nyonso tii na Nofa.
 Beto me mwangisa nyonso tii na Medeba.

31 Ni mutindu yina bantu ya Isayeli kwendaka vwanda na yinsi ya ba-Amoli.

32 Moyize fidisaka bantu na kwenda tala na mansweki mbanza ya Yazele. Na manima, bantu ya Isayeli bakaka bambanza yina vwandaka pene-pene. Bawu bingisaka ba-Amoli yina vwandaka kuna.

33 Bawu sobaka nzila, mpe bawu lutilaka na nzila yina ke kwendaka na Basane. Onge, ntinu ya Basane, na bantu ya yandi nyonso kwendaka bwabana bawu samu na kunwanisa bawu kuna na Edeleyi.

34 Yave tubaka na Moyize: «Kuvwanda na boma ya yandi ve. Mu me yekula yandi na maboko ya nge, yandi na bantu ya yandi nyonso mpe yinsi ya yandi. Nge ke sala yandi mutindu nge me sala Siwone, ntinu ya ba-Amoli, yina vwandaka zinga na Esebone.»

35 Bantu ya Isayeli kufwaka Onge na bana na yandi mpe na bantu na yandi nyonso. Ba bikaka ata muntu mosi ya moyo ve. Mpe bawu bakaka yinsi ya yandi nyonso.

ISAYELI NA KATI YA MIDIMBA YA MOWABE

Nongo ya Balame: Mbokolo ya ntinu Balake

¹ Bana ya Isayeli kwendaka mpe bawu salaka kivwandum ya bawu na kati ya mudimba ya yinsi ya kuyuma ya Mowabe, na lweka ya esete ya nzadi ya Yolodani, kisika yina ke talasanaka na Yeliko.

² Balake, mwana ya Sipole kuwaka nyonso yina bantu Isayeli salaka na ba-Amoli.

³ Na yina, bantu ya Mowabe kumaka na boma mingi na mantwala ya bantu ya Isayeli, samu ti bawu vwandaka mingi. Bantu ya Mowabe vwandaka na boma ya kulutila ya bana ya Isayeli.

⁴ Bantu ya Mowabe tubaka na bakuluntu ya Midyane: «Mukangu ya bantu yayi ke manisa na kudya nyonso yina me zungidila beto mutindu ngombe ke kudyaka matiti ya bilanga.» Na ntangu yina, ni Balake mwana ya Sipole vwandaka ntinu ya yinsi ya Mowabe.

⁵ Ntinu Balake fidisaka bantumwa na sika ya Balame, mwana ya Bewole, yina vwandaka zinga na yinsi ya yandi Petole, kuna na nzadi ya Efalate. Mambu yina ntinu tumisaka na kuzonza, ni yayi: «Awa beto kele na bantu yina me katuka na Ngipiti. Ba me kwiza fuluka na yinsi nyonso, mpe bawu ke na kuzinga pene-pene na munu.

⁶ Ntangu yayi, mulemvo ya nge, kwiza siingila munu bantu yayi, samu ti bawu me lutila munu ngolo. Kana nge sala mutindu yina, kuzaba ve kana mu lenda nunga bawu, mpe kubingisa bawu na yinsi. Mu me zaba ti, muntu yina nge ke sakumunaka ke kuzwaka lusakumunu, mpe muntu yina nge ke siingaka ke kuzwaka nsiingulu.»

⁷ Bakuluntu ya ba-Mowabe mpe bakuluntu ya

ba-Midyane kwendaka, mpe bawu nataka bima ya kupesa na Balame yina ke talaka mambu, samu na kufuta yandi. Bawu kumaka na sika ya yandi mpe bawu zabisaka yandi mambu yina Balake tubaka.

⁸ Balame vutulaka na bawu: «Beno lutisa mpimpa awa. Mbasi, mu ke pesa beno mvutu mutindu Yave ke zonza na munu.»

Na yina, bakuluntu ya ba-Mowabe lalaka kuna na sika ya Balame.

⁹ Nzambi kwizaka na sika ya Balame mpe yandi yufulaka yandi: «Yayi ba nani ke na sika ya nge?»

¹⁰ Balame vutulaka na sika ya Nzambi: «Ni Balake, mwana ya Sipole, ntinu ya Mowabe me fidisaka bawu na sika ya munu na kuzonza mutindu yayi ti

¹¹ bantu yina basikaka na Ngipiti me kwiza fuluka na yinsi nyonso. Ntangu yayi kwiza siingila munu bantu yayi. Kuzaba ve kana mu lenda nunga bawu, mpe kubingisa bawu.»

¹² Nzambi tubaka na Balame: «Ve, nge ke kwenda ve na bawu! Nge ke siinga ve bantu yina, samu ti mu sakumunaka bawu.»

¹³ Balame telamaka na suka. Yandi zonzaka na bamfumu yina Balake fidisaka: «Beno vutuka na yinsi ya beno. Yave me manga mu kwenda na beno.»

¹⁴ Bamfumu ya ba-Mowabe vutukaka na sika ya Balake. Bawu zonzaka na yandi: «Balame me manga na kukwiza na beto.»

¹⁵ Balake fidisaka dyaka bamfumu ya nkaka. Bawu vwandaka ya kulutila mingi na bayina yandi fidisaka ntete. Bawu vwandaka mpe ya kulutila mfunu.

16 Bawu kwendaka tala Balame mpe bawu zabisaka yandi mutindu yayi: «Balake, mwana ya Sipole me tuba: “mulemvo ya nge, kima mosi ve kukabikisa nge na kwiza tala munu.

17 Mu ke zitisa nge, mpe mu ke sala nyonso yina nge ke zonza. Mulemvo ya nge, kwiza. Siingila munu bantu yayi.”»

18 Kasi Balame vutulaka na bantu ya Balake: «Ata ti Balake pesa munu wolo nyonso mpe palata nyonso ya yinzo ya yandi, ya kele ve na kima yina lenda sala ti mu tumama ve na bantumunu ya Yave, Nzambi ya munu.

19 Ntangu yayi, mulemvo ya beno, beno mpe, beno lutisa mpimpa yayi awa, samu ti mu zaba ntete yinki Yave ke tuba dyaka na munu.»

20 Na mpimpa, Nzambi kwizaka monikina Balame. Yandi tubaka na yandi: «Mutindu bantu yayi me kwiza bokila nge, kwenda na bawu. Kasi nge ke sala yina mu ke zabisa nge.»

Mbuluku ya Balame

21 Na suka, Balame kubikaka mbuluku ya yandi ya nkento, mpe yandi kwendaka kintwadi na bamfumu ya ba-Mowabe.

22 Nzambi dasukaka samu ti Balame kwendaka na bantu yina. Mbazi ya Yave takamaka na nzila samu na kutedimina Balame. Balame vwandaka na zulu ya mbuluku ya yandi ya nkento. Bisadi ya yandi zole vwandaka na yandi.

23 Mbuluku talaka mbazi ya Yave ya kutakama na nzila na mbele ya yandi ya mvita ya kukubama. Na yina, mbuluku bikaka nzila,

yandi kwendaka kota na matiti. Balame bulaka mbuluku samu na kuvutula yandi na nzila.

²⁴ Na yina, mbazi ya Yave kwendaka telama na mwa nzila ya fyoti yina lutilaka na kati-kati ya bilanga ya bayinti ya vinu. Konso bilanga vwandaka na lupangu ya yawu, na lweka ya lumoso mpe na lweka ya lubakala.

²⁵ Ntangu mbuluku yango talaka mbazi ya Yave, yawu kwendaka yekama na lupangu, mpe yawu nyemaka dikulu ya Balame na lupangu. Balame bandaka dyaka na kubula mbuluku.

²⁶ Mbazi ya Yave kwendaka dyaka na mantwala ya bawu. Yandi kwendaka telama na kisika yina nzila vwandaka fyoti, kisika yina bantu zole lenda kulutasana ve.

²⁷ Ntangu mbuluku talaka mbazi ya Yave, mbuluku lalaka na yisi ya mfumu ya yandi Balame. Balame dasukaka. Yandi bakaka yinti ya yandi, yandi bulaka yawu mbuluku.

²⁸ Na yina, Yave fungulaka yinwa ya mbuluku. Mpe mbuluku zonzaka na Balame: «Yinki mu me sala nge samu ti nge bula munu bambala tatu?»

²⁹ Balame vutulaka na mbuluku: «Nge me sakana na munu! Kana mu vwandaka na mbele ya mvita na diboko, mu zolaka kufwa nge malumalu yayi.»

³⁰ Mbuluku zonzaka na yandi: «Mu kele mbuluku ya nge ve? Ni na zulu ya munu ve nge ke yulukaka bantangu nyonso tii bubu yayi? Mu ke na kifu ya kusalaka nge mutindu yina?» Balame vutulaka: «Ve!»

³¹ Na yina, Yave fungulaka meso ya Balame. Balame talaka mbazi ya Yave ya kutakama na

nzila, na mbele ya yandi ya mvita ya kukubama na diboko. Balame fukamaka, yandi kubwaka kizizi na ntoto.

³² Mbazi ya Yave tubaka na Balame: «Samu na yinki nge me bula mbuluku ya nge bambala tatu? Mu me basika samu na kwiza kutedimina nge. Samu ti na munu, nzyetolo yayi kele ve nzyetolo ya mbote.

³³ Mbuluku ya nge vwandaka me tala munu, mpe bambala tatu yawu vwandaka me kima munu. Kana yawu salaka mutindu yina ve, ni nge mu zolaka kufwa. Kasi mbuluku, mu zolaka bika ti yawu kuzinga.»

³⁴ Balame zonzaka na mbazi ya Yave: «Mu me sala disumu. Mu vwandaka zaba ve ti nge vwandaka vingila munu na nzila. Kana nge kele ve ya kuyangalala na dyambu yayi, mu ke vutuka ya munu!»

³⁵ Mbazi ya Yave tubaka na Balame: «Ve! Kwenda na bantu yayi. Kasi nge ke zonza kaka mambu yina mu ke tuba na nge.» Na yina, Balame kwendaka na bamfumu yina Balake fidisaka.

Mbwabanu ya Balame na Balake

³⁶ Balake kuwaka ti Balame ke na kwizaka. Yandi basikaka na kwenda bwabana yandi. Yandi kwendaka tii na Mowabe, mbanza yina kele na ndilu ya yinsi ya yandi, kuna na muzumba ya Alenone.

³⁷ Balake yufulaka na Balame: «Mu fidisaka ntete bantu na kwiza bokila nge, samu na yinki nge kwizaka ve? Nge vwandaka banza ti mu zolaka yamba nge ve na buzitu nyonso?»

38 Balame vutulaka na Balake: «Munu yandi yayi me kwiza na sika ya nge. Kasi na ntangu yayi, kubanza ve ti mu lenda zonza dyambu ni dyambu. Mu ke zonza kaka mambu yina Nzambi ke tula na yinwa ya munu!»

39 Balame kwendaka kintwadi na Balake. Bawu kwendaka kuma na mbanza Kileyate-Usote.

40 Balake kufwaka bangombe na mameme samu na kupesa munkayulu. Yandi pesaka bikunku na Balame mpe na bamfumu yina vwandaka na yandi.

41 Na kilumbu yina landaka, na suka, Balake bakaka Balame. Bawu yulukaka Bamote-Baale. Kuna, Balame talaka mwa ndambu ya mukangu ya bantu ya Isayeli.

23

1 Balame tubaka na Balake: «Tungila munu awa biyokolo nsambwadi ya minkayulu. Mpe kubikila munu bangombe nsambwadi ya mbakala mpe mameme nsambwadi ya mbakala.»

2 Balake salaka mutindu Balame zonzaka na yandi. Bawu nyonso zole, bawu pesaka mutindu minkayulu ya kuyoka ngombe ya mbakala mpe dimeme ya mbakala na zulu ya konso kiyokolo ya minkayulu.

3 Balame tubaka na Balake: «Telama awa, pene-pene ya munkayulu ya nge. Mu ke katuka mwa fyoti awa. Kuzaba ve kana Yave ke kwiza bwabana munu. Na manima, mu ke tubila nge mambu yina yandi ke zabisa munu.» Balame kwendaka na nsongi mosi ya mongo kisika yina ata kima ke menaka ve.

⁴ Nzambi kwizaka bwabana Balame. Balame tubaka na yandi: «Mu me yidika biyokolo nsambwadi ya minkayulu. Mpe mu me pesa ngombe ya mbakala mpe dimeme ya mbakala na zulu ya konso kiyokolo.»

Balame sakumunaka bantu ya Isayeli

⁵ Yave tulaka mambu ya yandi na yinwa ya Balame. Yandi tubaka na Balame: «Vutuka na sika ya Balake. Kwenda tuba na yandi mutindu yayi, mutindu yayi.»

⁶ Balame vutukaka na sika ya Balake. Balake vwandaka kaka ya kutelama pene-pene ya munkayulu ya yandi ya kuyoka, kintwadi na bamfumu nyonso ya ba-Mowabe.

⁷ Balame zonzaka mambu yayi:
«Balake bokilaka munu na Alame.
Ntinu ya Mowabe bokilaka munu na myongo ya esete.

Yandi bokilaka munu samu ti mu kwiza.

“Kwiza! Siingila munu Yakobi.

Kwiza! Zonza mambu ya yimbi samu na Isayeli.”»

⁸ Wapi mutindu mu ke siinga muntu yina Nzambi me siinga ve?

Wapi mutindu mu ke zonza mambu ya yimbi na muntu yina Yave me zonzila ve mambu ya yimbi?

⁹ Mu ke na kutala bantu yango katuka na zulu ya matadi.

Mu ke na kutala bawu mbote katuka na zulu ya myongo.

Ya kele bantu ke zingaka na lweka.

Bawu kele ve mutindu mosi na bantu ya bayinsi ya nkaka.

¹⁰ Bana ya Yakobi kele mingi mutindu fundu-fundu,
 nani lenda tanga lutangu ya bawu?
 Bana ya Isayeli kele ya kufuna mutindu matuti,
 nani lenda zonza lutangu ya yawu?
 Bika ti mu kufwa lufwa ya bantu ya kusungama,
 bika ti nsukunu ya munu kuwwanda mutindu
 nsukunu ya bawu!

¹¹ Balake tubaka na Balame: «Yayi yinki nge
 me sala munu? Mu me nata nge awa samu ti
 nge siingga mitantu ya munu. Kasi nge ke na
 kusakumuna dyaka bawu!»

¹² Balame vutulaka: «Nge zaba ve ti mu lenda
 zonza kaka mambu yina Yave me tula na yinwa
 ya munu?»

Balame sakumunaka dyaka bantu ya Isayeli

¹³ Balake tubaka: «Beto kwenda na kisika ya
 nkaka. Kuna, nge ke tala kaka ndambu ya bantu,
 nge ke tala bawu nyonso ve. Kuna, nge ke siingila
 munu bawu.»

¹⁴ Yandi nataka Balake na kisika ya bantu yina
 ke kengidilaka, na nsongi ya mongo ya Pisenga.
 Kuna, yandi yidikaka dyaka biyokolo nsambwadi
 ya minkayulu. Yandi pesaka minkayulu ya
 kuyoka ya ngombe mosi ya mbakala mpe dimeme
 mosi ya mbakala na konso kiyokolo.

¹⁵ Balame zonzaka na Balake: «Telama awa,
 pene-pene ya minkayulu ya nge. Munu, mu ke
 kwenda na mbwabanan.»

¹⁶ Yave kwizaka bwabana Balame. Yandi tulaka
 mambu na yinwa ya yandi. Mpe yandi tubaka na
 yandi: «Vutuka na sika ya Balake mpe nge ke zonza
 na yandi mutindu yayi, mutindu yayi.»

¹⁷ Balame vutukaka na sika ya Balake. Balake vwandaka kaka ya kutelama pene-pene ya munkayulu ya yandi ya kuyoka, kintwadi na bamfumu nyonso ya ba-Mowabe. Balake yufulaka na Balame: «Yinki Yave me zonza?»

¹⁸ Balame zonzaka mambu yayi:
 «Balake, telama mpe kuwa!
 Mwana ya Sipole, fungula makutu ya nge samu na kuwa munu.

¹⁹ Nzambi kele ve muntu samu ti yandi kuvuna.
 Nzambi kele ve Mwana ya Muntu samu ti yandi kusoba mabanza ya yandi.

Mambu yina yandi ke tubaka, yandi ke salaka yawu.

Mambu yina yandi ke zonzaka, yandi ke lungisaka yawu.

²⁰ Mu me kuzwa kiyeko ya kusakumuna.
 Nzambi me sakumuna, mu ke kabikisa yandi ve.

²¹ Yandi me tala ve yimbi na Yakobi.

Yandi me tala ve kunyokola na Isayeli.

Yave, Nzambi ya yandi kele na yandi.

Milolo samu na ntinu ke wakanaka na sika ya yandi.

²² Nzambi basisaka bawu na Ngipiti.

Yandi kele samu na bawu mutindu mampoka ya mpakasa.

²³ Bunganga-nkisi kele ve na sika ya Yakobi.

Bumpandu kele ve na sika ya Isayeli.

Na ntangu ya kulunga,

ba ke zonzaka na Yakobi mpe na Isayeli
 yinki Nzambi me sala.

²⁴ Ba kele bantu yina ke telamaka mutindu nkosi ya nkento.

Bawu ke telamaka mutindu nkosi ya mbakala.
 Bawu ke lalaka ve kana bawu me kudya ntete ve
 mbisi ya bawu.
 Bawu ke lalaka ve kana bawu me kunwa ntete ve
 menga ya bibulu yina ba me bwila samu na
 kudya.»

²⁵ Balake zonzaka na Balame: «Kana nge zola
 kusiinga bawu ve, mbote ti nge bika na kusaku-
 muna bawu!»

²⁶ Balame vutulaka na Balake: «Mu zabisaka nge
 ve ti mu ke sala nyonso yina Yave ke zonza?»

*Balame sakumunaka bantu ya Isayeli na mbala
 ya tatu*

²⁷ Balake tubaka na Balame: «Mulemvo ya nge,
 kwiza. Beto kwenda na kisika ya nkaka. Kuzaba
 ve kana Nzambi ke tala yawu mbote ti kuna, nge
 siingila munu bantu yayi.»

²⁸ Na yina, Balake nataka Balame na nsongi ya
 mongo ya Pewole. Ni kuna ke talanaka ntoto yina
 ata kima ke menaka ve.

²⁹ Balame tubaka na Balake: Yidikila munu awa
 biyokolo nsambwadi ya minkayulu, mpe kubikila
 munu awa bangombe nsambwadi ya mbakala
 mpe mameme nsambwadi ya mbakala.

³⁰ Balake salaka mutindu Balame zonzaka na
 yandi. Yandi pesaka minkayulu ya kuyoka ya
 ngombe mosi ya mbakala mpe dimeme mosi ya
 mbakala na konso kiyokolo.

24

¹ Balame talaka ti ya vvandaka mbote na meso
 ya Yave na kusakumuna Isayeli. Na yina, Bal-
 ame kwendaka dyaka ve mutindu bambala ya

ntete, na kwenda sosa kutala mambu. Kasi yandi balukaka mbala mosi na lweka ya yinsi ya kuyuma.

² Yandi vumbulaka yintu mpe yandi talaka bantu ya Isayeli, yina salaka kivwandu ya bawu mutindu kele bifumba ya bawu. Mpeve ya Nzambi kwizaka bwidila Balame.

³ Balame zonzaka mambu yayi:
Yayi ni mambu yina Balame mwana ya Bewole ke na kuzonza.

Mambu ya muntu yina kele na disu yina ke talaka.

⁴ Mambu ya muntu yina ke kuwaka mambu ya Nzambi.

Mambu ya muntu yina ke kuzwaka balumoni ya Nzambi-Mpungu.

Mambu ya muntu yina ke kubwaka kizizi na ntoto.

Mambu ya muntu yina meso ke fungukaka.

⁵ Yakobi, bayinzo ya nge ya lele kele kitoko!
Isayeli, bayinzo ya nge kele kitoko!

⁶ Yawu me tandama mutindu mizumba.

Yawu me tandama mutindu bilanga yina kele pene-pene ya nzadi.

Yawu me tandama mutindu bayinti ya alowese*
yina Yave me kukunda.

Yawu me tandama mutindu bayinti ya sedele na bakumu ya maza.

⁷ Maza ya yandi ke na kumwangana na biteko ya yandi.

* **24:6 Alowese**, ya kele ya kuzabakana samu na kuzingila ya yawu mpe samu na nsunga ya yawu ya kitoko.

Maza ya mingi ke na kumenisa bambuma yina
yandi me kunda.

Ntinu ya yandi kele muntu ya nene kulutila ntinu
Angange.

Kimfumu ya yandi me kuma kimfumu ya lulendo.

⁸ Nzambi basisaka bawu na Ngipiti.

Nzambi kele samu na bawu mutindu mampoka ya
mpakasa.

Bawu ke mwangisaka bayinsi ya mitantu ya
yandi.

Bawu ke bukaka mikwa ya mitantu ya bawu.

Bawu ke fulusaka mitantu ya bawu na
madyonga.

⁹ Bawu kele mutindu bankosi ya kubetama.

Bawu kele mutindu bankosi ya kulala.

Bawu kele mutindu bankosi ya nkento ya kulala,
nani ke vumbula bawu?

Muntu yina ke sakumuna beno, bika ti ba kusaku-
munya yandi.

Muntu yina ke siinga beno, bika ti ba kusiinga
yandi.

¹⁰ Balake dasukilaka Balame. Yandi lakisaka
Balame musapi mpe yandi zonzaka na yandi
mutindu yayi: «Mu me bokila nge awa samu na
kusiinga mitantu ya munu, kasi nge, bambala tatu
ya muvimba, nge me sakumuna bawu!

¹¹ Ntangu yayi, katuka! Kwenda ya nge! Mu
tubaka ti mu ke zitisa nge, kasi Yave me kakidila
nge na kuzwa yawu!»

*Balame bikulaka mambu ya mbote samu na
Isayeli*

12 Balame vutulaka na Balake: «Mu zonzaka mbote-mbote na bantumwa yina nge fidisaka munu ti

13 ata ti Balake pesa munu wolo nyonso mpe palata nyonso ya yinzo ya yandi, mu lenda bika ve na kulanda bantumunu ya Yave. Mu lenda sala ve dyambu ya mbote to ya yimbi na luzolo ya munu mosi. Mu ke zonza kaka yina Yave ke zonza.

14 Mambu ve, ntangu yayi, mu ke vutuka na sika ya bantu ya munu. Kwiza mu zabisa nge yinki bantu yayi ke sala na bantu ya nge na bantangu yina ke kwiza.»

15 Balame zonzaka mambu yayi:
«Yayi ni mambu yina mwana ya Bewole ke na kuzonza.

Mambu ya muntu yina kele na disu yina ke talaka.

16 Mambu ya muntu yina ke kuwaka mambu ya Nzambi.

Mambu ya muntu yina me zaba mambu yina Nzambi ya Kulutila Kuzangama me zaba.

Mambu ya muntu yina ke kuzwaka balumoni ya Nzambi-Mpungu.

Mambu ya muntu yina ke kubwaka kizizi na ntoto.

Mambu ya muntu yina meso ke fungukaka.»

17 «Mu ke na kutala yawu,
kasi yawu kele dyambu ya ntangu yayi ve.

Mu ke na kutala yawu mbote-mbote,

kasi yawu kele ntete ntama.

Mbwetete ke na kubasika na Yakobi.

Mukawa ya kimfumu ke na kubasika na Isayeli.

Yawu ke na kumwangisa bambuzu ya ba-

Mowabe,

yawu ke na kupasula bayintu ya bana nyonso ya Sete.

18 Yinsi ya Edome ba ke baka yawu.

Seyile, yinsi ya mitantu ya bawu, ba ke baka yawu. Isayeli ke lakisa ngolo ya yandi.

19 Mfumu yina ke basika na Yakobi ke yala.

Yandi ke zimbisa bayina nyonso ke bikana moyo na bambanza.»

Balame bikulaka kubwa ya mitantu ya Isayeli

20 Balame talaka ba-Amaleke mpe yandi zonzaka mambu yayi:

«Amaleke kele yinsi yina me lutila ngolo.

Kasi nsukunu ya yawu ni kuzimbana ya mankululu.»

21 Balame talaka ba-Keni mpe yandi zonzaka mambu yayi:

«Beno ba-Keni, beno ke na kizunu na yinsi ya beno. Dizanza ya beno kele na zulu ya ditadi.

22 Kasi bayinzo ya beno ba-Keni ke kuya tiya, mpe ba-Asili ke nata beno na bunkole.»

23 Balame zonzaka mambu yayi:
«Kyadi, nani ke vwanda moyo ntangu Nzambi ke sala dyambu yayi?

24 Babwatu ya nene ya mubu ke katuka na Sipele. Bantu ke kwiza kwamisa ba-Asili, bawu ke kwamisa bantu ya Ebele.

Bantu ya Ebele bawu mpe ke zimbana ya mankululu!»

25 Na manima, Balame vutukaka ya yandi. Balake mpe kwendaka ya yandi.

25

Bantu ya Isayeli bandaka na kusambila biteki

¹ Bantu ya Isayeli vwandaka zinga na kisika yina ba ke bokilaka Sitime. Kuna, bawu bandaka na kusala kindumba na bakento ya ba-Mowabe.

² Bakento yango nataka bantu ya Isayeli na kupesa minkayulu na banzambi ya bawu. Bantu ya Isayeli kudyaka madya ya banzambi ya bawu, mpe bawu sambilaka banzambi yango.

³ Bawu kangamaka na nzambi Baale-Pewole. Na yina, Yave dasukilaka bantu ya Isayeli.

⁴ Yave tubaka na Moyize: «Bwila bamfumu nyonso ya bantu. Ledika bawu na mantwala ya Yave, na lweka yina ke basikilaka ntangu, samu ti nkele ya Yave kukatuka na Isayeli.»

⁵ Moyize tubaka na bikuudi ya Isayeli: «Mosiso na beno fwana kufwa bantu ya kifumba ya yandi yina vwandaka me kangama na nzambi Baale-Pewole.»

⁶ Na ntangu yina, muntu mosi ya Isayeli kwizaka kuna. Yandi nataka na sika ya bampangi ya yandi kento mosi ya mu-Midyane. Yandi nataka kento yango na meso ya Moyize mpe ya mukangu nyonso ya Isayeli, na ntangu yina bawu vwandaka dila na mwelo ya Yinzo ya Mbwabani.

⁷ Ntangu Fineyase, mwana ya Eleyazale, mutekolo ya nganga-Nzambi Aloni talaka mutindu yina, yandi telamaka na kati-kati ya mukangu ya bantu, mpe yandi bakaka dyonga.

⁸ Yandi landaka muntu yina ya Isayeli na kati ya kivinga ya yinzo. Yandi sokaka bawu nyonso zole dyonga na kivumu, muntu ya Isayeli na kento

yina ya mu-Midyane. Na yina, kiyoolo yina vwan-daka kufwa bantu ya Isayeli manisaka.

⁹ Kiyoolo yango kufwaka bantu mafunda makumi zole na yiya (24 000).

¹⁰ Yave tubaka na Moyize:

¹¹ «Fineyase, mwana ya Eleyazale, mutekolo ya Nganga-Nzambi Aloni, me sala ti mu katula nkele ya munu na bana ya Isayeli. Samu ti yandi me lakisa kimbanda ya munu na kati-kati ya bawu. Ni yawu yina, mu me kufwa ve bana nyonso ya Isayeli na kimbanda ya munu.

¹² Samu na yawu, nge ke zonza na yandi ti mu me sala ngwisani ya kiwisa na yandi.

¹³ Yawu ke vwanda samu na yandi mpe samu na bana ya yandi yina ke kwiza na manima, ngwisani samu na kisalu ya bunganga-Nzambi ya bantangu nyonso. Samu ti yandi me lakisa kimbanda samu na Nzambi ya yandi mpe yandi me katula masumu ya bana ya Isayeli.»

¹⁴ Muntu yina ya Isayeli yina ba kufwaka kint-wadi na kento ya mu-Midyane, nkumbu ya yandi vwandaka Zimeli. Zimeli vwandaka mwana ya Salu, mfumu ya dikanda mosi ya bana ya Sime-wone.

¹⁵ Kento yina ya mu-Midyane, yina ba kufwaka, nkumbu ya yandi vwandaka Kozebi. Kozebi vwandaka mwana ya Sule. Sule vwandaka mfumu ya makanda na kifumba mosi kuna na Midyane.

¹⁶ Yave tubaka na Moyize:

¹⁷ «Bakila ba-Midyane mutindu bambeni. Beno bula bawu tii na kufwa bawu.

¹⁸ Bawu vwandaka bakila beno mutindu bambeni ntangu bawu sadilaka beno mayela ya yimbi na mambu ya Pewole mpe na mambu ya Kozebi. Kozebi yina ba kufwaka na kilumbu ya kiyoolo, kilumbu ya mambu yina ya Pewole. Yandi vwanda kibusi ya bawu, mwana ya mfumu mosi ya Midyane.»

Lutangusu ya zole ya bifumba ya Isayeli

¹⁹ Na manima ya kiyoolo yina,

26

¹ Yave tubaka na Moyize mpe na Eleyazale, mwana ya nganga-Nzambi Aloni, mutindu yayi:

² «Beno sala lutangusu ya mukangu nyonso ya bana ya Isayeli, na konso dikanda, kubanda na bayina ke na bamvula makumi zole tii na zulu, bayina lenda vwanda binwani na Isayeli.»

³ Kuna na mudimba ya yinsi ya kuyuma ya Mowabe, pene-pene na nzadi ya Yolodani, na kisika yina ke talasanaka na Yeliko, Moyize na nganga-Nzambi Eleyazale zabisaka bana ya Isayeli mutindu yayi:

⁴ «Beto ke sala lutangusu ya babakala nyonso yina ke na bamvula kubanda na bamvula makumi zole tii na zulu, mutindu Yave tumisaka yawu na Moyize ntangu bana ya Isayeli basikaka na Ngipiti.»

Yayi ni bana ya Isayeli yina basikaka na Ngipiti:

⁵ Bana ya Lubene, mwana ya ntete ya Isayeli. Bana ya Lubene ni yayi: Enoke butaka dikanda ya ba-Enoke. Palu butaka dikanda ya ba-Palu.

⁶ Eselone butaka dikanda ya ba-Eselone. Kalemi butaka dikanda ya ba-Kalemi.

⁷ Yina ni makanda ya ba-Lubene. Bantu yina ba tangaka na kati ya ba-Lubene nyonso vwandaka mafunda makumi yiya na tatu, na bankama nsambwadi na makumi tatu (43 730) ya babakala.

⁸ Palu butaka Elyabe.

⁹ Bana ya Elyabe ni Nemowele, Datane mpe Abilame. Datane mpe Abilame vwandaka bantu ya mfunu ya mukangu yina tediminaka Moyize na Aloni, kintwadi na bantu ya Kole. Ya vwandaka na ntangu yina bantu ya Kole tediminaka Yave.

¹⁰ Ntoto zibulaka yinwa ya yandi mpe minaka Kole na nkonga ya yandi. Ya vwandaka kilumbu yina bantu ya Kole kufwaka ntangu tiya yokaka bawu ya moyo. Bawu vwandaka bankama zole na makumi tanu (250) ya babakala. Ya vwandaka kidimbu samu na kulwengisa bana ya Isayeli.

¹¹ Kasi bana ya Kole kufwaka ve na kilumbu yina.

¹² Bana ya Simewone mutindu kele dikanda ya bawu ni yayi: Nemowele butaka dikanda ya ba-Nemowele. Yamine butaka dikanda ya ba-Yamine. Yakine butaka dikanda ya ba-Yakine.

¹³ Zela butaka dikanda ya ba-Zela. Sawule butaka dikanda ya ba-Sawule.

¹⁴ Yina ni makanda ya ba-Simewone, mafunda makumi zole na zole, na bankama zole (22 200) ya babakala.

¹⁵ Bana ya Ngade mutindu kele makanda ya bawu ni yayi: Sefone butaka dikanda ya ba-Sefone. Angi butaka dikanda ya ba-Angi. Suni butaka dikanda ya ba-Suni.

¹⁶ Ozeni butaka dikanda ya ba-Ozeni. Eli butaka dikanda ya ba-Eli.

¹⁷ Alode butaka dikanda ya ba-Alode. Aleli butaka dikanda ya ba-Aleli.

¹⁸ Yina ni makanda ya ba-Ngade. Bantu yina ba tangaka na kati ya ba-Ngade nyonso vwandaka mafunda makumi yiya na bankama tanu (40 500) ya babakala.

¹⁹ Bana ya Yuda ni Ele na Onane. Kasi Ele na Onane kufwaka na yinsi ya Kaana.

²⁰ Bana ya Yuda mutindu kele makanda ya bawu ni yayi: Sela butaka dikanda ya ba-Sela. Pelese butaka dikanda ya ba-Pelese. Zela butaka dikanda ya ba-Zela.

²¹ Bana ya Pelese ni yayi: Eselone butaka dikanda ya ba-Yeselone, Amule butaka dikanda ya ba-Amule.

²² Yina ni makanda ya Yuda. Bantu yina ba tangaka na kati ya Yuda nyonso vwandaka mafunda makumi nsambwadi na sambanu, na bankama tanu (76 500) ya babakala.

²³ Bana ya Isakale mutindu kele makanda ya bawu ni yayi: Tola butaka dikanda ya ba-Tolayi, Puwa butaka dikanda ya ba-Puwa,

²⁴ Yasube butaka dikanda ya ba-Yasube, Simel-one butaka dikanda ya ba-Simelone.

²⁵ Yina ni makanda ya Isakale. Bantu yina ba tangaka na kati ya Isakale nyonso vwandaka

mafunda makumi sambanu na yiya na bankama tatu (64 300) ya babakala.

26 Bana ya Zabulone mutindu kele makanda ya bawu ni yayi: Selede butaka dikanda ya ba-Selede, Elone butaka dikanda ya ba-Elone, Yayelete butaka dikanda ya ba-Yayelete.

27 Yina ni makanda ya Zabulone. Bantu yina ba tangaka na kati ya Zabulone nyonso vwandaka ma funda makumi sambanu na bankama tanu (60 500) ya babakala.

28 Bana ya Yosefi mutindu kele makanda ya bawu ni yayi: Manase mpe Efalayime.

29 Bana ya Manase ni yayi: Makile butaka dikanda ya ba-Makile. Ngalaade mwana ya Makile butaka dikanda ya ba-Ngalaade.

30 Bana ya Ngalaade ni yayi: Lezele butaka dikanda ya ba-Lezele, Eleke butaka dikanda ya ba-Eleke.

31 Aselyele butaka dikanda ya ba-Aselyele, Sekeme butaka dikanda ya ba-Sekeme,

32 Semida butaka dikanda ya ba-Semida, Efele butaka dikanda ya ba-Efele.

33 Selofeyade, mwana ya Efele vwandaka ve na mwana ya bakala. Yandi vwandaka kaka na bana ya bakento. Bana yango ya bakento ni yayi: Maala, Nowa, Ongela, Mileka mpe Tilesa.

34 Yina ni makanda ya bana ya Manase. Bantu yina ba tangaka na kati ya Manase nyonso vwandaka mafunda makumi tanu na zole, na bankama nsambwadi (52 700) ya babakala.

35 Bana ya Efalayime mutindu kele makanda ya bawu ni yayi: Sutela butaka dikanda ya ba-Sutela,

Bekele butuka dikanda ya ba-Bekele, Tayane butaka dikanda ya ba-Tayane,

³⁶ Bana ya Sutela ni yayi: Elane butaka dikanda ya ba-Elane.

³⁷ Yina ni makanda ya bana ya Efalayime. Bantu nyonso yina ba tangaka na kati ya bana ya Efalayime vwandaka mafunda makumi tatu na zole na bankama tanu (32 500) ya babakala. Yina ni bana ya Yosefi mutindu kele makanda ya bawu.

³⁸ Bana ya Bezame mutindu kele makanda ya bawu ni yayi: Bela butaka dikanda ya ba-Baleyi, Asebele butaka dikanda ya ba-Asebele, Ayilame butaka dikanda ya ba-Ayilame,

³⁹ Sufame butaka dikanda ya ba-Sufame, Ufame butaka dikanda ya ba-Ufame.

⁴⁰ Bana ya Bela ni yayi: Alede butaka dikanda ya ba-Alede, Naamane butaka dikanda ya ba-Naamane.

⁴¹ Yina ni bana ya Bezame mutindu kele makanda ya bawu. Bantu nyonso yina ba tangaka na kati ya bana ya Bezame vwandaka mafunda makumi yiya na tanu na bankama sambanu (45 600) ya babakala.

⁴² Bana ya Dane mutindu vwandaka makanda ya bawu ni yayi: Suyame butaka dikanda ya ba-Suyame. Yina ni bana ya Dane mutindu vwandaka makanda ya bawu.

⁴³ Bantu nyonso yina ba tangaka na kati ya dikanda ya ba-Suyame, ya vwandaka mafunda makumi sambanu na yiya na bankama yiya (64 400) ya babakala.

⁴⁴ Bana ya Asele mutindu kele makanda ya bawu ni yayi: Imena butaka dikanda ya ba-

Imena, Isevi butaka dikanda ya ba-Isevi, Belya butaka dikanda ya ba-Belya.

⁴⁵ Bana ya Belya ni yayi: Ebele butaka dikanda ya ba-Ebele, Malekyele butaka dikanda ya ba-Malekyele.

⁴⁶ Asele vwandaka na mwana ya kento na nkumbu Sela.

⁴⁷ Yina ni makanda ya bana ya Asele. Bantu nyonso yina ba tangaka na kati ya bana ya Asele vwandaka mafunda makumi tanu na tatu na bankama yiya (53 400) ya babakala.

⁴⁸ Bana ya Nafetali mutindu kele makanda ya bawu ni yayi: Yasyele butaka dikanda ya ba-Yasyele, Nguni butaka dikanda ya ba-Nguni.

⁴⁹ Yesele butaka dikanda ya ba-Yesele, Sileme butaka dikanda ya ba-Sileme.

⁵⁰ Yina ni bana ya Nafetali mutindu kele makanda ya bawu. Bantu nyonso yina ba tangaka na kati ya bana ya Nafetali vwandaka mafunda makumi yiya na tanu na bankama yiya (45 400) ya babakala.

⁵¹ Lutangu nyonso ya bantu ya Isayeli yina ba salaka lutangusu vwandaka mafunda bankama sambanu na mosi, na bankama makumi nsambwadi na makumi tatu (601 730) ya babakala.

Mutindu ya kukabula yinsi

⁵² Yave tubaka na Moyize:

⁵³ «Beno fwana kukabula yinsi na bifumba nyonso samu ti yawu kuvwanda mvwilu ya bawu. Beno ke pesa na konso kifumba mutindu kele lutangu ya bantu ya yawu.

54 Konso kifumba ke kuzwa kikunku ya yinsi mutindu kele lutangu ya bantu yina ba salaka lutangusu. Nge ke pesa kikunku ya kulutila nene na kifumba yina me lutila bantu. Nge ke pesa kikunku ya kulutila fyoti na kifumba yina kele na bantu ndambu. Nge ke pesa na konso kifumba mutindu kele lutangu ya bantu yina ba salaka lutangusu.

55 Beno ke bula dzeke na bankumbu ya bifumba samu na kukabula yinsi. Bawu ke kuzwa bikunku ya yinsi yina bifumba ya bawu ke kuzwa.

56 Ni na kubula dzeke beno ke zaba kikunku ya kupesa na konso kifumba, kifumba yina kele na lutangu ya bantu mingi, mpe kifumba yina kele na lutangu ya bantu ndambu.»

Lutangusu ya zole ya ba-Levi

57 Bantu nyonso yina ba tangaka na kati ya ba-Levi mutindu kele makanda ya bawu ni yayi: Na kifumba ya ba-Levi, ba salaka lutangusu ya bifumba yayi: Ngelesone butaka dikanda ya ba-Ngelesone, Keyate butaka dikanda ya ba-Keyate, Melali butaka dikanda ya ba-Melali.

58 Makanda ya bana ya Levi ni yayi: Dikanda ya ba-Liben, dikanda ya ba-Ebelone, dikanda ya ba-Maali, dikanda ya ba-Musi, dikanda ya ba-Koley. Keyate butaka Amelame.

59 Nkumbu ya kento ya Amelame vwandaka Yokebede. Yokebede vwandaka kento ya dikanda ya Levi. Yandi butukaka na yinsi ya Ngipiti, na dikanda ya Levi. Yandi butaka na Amelame bana tatu yayi: Aloni, Moyize mpe kibusi ya bawu Milyame.

60 Aloni butaka bana yiya yayi: Nadabe, Abiwu, Eleyazale mpe Itamale.

61 Kasi Nadabe mpe Abiwu kufwaka ntangu bawu pesaka na Yave munkayulu na tiya ya kufwanana ve.

62 Bantu nyonso yina ba tangaka na kati ya ba-Levi, babakala yina vwandaka kubanda na ngonda mosi tii na zulu, bawu vwandaka ma-funda makumi zole na tatu (23 000). Ba tangaka bawu ve kintwadi na bana ya nkaka ya Isayeli. Samu ti ba pesaka bawu ve kikunku ya yinsi mutindu bana ya nkaka ya Isayeli.

Nsukunu ya lutangusu

63 Ni mutindu yina vwandaka lutangu yina ba kuzwaka na lutangusu ya bana ya Isayeli, yina salaka Moyize mpe nganga-Nzambi Eleyazale kuna na mudimba ya yinsi ya kuyuma ya Mowabe, pene-pene ya nzadi ya Yolodani, na kisika yina ke talasanaka na Yeliko.

64 Na kati ya bawu, ya vwandaka dyaka ve na muntu yina Moyize mpe nganga-Nzambi Aloni salaka lutangusu na yinsi ya kuyuma ya Sinayi, ntangu ba salaka lutangusu ya bana ya Isayeli.

65 Samu ti Yave zabisaka bawu ti bawu ke kufwa na yinsi ya kuyuma. Ni yawu yina, ata muntu mosi bikanaka ve, kaka Kalebe, mwana ya Yefune, mpe Yeswa, mwana ya Nune.

Luve ya bakento na yina me tadila difwa

1 Na manima, bana ya Selofeyade ya bakento kwizaka belama. Selofeyade vwandaka muntu

ya mosi na makanda ya Manase, mwana ya Yosefi. Selofeyade vwandaka mwana ya Efele, Efele vwandaka mwana ya Ngalaade, Ngalaade vwandaka mwana ya Makile, Makile vwandaka mwana ya Manase. Bankumbu ya bana yango ya bakento ni yayi: Maala, Nowa, Ongela, Mileka mpe Tileesa.

² Bana yina ya bakento kwizaka talana na mantwala ya Moyize, na mantwala ya nganga-Nzambi Eleyazale, na mantwala ya bamfumu ya mukangu mpe na mantwala ya mukangu nyonso, kuna na mwelo ya Yinzo ya Mbwabanu. Bawu tubaka mutindu yayi:

³ «Tata ya beto kufwaka na yinsi ya kuyuma. Yandi vwandaka ve na kati ya mukangu ya bantu yina vwandaka na manima ya Kole, mukangu yina balukilaka Yave. Yandi kufwaka samu na yimbi ya yandi mosi. Yandi vwandaka ve na mwana ya bakala.

⁴ Nkumbu ya tata ya beto ke zimbana kwandi na kati ya dikanda ya yandi, samu ti yandi kuzwaka ve mwana ya bakala? Ve! Beno pesa beto ntoto mutindu bampangi ya tata ya beto.»

⁵ Moyize nataka ndombolo ya bawu na ntadisi ya Yave.

⁶ Mpe Yave tubaka na Moyize mutindu yayi:

⁷ «Bana ya Selofeyade ya bakento me zonza mbote! Pesa bawu ntoto mutindu difwa, mutindu bampangi ya tata ya bawu. Pesa bawu mvwilu ya tata ya bawu.

⁸ Tuba dyaka na bana ya Isayeli mutindu yayi: “kana muntu me kufwa mpe ti yandi me bika ve mwana ya bakala, beno ke pesa mvwilu ya yandi

mutindu difwa na mwana ya yandi ya kento.

⁹ Kana yandi me bika ve mwana ya kento, beno ke pesa mvwilu ya yandi mutindu difwa na bampangi ya yandi ya tata mosi.

¹⁰ Kana yandi kele ve na bampangi, beno ke pesa mvwilu ya yandi mutindu difwa na bampangi ya tata ya yandi ya tata mosi.

¹¹ Kana tata ya yandi kele ve na bampangi, beno ke pesa mvwilu ya yandi mutindu difwa na muntu ya dikanda ya yandi. Ni yandi ke byadila difwa.” Dyambu yayi ke vwanda nsalulu ya misiku na bana ya Isayeli, mutindu Yave me tumisa yawu na Moyize.»

Yeswayinganaka na kisika ya Moyize

¹² Yave tubaka na Moyize: «Yuluka na mongo yayi ya ba-Abalime. Kuna, nge ke tala yinsi yina mu ke na kupesa na bana ya Isayeli.

¹³ Nge ke tala yawu, kasi nge ke kwenda vukana na bankooko ya nge yina kufwaka. Mutindu mpangi ya nge Aloni, nge mpe nge ke kufwa.

¹⁴ Samu ti beno tumamaka ve na bantumunu ya munu, kuna na yinsi ya kuyuma ya Sine, ntangu mukangu ya Isayeli vwandaka sosa munu mindondo. Beno lakisaka ve bulongo ya munu na meso ya bawu na yina me tadila maza, maza ya Meliba ya Kadese, kuna na yinsi ya kuyuma ya Sine.» Maza ya Meliba zola kutuba «Mindondo».

¹⁵ Moyize tubaka na Yave mutindu yayi:

¹⁶ «Yave, nge Nzambi yina ke simbaka kiwumunu ya nyonso yina ke zingaka. Soola muntu yina ke vwanda na mantwala ya mukangu,

17 muntu yina ke banda na kutwadisaka bawu, na kunataka bawu na bamvita mpe kuvutulaka bawu. Samu ti mukangu ya bantu ya Yave kuvwanda ve mutindu mameme yina kele ve na muvungi.»

18 Yave tubaka na Moyize: «Baka Yeswa mwana ya Nune, Yeswa yina kele na Mpeve na kati ya yandi. Mpe tula yandi maboko.

19 Nge ke tula yandi na mantwala ya nganga-Nzambi Eleyazale, na mantwala ya mukangu nyonso. Mpe nge ke pesa yandi kiyeko ya yandi na meso ya bawu.

20 Nge ke pesa yandi ndambu ya lutumu ya nge, samu ti mukangu nyonso ya bana ya Isayeli kutumama na yandi.

21 Yandi ke vwanda na mantwala ya nganga-Nzambi Eleyazale. Nganga-Nzambi Eleyazale ke sadila Ulime na mantwala ya Yave samu na kuyufula luzolo ya Yave. Yeswa na mukangu nyonso ya bana ya Isayeli ke landa bantumunu ya Eleyazale na yina me tadila kukwenda ya bawu na bamvita mpe kuvutuka ya bawu.»

22 Moyize salaka mutindu Yave tumisaka yandi. Yandi bokilaka Yeswa, mpe yandi tulaka Yeswa na mantwala ya nganga-Nzambi Eleyazale, na mantwala ya mukangu nyonso ya Isayeli.

23 Moyize tulaka Yeswa maboko, mpe yandi pesaka yandi kiyeko mutindu Yave tubilaka yandi.

28

Misiku samu na minkayulu

A. Munkayulu ya konso kilumbu

¹ Yave tubaka na Moyize mutindu yayi:

² «Pesa ntumunu na bana ya Isayeli na kutuba ti na ntangu ya kufwanakana, beno kuzimbana ve na kuplesaka munu dikabu ya munu, dimpa ya munu, madya yina ba me yoka na tiya samu na munu Yave, madya ya kuyoka yina nsunga ya yawu ke yangidikaka munu.»

³ «Tuba na bawu: Munkayulu yina ba ke yokaka na tiya, yina beno ke pesa na Yave ni yayi: Konso kilumbu, beno ke banda na kuplesaka na kiyokolo ya minkayulu, bana zole ya mameme ya mvula mosi, bantangu nyonso.

⁴ Bana yina ya mameme, beno ke pesa munu mwana mosi na suka, mwana ya nkaka na nkokila.

⁵ Samu na Munkayulu ya madya ya bilanga, beno ke pesa kikunku mosi na kati ya bikunku kumi ya Efa ya faline ya kitoko yina ba me yukisa na bikunku yiya na kati ya bikunku kumi ya Yine ya mafuta ya kitoko.

⁶ Yawu kele Munkayulu ya Kuyoka ya konso kilumbu yina ba pesaka kuna na mongo ya Sinayi. Ya kele munkayulu ya madya ya kuyoka. Nsunga ya yawu ke yangidikaka Yave.

⁷ Munkayulu ya malafu yina beno ke pesa kintwadi na munkayulu yango, yawu ke vwanda bikunku yiya na kati ya bikunku kumi ya Yine ya malafu ya ngolo samu na konso mwana ya dimeme. Ni na kati ya Yinzo ya longo beno ke mwangisa malafu yango samu na Yave.

⁸ Mwana yina ya zole ya dimeme, beno ke pesa

yawu na ntangu bwisi ke banda na kuyila. Beno ke sala mutindu beno me sala na munkayulu ya suka, munkayulu yina ya madya ya bilanga mpe na vinu ya yawu. Ya kele madya ba me yoka na tiya, nsunga ya yawu ke yangidikaka Yave.»

B. Munkayulu ya kilumbu ya Saba

⁹ «Na kilumbu ya Saba, beno ke nata na Yave bana zole ya mameme ya mvula mosi yina kele ve na kifuma. Beno ke pesa yawu kintwadi na Munkayulu ya madya ya bilanga, ya bikunku zole na kati ya bikunku kumi ya Efa faline ya kitoko ya kuvukana na mafuta. Beno ke pesa yawu kintwadi na vinu.

¹⁰ Yina ni munkayulu ya Saba ya kuplesaka konso kilumbu ya Saba. Yawu ke bwelama na zulu ya Munkayulu ya Kuyoka ya konso kilumbu mpe vinu ya yawu.»

D. Munkayulu ya kilumbu ya ntete ya ngonda

¹¹ «Kilumbu ya ntete ya konso ngonda, beno ke pesa na Yave minkayulu ya kuyoka yayi: bangombe zole ya mbakala, dimeme mosi ya mbakala, bana nsambwadi ya mameme ya mvula mosi. Ata kibulu mosi fwana kuvwanda na kifuma.

¹² Samu na konso ngombe yina, beno ke pesa bakilo yivwa ya faline ya kitoko yina ba me vukisa na mafuta samu na Munkayulu ya madya ya bilanga. Samu na dimeme, beno ke pesa bakilo sambanu ya faline ya kitoko yina ba me vukisa na mafuta samu na Munkayulu ya madya ya bilanga.

13 Samu na bana yina ya mameme, beno ke pesa bakilo tatu ya faline ya kitoko yina ba me vukisa na mafuta samu na Munkayulu ya madya ya bilanga. Yawu kele minkayulu ya kuyoka. Nsunga ya yawu ke yangidikaka Yave.

14 Vinu yina beno ke pesa na minkayulu yango, ya ke vwanda ndambu ya Yine mosi samu na konso ngombe, bikunku tatu na kati ya bikunku kumi ya Yine samu na konso dimeme ya mbakala, mpe bikunku yiya na kati ya bikunku kumi ya Yine samu na konso mwana ya dimeme. Yina ni minkayulu ya kilumbu ya ntete ya konso ngonda. Beno ke banda na kuplesaka yawu konso ngonda na bangonda nyonso ya mvula.

15 Beno ke banda na kuplesaka mpe nkombo mosi ya mbakala na Yave samu na Munkayulu ya mulemvo. Munkayulu yayi ke bwelama na minkayulu ya kuyoka ya konso kilumbu na vinu ya yawu.»

E. Munkayulu ya mukembo ya Paki

16 «Na kilumbu ya kumi na yiya ya ngonda ya ntete, beno ke sala mukembo ya Paki samu na Yave.

17 Kaka na ngonda yina, na kilumbu ya kumi na tanu, mukembo ke banda. Beno ke kudya mampa yina kele ve na levule bilumbu nsambwadi.

18 Na kilumbu ya ntete ya mukembo, ya ke vwanda na lukutakanu ya longo. Beno ke sala ata kisalu mosi ve na bisalu yina beno ke salaka.

19 Beno ke pesa na Yave madya yina ba ke yokaka na tiya, Munkayulu ya Kuyoka samu na

Yave: bangombe zole ya mbakala, dimeme mosi ya mbakala, bana nsambwadi ya mameme ya mvula mosi. Ata kibulu mosi ve fwana kuvwanda na kifuma.

²⁰ Munkayulu ya yawu ya madya ya bilanga ke vwanda ya faline ya kitoko yina ba me vukisa na mafuta: bakilo yivwa samu na konso ngombe, bakilo sambanu samu na dimeme,

²¹ mpe bakilo tatu samu na konso mwana ya dimeme, samu na bana nyonso nsambwadi ya mameme.

²² Beno ke pesa mpe nkombo ya mbakala samu na Munkayulu ya mulemvo, samu na kusala nyonso yina me fwanana samu na kukatula masumu ya beno.

²³ Beno ke bwela minkayulu nyonso yina na munkayulu ya suka, Munkayulu ya Kuyoka yina ya konso kilumbu.

²⁴ Minkayulu yina, beno ke pesa yawu konso kilumbu na bilumbu nsambwadi ya mukembo. Ya ke vwanda madya yina ba ke yokaka na tiya. Nsunga ya yawu ke yangidikaka Yave. Yawu ke bwelama na Munkayulu ya Kuyoka ya konso kilumbu na vinu ya yawu.

²⁵ Na kilumbu ya nsambwadi ya mukembo, beno ke sala dyaka lukutakanu ya longo. Beno ke sala ata kisalu mosi ve na bisalu yina beno ke salaka.

F. Munkayulu ya mukembo ya balumingu

²⁶ «Kilumbu ya kunata bambuma ya ntete, kilumbu yina beno ke pesa na Yave munkayulu ya madya ya ntete ya bilanga na mukembo ya beno ya balumingu, beno ke sala lukutakanu ya

longo. Beno ke sala ata kisalu mosi ve na bisalu yina beno ke salaka.

²⁷ Beno ke pesa na Yave minkayulu ya kuyoka yayi: bangombe zole ya mbakala, dimeme mosi ya mbakala, bana nsambwadi ya mameme ya mvula mosi. Nsunga ya yawu ke yangidikaka Yave.

²⁸ Munkayulu ya yawu ya madya ya bilanga ke vwanda ya faline ya kitoko yina ba me vukisa na mafuta: bakilo yivwa samu na konso ngombe ya mbakala, bakilo sambanu samu na dimeme,

²⁹ mpe bakilo tatu samu na konso mwana ya dimeme, samu na bana nyonso nsambwadi ya mameme.

³⁰ Beno ke pesa mpe nkombo mosi ya mbakala samu na kusala nyonso yina me fwanana samu na kukatula masumu ya beno.

³¹ Minkayulu nyonso yina ke bwelama na Munkayulu ya Kuyoka ya konso kilumbu na munkayulu ya yawu ya madya ya bilanga. Beno ke pesa mpe vinu ya yawu. Beno fwana kupesa bibulu yina kele ve na bifuma.»

29

G. Munkayulu ya kilumbu ya ntete ya ngonda ya nsambwadi

¹ «Na kilumbu ya ntete na ngonda ya nsambwadi, beno ke sala lukutakanu ya longo. Beno ke sala ata kisalu mosi ve na bisalu yina beno ke salaka. Yawu ke vwanda kilumbu mosi ya milolo ya nsayi.

² Beno ke pesa na Yave minkayulu ya kuyoka yayi: ngombe mosi ya mbakala, dimeme mosi ya mbakala, bana nsambwadi ya mameme ya mvula

mosi. Nsunga ya yawu ke yangidikaka Yave. Ata kibulu mosi ve fwana kuvwanda na kifuma.

³ Munkayulu ya yawu ya madya ya bilanga ke vwanda ya faline ya kitoko yina ba me vukisa na mafuta: bakilo yivwa samu na ngombe, bakilo sambanu samu na dimeme ya mbakala,

⁴ mpe bakilo tatu samu na konso mwana ya dimeme, samu na bana nyonso nsambwadi ya mameme.

⁵ Beno ke pesa mpe nkombo mosi ya mbakala samu na Munkayulu ya mulemvo, samu na kusala nyonso yina me fwanana samu na kukatula masumu ya beno.

⁶ Minkayulu yina ke kwiza bwelama na munkayulu ya konso ngonda na vinu ya yawu mutindu kele bansalulu ya Musiku samu na yawu. Ya kele madya ba me yoka na tiya. Nsunga ya yawu ke yangidikaka Yave.»

I. Munkayulu ya kilumbu ya kukatula masumu

⁷ «Na kilumbu ya kumi ya ngonda ya nsambwadi, beno ke sala lukutakanu ya longo. Beno ke mina nsoki. Beno ke sala ata kisalu mosi ve na bisalu yina beno ke salaka.

⁸ Beno ke pesa na Yave minkayulu ya kuyoka yayi: ngombe mosi ya ntwenya ya mbakala, dimeme mosi ya mbakala, bana nsambwadi ya mameme ya mvula mosi. Nsunga ya yawu ke yangidikaka Yave. Beno ke pesa bibulu yina kele ve na bifuma.

⁹ Munkayulu ya yawu ya madya ya bilanga ke vwanda ya faline ya kitoko yina ba me vukisa na mafuta: bakilo yivwa samu na ngombe, bakilo sambanu samu na dimeme,

10 mpe bakilo tatu samu na konso mwana ya dimeme, samu na bana nyonso nsambwadi ya mameme.

11 Beno ke pesa mpe nkombo mosi ya mbakala samu na Munkayulu ya mulemvo. Yawu ke bwelama na Munkayulu ya mulemvo yina ke pesama samu na kusala kisalu samu na kukatula masumu. Yawu ke bwelama na Munkayulu ya Kuyoka ya konso ntangu, na Munkayulu ya madya ya bilanga mpe na munkayulu malafu.»

Munkayulu ya mukembo ya mileba

12 «Na kilumbu ya kumi na tanu ya ngonda ya nsambwadi, beno ke sala lukutakanu ya longo. Beno ke sala ata kisalu mosi ve na bisalu yina beno ke salaka. Beno ke sadila Yave mukembo bilumbu nsambwadi.

13 Beno ke pesa na Yave madya yina ba ke yokaka na tiya, Munkayulu ya Kuyoka samu na Yave: kumi na tatu ya bangombe ya ntwenya ya mbakala, mameme ya mbakala zole, mpe bana kumi na yiya ya mameme ya mvula mosi. Nsunga ya yawu ke yangidikaka Yave. Ata kibulu mosi ve fwana kuwwanda na kifuma.

14 Munkayulu ya yawu ya madya ya bilanga ke vwanda ya faline ya kitoko yina ba me vukisa na mafuta: bakilo yivwa samu na konso ngombe ya mbakala, bakilo sambanu samu na konso dimeme ya mbakala,

15 mpe bakilo tatu samu na konso mwana ya dimeme, samu na bana nyonso kumi na yiya ya mameme.

16 Beno ke pesa mpe nkombo mosi ya mbakala samu na Munkayulu ya mulemvo. Yawu ke bwe-

lama na Munkayulu ya Kuyoka ya konso kilumbu,
na Munkayulu ya madya ya bilanga mpe vinu ya
yawu.»

¹⁷ «Na kilumbu ya zole ya mukembo ya mileba,
beno ke pesa kumi na zole ya bangombe ya
ntwenya ya mbakala, mameme zole ya mbakala,
mpe bana kumi na yiya ya mameme ya mvula
mosi. Ata kibulu mosi ve fwana kuvwanda na
kifuma.

¹⁸ Beno ke pesa mpe minkayulu ya madya ya
bilanga na vinu ya yawu samu na minkayulu yina
ya bangombe ya mbakala, mameme ya mbakala
mpe bana ya mameme. Nyonso ke vwanda na
lutangu ya kufwanakana, mutindu kele bansalulu
ya Musiku samu na yawu.

¹⁹ Beno ke pesa mpe nkombo mosi ya mbakala
samu na Munkayulu ya mulemvo. Yawu ke bwe-
lama na Munkayulu ya Kuyoka ya konso kilumbu,
na Munkayulu ya madya ya bilanga na vinu ya
yawu.

²⁰ Na kilumbu ya tatu ya mukembo ya mileba,
beno ke pesa bangombe kumi na mosi ya
mbakala, mameme zole ya mbakala mpe bana
ya mameme kumi na yiya ya mvula mosi. Ata
kibulu mosi ve fwana kuvwanda na kifuma.

²¹ Beno ke pesa mpe minkayulu ya madya ya
bilanga na vinu ya yawu samu na minkayulu yina
ya bangombe ya ntwenya ya mbakala, mameme
ya mbakala mpe bana ya mameme. Nyonso ke
vwanda na lutangu ya kufwanakana, mutindu
kele bansalulu ya Musiku samu na yawu.

²² Beno ke pesa mpe nkombo mosi ya mbakala
samu na Munkayulu ya mulemvo. Yawu ke bwe-

lama na Munkayulu ya Kuyoka ya konso kilumbu,
na Munkayulu ya madya ya bilanga na vinu ya
yawu.

²³ Na kilumbu ya yiya ya mukembo ya mileba,
beno ke pesa bangombe kumi ya ntwenya ya
mbakala, mameme zole ya mbakala mpe bana ya
mameme kumi na yiya ya mvula mosi. Ata kibulu
mosi ve fwana kuvwanda na kifuma.

²⁴ Beno ke pesa mpe minkayulu ya madya ya
bilanga na vinu ya yawu samu na minkayulu yina
ya bangombe ya mbakala, mameme ya mbakala
mpe bana ya mameme. Nyonso ke vwanda na
lutangu ya kufwanakana, mutindu kele bansalulu
ya Musiku samu na yawu.

²⁵ Beno ke pesa mpe nkombo mosi ya mbakala
samu na Munkayulu ya mulemvo. Yawu ke bwe-
lama na Munkayulu ya Kuyoka ya konso kilumbu,
na Munkayulu ya madya ya bilanga mpe vinu ya
yawu.

²⁶ Na kilumbu ya tanu ya mukembo ya mileba,
beno ke pesa bangombe yivwa ya ntwenya ya
mbakala, mameme zole ya mbakala mpe bana
kumi na yiya ya mameme ya mvula mosi. Ata
kibulu mosi ve fwana kuvwanda na kifuma.

²⁷ Beno ke pesa mpe minkayulu ya madya ya
bilanga na vinu ya yawu samu na minkayulu yina
ya bangombe ya mbakala, mameme ya mbakala
mpe bana ya mameme. Nyonso ke vwanda na
lutangu ya kufwanakana, mutindu kele bansalulu
ya Musiku samu na yawu.

²⁸ Beno ke pesa mpe nkombo mosi ya mbakala
samu na Munkayulu ya mulemvo. Yawu ke bwe-
lama na Munkayulu ya Kuyoka ya konso kilumbu,

na Munkayulu ya madya ya bilanga na vinu ya yawu.

²⁹ Na kilumbu ya sambanu ya mukembo ya mileba, beno ke pesa bangombe nana ya ntwenya ya mbakala, mameme zole ya mbakala mpe bana ya mameme kumi na yiya ya mvula mosi. Ata kibulu mosi ve fwana kuvwanda na kifuma.

³⁰ Beno ke pesa mpe minkayulu ya madya ya bilanga na vinu ya yawu samu na minkayulu yina ya bangombe ya mbakala, mameme ya mbakala mpe bana ya mameme. Nyonso ke vwanda na lutangu ya kufwanakana, mutindu kele bansalulu ya Musiku samu na yawu.

³¹ Beno ke pesa mpe nkombo mosi ya mbakala samu na Munkayulu ya mulemvo. Yawu ke bwe-lama na Munkayulu ya Kuyoka ya konso kilumbu, na Munkayulu ya madya ya bilanga na vinu ya yawu.

³² Na kilumbu ya nsambwadi ya mukembo ya mileba, beno ke pesa bangombe nsambwadi ya ntwenya ya mbakala, mameme zole ya mbakala mpe bana ya mameme kumi na yiya ya mvula mosi. Ata kibulu mosi ve fwana kuvwanda na kifuma.

³³ Beno ke pesa mpe minkayulu ya madya ya bilanga na vinu ya yawu samu na minkayulu yina ya bangombe ya ntwenya ya mbakala, mameme ya mbakala mpe bana ya mameme. Nyonso ke vwanda na lutangu ya kufwanakana, mutindu kele bansalulu ya Musiku samu na yawu.

³⁴ Beno ke pesa mpe nkombo mosi ya mbakala samu na Munkayulu ya mulemvo. Yawu ke bwe-lama na Munkayulu ya Kuyoka ya konso kilumbu,

na Munkayulu ya madya ya bilanga na vinu ya yawu.»

35 «Na kilumbu ya nana ya mukembo ya mileba, beno ke sala lukutakanu ya nene samu na Yave. Beno ke sala ata kisalu mosi ve na bisalu yina beno ke salaka.

36 Beno ke pesa na Yave madya yina ba ke yokaka na tiya, Munkayulu ya Kuyoka samu na Yave: bangombe mosi ya ntwenya ya mbakala, dimeme mosi ya mbakala, mpe bana nsambwadi ya mameme ya mvula mosi. Nsunga ya yawu ke yangidikaka Yave. Ata kibulu mosi ve fwana kuvwanda na kifuma.

37 Beno ke pesa mpe minkayulu ya madya ya bilanga na vinu ya yawu samu na minkayulu yina ya bangombe ya ntwenya ya mbakala, dimeme ya mbakala mpe bana ya mameme. Nyonso ke vwanda na lutangu ya kufwanakana, mutindu kele bansalulu ya Musiku samu na yawu.

38 Beno ke pesa mpe nkombo mosi ya mbakala samu na Munkayulu ya mulemvo. Yawu ke bwe-lama na Munkayulu ya Kuyoka ya konso kilumbu, na Munkayulu ya madya ya bilanga na vinu ya yawu.»

39 «Yina ni minkayulu yina beno ke pesa na Yave na ntangu ya mikembo ya beno. Yawu ke bwe-lama na makabu yina beno ke pesaka na luzolo ya beno mosi, na makabu yina beno ke pesaka samu na kulungisa bansilulu, na minkayulu ya kuyoka, na minkayulu ya madya ya bilanga, na minkayulu ya malafu mpe na minkayulu ya kiwisa.»

30

¹ Moyize zabisaka na bana ya Isayeli mambu nyonso yina Yave tumisaka yandi.

Musiku na yina me tadila bansilulu

² Yayi ni mambu ya Yave yina Moyize tubaka na bamfumu ya bifumba ya Isayeli:

³ «Kana muntu me sala nsilulu na Yave ya kusala dyambu, to kana muntu me kudya ndefi ya kumanga na kusala dyambu, yandi fwana kukondwa ve na kulungisa mambu ya yandi. Yandi fwana kusala na dede mutindu yandi mosi me zonza na yinwa ya yandi.»

⁴ «Kento yina ke na kuzinga na yinzo ya tata ya yandi na ntangu yina yandi kele ntete ndumba, kana yandi sala nsilulu na Yave ya kusala dyambu, to kana yandi kudya ndefi ya kumanga na kusala dyambu,

⁵ kana tata ya yandi kuzaba dyambu ya nsilulu mpe ya ndefi yina mwana ya yandi ya kento me sala, mpe kana tata yango me zonza ya yandi ata dyambu ve, nsilulu ya mwana yina ya kento ke salama, ndefi yina yandi vwandaka me kudya mpe ke salama.

⁶ Kasi kana tata ya yandi me manga dyambu ya nsilulu mpe ya ndefi yina kilumbu ba ke zabisa yandi yawu, bansilulu mpe bandefi yina ndumba yango vwandaka me sala, yawu ke salama ve. Yave ke lemvokila yandi, samu ti tata ya yandi me ndima ve mambu yina mwana me sala.»

⁷ «Kana kento sala nsilulu ya kusala dyambu, to kana yandi kudya ndefi ya ata kuyindula, mpe na manima yandi kwenda kota yinzo ya makwela,

⁸ kana bakala ya yandi kuzaba dyambu ya nsilulu mpe ya ndefi yina kento ya yandi me sala, mpe kana bakala yango me zonza ya yandi ata dyambu ve, nsilulu ya kento yina ke salama, ndefi yina yandi vwandaka me kudya mpe ke salama.

⁹ Kasi kana bakala ya yandi me manga dyambu ya nsilulu mpe ya ndefi yina kilumbu yina ba ke zabisa yandi yawu, nsilulu mpe ndefi yina kento yango vwandaka me sala, yawu ke salama ve. Yave ke lemvokila yandi.

¹⁰ Na yina me tadila mufwidi to kento yina ke dyaka ve na makwela, bansilulu nyonso yina yandi ke sala, bandefi nyonso yina yandi ke kudya, yawu ke salama.

¹¹ Kasi kana kento ya makwela sala nsilulu ya kusala dyambu, to kana yandi kudya ndefi ya kumanga na kusala dyambu,

¹² kana bakala ya yandi kuzaba dyambu ya nsilulu mpe ya ndefi yina kento me sala, mpe kana bakala yango me zonza ya yandi ata dyambu ve, bansilulu mpe bandefi ya kento yina ke salama.

¹³ Kasi kana bakala ya yandi me manga dyambu ya nsilulu mpe ya ndefi yina kilumbu yina ba ke zabisa yandi yawu, nsilulu mpe ndefi yina kento yango vwandaka me sala, yawu ke salama ve, samu ti bakala ya yandi me manga yawu. Na yina, Yave ke lemvokila yandi.

¹⁴ Nsilulu ni nsilulu yina kento lenda sala, ndefi ni ndefi yina kento lenda kudya ya kumanga na kusala dyambu, bakala ya yandi lenda sala ti yawu kusalama to yawu kusalama ve.

¹⁵ Kana bakala ya yandi zabisa yandi ata

dyambu mosi ve tii na kilumbu yina ke landa, yawu zola kutuba ti yandi me ndima bansilulu nyonso yina kento ya yandi me sala to bandefi nyonso yina kento ya yandi me kudya. Yandi me ndima ti yawu kusalama, samu ti yandi tubaka ata dyambu mosi ve kilumbu yina ba zabisaka yandi yawu.

¹⁶ Kana yandi kuwaka dyambu yina yimeni, kasi na manima ya kilumbu yina yandi kuwaka dyambu yango yandi me kwiza manga dyaka, disumu ya kento ke kubwa na yintu ya yandi bakala.»

¹⁷ Yina ni bansalulu ya misiku yina Yave pesaka na Moyize na yina me tadila kento ya makwela na bakala ya yandi, to tata na mwana ya yandi ya kento, kana mwana yango kele ntete ndumba mpe yandi ke na kuzinga ntete na yinzo ya tata ya yandi.

31

Mvita ya bana ya Isayeli na ba-Midyane

¹ Yave tubaka na Moyize mutindu yayi:

² «Kwenda futisa ba-Midyane yimbi yina bawu salaka bana ya Isayeli. Na manima, nge ke kwenda vukana na bankooko ya nge yina kufwaka.»

³ Na yina, Moyize tubaka na bantu ya Isayeli: «Ndambu ya babakala na kati ya beno kubaka binwanunu. Bawu kusala nkonga ya binwani samu na kwenda nwanisa ba-Midyane, samu na kupesa bawu kitumbu ya Yave.

⁴ Samu na yawu, beno baka funda mosi-mosi ya babakala na kati ya bifumba nyonso ya Isayeli.»

⁵ Na yina, na kati ya mafunda na mafunda ya bantu ya Isayeli, ba bakaka funda mosi-mosi (1 000) na konso kifumba. Nyonso salaka mafunda kumi na zole (12 000) ya babakala yina bakaka binwanunu.

⁶ Moyize fidisaka mafunda nyonso yina ya babakala ya konso kifumba na mvita. Yandi fidisaka bawu na Fineyase, mwana ya nganga-Nzambi Eleyazale. Fineyase vwandaka nata bisalulu ya longo mpe bakulumenta yina ba ke sadilaka milolo ya mvita.

⁷ Binwani ya Isayeli kwendaka nwanisa ba-Midyane mutindu Yave tumisaka yawu na Moyize. Na mvita yango, bawu manisaka na kufwa babakala nyonso.

⁸ Na zulu ya babakala yina bawu kufwaka na mvita yina, bawu kufwaka mpe bantinu ya Midyane: Evi, Lekeme, Sule, Wule mpe Leba. Bawu kufwaka bantinu nyonso tanu. Bawu kufwaka mpe Balame, mwana ya Bewole.

⁹ Bakento ya ba-Midyane na bana ya bawu, bana ya Isayeli kitulaka bawu bankole. Bawu bakaka bankombo mpe mameme nyonso, bibulu nyonso mpe bimvwama nyonso ya bawu.

¹⁰ Bawu yokaka bambanza nyonso yina vwandaka zinga ba-Midyane. Bawu yokaka mpe bivwandu nyonso ya bawu.

¹¹ Bawu bakaka bimvwama nyonso mpe bankole. Bawu bakaka bantu mpe bibulu.

¹² Bantu yina bawu bwilaka, bankole yina bawu kuzwaka, bimvwama yina bawu kuzwaka na mvita, bawu nataka yawu na sika ya Moyize, na nganga-Nzambi Eleyazale mpe na mukangu

nyonso ya bana ya Isayeli kuna na kivwandu ya bawu na mudimba ya yinsi ya kuyuma ya Mowabe, pene-pene ya nzadi ya Yolodani, mbombo na mbombo na Yeliko.

¹³ Moyize, na nganga-Nzambi Eleyazale, na bamfumu ya mukangu, bawu basikaka samu na kwenda bwabana binwani na ngaanda ya kivwandu.

¹⁴ Moyize dasukilaka bamfumu ya bankonga ya binwani yina katukaka na mvita: bamfumu ya mafunda mosi ya binwani, bamfumu ya bankama ya binwani.

¹⁵ Moyize tubaka na bawu: «Yinki! Beno me bika bakento nyonso moyo?

¹⁶ Beno me zaba mbote ti na dyambu yina kubwaka kuna na Pewole, ni bakento ya ba-Midyane salaka ti bana ya Isayeli kusala mambu ya busafu na ntadisi ya Yave. Ni yawu yina kiyoolo bwidi-laka mukangu ya bantu ya Yave. Bakento yango sadilaka malongi ya Balame na kusala mutindu yina.

¹⁷ Na ntangu yayi, beno kufwa bana nyonso ya babakala. Beno kufwa kento ni kento yina me vukisaka mfulu na bakala.

¹⁸ Kasi bandumba nyonso yina me zaba ntete ve babakala, beno ke bika bawu moyo samu na beno mosi.

¹⁹ Na kati ya beno, bayina nyonso me kufwa muntu to me simba mvumbi, bawu fwana kubikana bilumbu nsambwadi ntama na kivwandu. Bawu fwana kukivedisa na kilumbu ya tatu mpe na kilumbu ya nsambwadi. Ntumunu yayi kele mpe samu na bankole ya beno.

20 Beno kuvedisa mpe binkuti ya beno, bima nyonso yina ba yidikaka na mpusu ya kibulu, nyonso yina ba yidikaka na mika ya bankombo mpe bisalulu nyonso yina ba yidikaka na yinti.»

21 Na manima, nganga-Nzambi Eleyazale tubaka mutindu yayi na binwani yina katukaka na mvita: «Bansalulu ya misiku yina Yave pesaka na Moyize ke na kutuba mutindu yayi:

22 Wolo, palata, kisengo ya mbwaki, kisengo, kisengo ya mpembe, kokote,

23 kima ni kima yina lenda kwenda na tiya, beno ke lutisa yawu na tiya, mpe yawu ke kuma ya kuvedila. Kasi konso kima yina lenda kwenda ve na tiya ni na maza yina ke vedisaka beno ke vedisila yawu. Beno ke lutisa yawu na maza.

24 Beno fwana kusukula binkuti ya beno kilumbu ya nsambwadi, mpe beno ke vwanda ya kuvedila. Na manima, beno ke vutuka na kivwandu.»

Kukabula bimvwama ya mvita

25 Yave tubaka na Moyize mutindu yayi:

26 «Nge, na nganga-Nzambi Eleyazale, na bamfumu ya makanda ya mukangu, beno ke sala lutangusu ya bima nyonso yina ba me kuzwa na mvita, lutangusu ya nyonso yina ba me bwila, ya vwanda bantu to bibulu.

27 Kabula nyonso na bikunku zole. Ndambu samu na bayina me vwanda na mvita, ndambu samu na bantu ya mukangu nyonso.

28 Na kati ya kikunku ya bayina kwendaka na mvita, bayina kwendaka nwana, nge ke katula kikunku ya Yave. Na bantu bankama tanu (500)

yina beno me bwila, nge ke katula muntu mosi. Na bangombe bankama tanu (500), nge ke katula ngombe mosi. Na bambuluku bankama tanu (500), nge ke katula mbuluku mosi. Na bankombo bankama tanu (500), nge ke katula nkombo mosi. Na mameme bankama tanu (500), nge ke katula dimeme mosi.

²⁹ Nge ke katula nyonso yina na kati ya kikunku ya bayina kwendaka nwana mvita. Nge ke pesa yawu na nganga-Nzambi Eleyazale. Yawu kele kikunku ya Yave.

³⁰ Na kati ya kikunku yina nge ke pesa na bana ya Isayeli, nge ke sala mutindu yayi: Na kati ya bantu makumi tanu (50) yina beno me bwila, nge ke katula muntu mosi. Na bangombe makumi tanu (50), nge ke katula ngombe mosi. Na bambuluku makumi tanu (50), nge ke katula mbuluku mosi. Na bankombo makumi tanu (50), nge ke katula nkombo mosi. Na mameme makumi tanu (50), nge ke katula dimeme mosi. Nge ke sala mutindu mosi na konso makumi tanu ya bibulu ya nkaka. Nyonso yina, nge ke pesa yawu na ba-Levi yina ke salaka samu na Yinzo ya Yave.»

³¹ Moyize na nganga-Nzambi Eleyazale, bawu salaka mutindu Yave tubaka na Moyize.

³² Na kati ya nyonso yina binwani bakaka na mvita, ya bikanaka: mafunda bankama sambanu na makumi nsambwadi na tanu (675 000) ya bankombo na mameme,

³³ mafunda makumi nsambwadi na zole (72 000) ya bangombe,

³⁴ mafunda makumi sambanu na mosi (61 000) ya bambuluku,

³⁵ mpe mafunda makumi tatu na zole (32 000) ya bandumba yina me vukisaka ntete ve mfulu na bakala.

³⁶ Ndambu yina ba pesaka na bayina kwendaka na mvita ni yayi: mafunda bankama tatu na makumi tatu na nsambwadi, na bankama tanu (337 500) ya bankombo mpe mameme.

³⁷ Na kati ya lutangu yina ya bankombo na mameme, ya kele na bankama sambanu na makumi nsambwadi na tanu (675) ya Yave.

³⁸ Mafunda makumi tatu na sambanu (36 000) ya bangombe. Na kati ya lutangu yina ya bangombe, ya kele na makumi nsambwadi na zole ya bangombe ya Yave.

³⁹ Na ndambu yina ba pesaka na bayina kwendaka na mvita, ya vwandaka mpe na mafunda makumi tatu na bankama tanu (30 500) ya bambuluku. Na kati ya lutangu yina ya bambuluku, ya kele na makumi sambanu na mosi ya Yave.

⁴⁰ Na ndambu yina ba pesaka na bayina kwendaka na mvita, ya vwandaka mpe na mafunda kumi na sambanu (16 000) ya bantu. Na kati ya lutangu yina ya bantu, ya kele na bantu makumi tatu na zole ya Yave.

⁴¹ Moyize pesaka na nganga-Nzambi Eleyazale kikunku ya Yave, kikunku yina ba katulaka samu na Yave, mutindu Yave tumisaka yawu na Moyize.

⁴² Na yina me tadila ndambu yina ba pesaka na bana ya Isayeli, ndambu yina Moyize katulaka na kati ya ndambu ya nkaka ya binwani yina kwendaka na mvita,

⁴³ ndambu yango yina ba pesaka na mukangu ya bantu, ya vwandaka mutindu yayi: mafunda

bankama tatu na makumi tatu na nsambwadi, na bankama tanu (337 500) ya bankombo mpe mameme,

⁴⁴ mafunda makumi tatu na sambanu (36 000) ya bangombe,

⁴⁵ mafunda makumi tatu na bankama tanu (30 500) ya bambuluku,

⁴⁶ mpe mafunda kumi na sambanu (16 000) ya bantu.

⁴⁷ Na kati ya ndambu yina ba pesaka na bana ya Isayeli, Moyize bakaka muntu mosi-mosi na kati ya konso makumi tanu ya bantu mpe kibulu mosi-mosi na kati ya konso makumi tanu ya bibulu. Yandi pesaka yawu na ba-Levi yina vwandaka sala na Yinzo ya Mbwabanan ya Yave, mutindu Yave tumisaka yawu na Moyize.

Munkayulu ya luzolo samu na Nzambi

⁴⁸ Bamfumu ya bankonga ya binwani, bamfumu ya mafunda ya binwani mpe bamfumu ya bankama ya binwani, bawu kwizaka belamaka na mantwala ya Moyize.

⁴⁹ Mpe bawu tubaka na Moyize mutindu yayi: «beto me sala lutangusu ya binwani yina vwandaka na lutumu ya beto. Ata muntu mosi ve ke na kukondwa beto.

⁵⁰ Ni yawu yina, konso muntu na kati ya beto me nata makabu na sika ya Yave. Ya kele bima ya wolo yina beto me kuzwa: bampanga ya laka, milunga ya maboko, milunga ya misapi, milunga ya binyemo, binzembele mpe bamedaye. Ya kele samu ti ba sala nyonso yina me fwanana na ntadisi ya Yave samu na kukatula masumu ya beto.»

⁵¹ Moyize na nganga-Nzambi Eleyazale ndimaka wolo yina, bima nyonso yina ba nataka.

⁵² Wolo nyonso yina bamfumu ya mafunda mpe bamfumu ya bankama ya binwani katulaka samu na Yave, yawu vwandaka keba ve Basekele mafunda kumi na sambanu, na bakama nsambwadi, na makumi tanu (16 750).

⁵³ Na yina me tadila binwani ya nkaka, muntu muntu bumbaka samu na yandi mosi bima nyonso yina yandi bakaka na mvita.

⁵⁴ Moyize na nganga-Nzambi Eleyazale bakaka wolo yina nataka bamfumu ya mafunda mpe bamfumu ya bankama ya binwani. Bawu nataka yawu na Yinzo ya Mbwabanu, na mantwala ya Yave, samu ti Yave kubambukilaka bana ya Isayeli moyo.

32

Bifumba tatu kwendaka zinga na esete ya Yoldani

¹ Bana ya Lubene mpe bana ya Ngade vwandaka na mukangu ya nene ya bibulu. Bibulu ya bawu vwandaka ya mingi-mingi. Bawu talaka ti kizunga ya Yazele mpe yinsi ya Ngalaade vwandaka mbote samu na kuyundula bibulu.

² Na yina, bana ya Ngade mpe bana ya Lubene kwizaka tala Moyize, nganga-Nzambi Eleyazale mpe bamfumu ya mukangu. Bawu tubaka mutindu yayi:

³ «Bambanza Atalote, Dibone, Yazele, Nimela, Ebbone, Eleyale, Sebame, Nebo mpe Bewone,

4 nyonso yina ni yinsi yina Yave bedisaka na mantwala ya mukangu ya Isayeli. Ya kele yinsi mosi ya mbote samu na kuyundula bibulu, mpe beto bisadi ya nge beto kele na bibulu.»

5 Bawu tubaka dyaka: «Kana ya tsyelika nge me lakisa beto bumbote ya nge, pesa yinsi yayi na beto bisadi ya nge, samu ti yawu kuvwanda ya beto. Kunata beto ve na lweka ya nkaka ya nzadi ya Yolodani.»

6 Moyize vutulaka na bana ya Ngade mpe na bana ya Lubene mutindu yayi: «Yinki! Bampangi ya beno ke kwenda na mvita, mpe beno, beno ke bikana ya beno kwaku?

7 Samu na yinki beno ke na kulembisa bantima ya bana ya Isayeli, samu ti bawu bika na kukwenda na yinsi yina Yave ke na kupesa bawu?

8 Ni mutindu yina salaka bankooko ya beno ntangu mu fidisaka bawu katuka na Kades-Baleneya na kwenda tala mbote-mbote na mansweki yinsi ya Kaana.

9 Ba kwendaka tii na muzumba ya Esekole, mpe na manima ya kutala mbote-mbote yinsi na mansweki, bawu lembisaka bantima ya bana ya Isayeli, samu ti bawu kukota ve na yinsi yina Yave vwandaka pesa bawu.

10 Na kilumbu yango, Yave dasukaka mpe yandi kudyaka ndefi mutindu yayi:

11 “na babakala yina basikaka na Ngipiti, bayina vwandaka na bamvula kubanda na makumi zole tii na zulu, ata mosi na bawu ke tala yinsi yina mu kudyaka ndefi na Abalayami, na Isaaki mpe na Yakobi na kupesa beno, samu ti bawu me vwanda ve ya kukwikama na munu.

12 Kasi Kalebe, mwana ya Yefune mu-Kenizi mpe Yeswa, mwana ya Nune, kaka ni bawu ke tala yinsi yango, samu ti bawu me vwanda ya kukwikama na Yave.”

13 Yave dasukilaka bantu ya Isayeli. Yandi kotisaka bawu na yinsi ya kuyuma, kisika bawu lutisaka bamvula makumi yiya, tii ntangu yina kwizaka manisa mbandu ya bayina salaka mambu yina Yave ke zolaka ve.

14 Na ntangu yayi, beno, dikanda ya bantu ya masumu, beno zola kulanda nzila ya bankooko ya beno, samu na kusosa kaka ti nkele ya Yave kulutila dyaka na kubwidila Isayeli!

15 Kana beno bika na kulanda Yave, yandi ke bwela dyaka bilumbu ya bantu nyonso ya Isayeli na yinsi ya kuyuma. Beno ke sala ti mukangu nyonso yayi ya bantu kubeba kwandi.»

16 Bawu kwendaka zonza na sika ya Moyize mutindu yayi: «Ve! Beto ke tunga bampaka samu na bankombo mpe mameme ya beto awa. Beto ke tunga mpe bambanza samu na makanda ya beto awa.

17 Na manima, beto ke baka na nswalu nyonso binwanunu ya beto mpe beto ke vwanda na mantwala ya bana ya Isayeli tii beto ke kumisa bawu na ntoto ya bawu. Na ntangu yina, makanda ya beto ke bikana na kati ya bambanza ya kutungama na bibaka ya lukengolo, bisika yina bantu ya yinsi lenda sala bawu yimbi ve.

18 Beto lenda vutuka ve na bayinzo ya beto kana bana nyonso ya Isayeli me kuzwa ve ntoto ya bawu.

19 Kasi beto ke kuzwa kikunku ve mutindu

bawu na simu ya Yolodani. Samu ti beto me kuzwa yimeni ntoto ya beto kwaku na esete ya Yolodani.»

²⁰ Moyize vutulaka na bawu: «Kana beno sala mutindu beno ke na kutuba, kana beno baka binwanunu samu na kukwenda na mvita kintwadi na Yave,

²¹ kana beno nyonso beno baka binwanunu samu na kusabuka nzadi ya Yolodani kintwadi na Yave tii ntangu Yave ke bingisa bambeni ya yandi na mantwala ya yandi,

²² kana beno vutuka kaka na ntangu yina yinsi ke kuma na yisi ya lutumu ya Yave, beno ke vwanda ve na dyambu na ntadisi ya Yave mpe na sika ya bantu ya Isayeli. Yinsi yayi ke vwanda mwwilu ya beno na mantwala ya Yave.

²³ Kasi kana beno sala mutindu yina ve, beno zaba ti beno ke sala disumu na ntadisi ya Yave. Mpe beno fwana kuzaba ti disumu ya beno ke landa beno.

²⁴ Na ntangu yayi, beno tunga bambanza samu na makanda ya beno. Beno tunga bampaka samu na bankombo mpe mameme ya beno. Beno lungisa mambu yina beno me basisa na yinwa ya beno.»

²⁵ Bana ya Ngade mpe bana ya Lubene tubaka na Moyize mutindu yayi: «Bisadi ya nge ke sala yina nge mfumu ya beto ke na kutumisa.

²⁶ Bakento ya beto, bana ya beto, na bangombe ya beto, bankombo mpe mameme ya beto, nyonso ke bikana kwaku na bambanza ya Ngalaade.

²⁷ Beto bisadi ya nge, muntu-muntu ke baka binwanunu samu na kukwenda na mvita kintwadi na Yave, mutindu nge mfumu ya beto ke na

kuzonza.»

²⁸ Na yina, Moyize pesaka bantumunu samu na bana ya Ngade mpe ya Lubene. Yandi pesaka bantumunu yango na nganga-Nzambi Eleyazale, na Yeswa mwana ya Nune mpe na bamfumu ya makanda ya bifumba ya bana ya Isayeli.

²⁹ Moyize tubaka na bawu: «Kana bana ya Ngade na ya Lubene kusabuka nzadi ya Yolodani na beno, kana bawu baka binwanunu samu na kukwenda na mvita na beno kintwadi na Yave, mpe ti yinsi kukuma na yisi ya lutumu ya beno, beno ke pesa bawu yinsi ya Ngalaade mutindu mvwilu.

³⁰ Kasi kana bawu baka ve binwanunu samu na kusabuka na beno, bawu ke kuzwa kikunku ya bawu ya ntoto na kati ya beno kuna na yinsi ya Kaana.»

³¹ Bana ya Ngade mpe bana ya Lubene vutulaka mutindu yayi: «Beto bisadi ya nge, beto ke sadila yina Yave me tuba!

³² Beto ke baka binwanunu samu na kukwenda na mvita kintwadi na Yave, samu na kukota na yinsi ya Kaana. Kasi ntoto ya beto yina ke vwanda mvwilu ya beto, yawu ke vwanda ni na lweka yayi ya esete ya Yolodani.»

³³ Na sika ya bana ya Ngade, na bana ya Lubene, mpe na sika ya ndambu ya kifumba ya Manasse, mwana ya Yosefi, Moyize pesaka yinsi ya kintinu ya Siwone, ntinu ya ba-Amoli, mpe yinsi ya kintinu ya Onge, ntinu ya Basane. Yandi pesaka bawu bayinsi mpe bambanza ya yawu. Yandi pesaka bawu mpe babwala mpe bambanza yina vwandaka pene-pene.

³⁴ Bana ya Ngade tungaka bambanza yayi: Di-bone, Atalote, Alowele,

³⁵ Atalote-Sofane, Yazele, Yongebowa,

³⁶ Bete-Nimela mpe Bete-Alane. Bawu tungaka bambanza yina na bibaka ya lukengolo mpe bam-paka samu na bankombo mpe mameme ya bawu.

³⁷ Bana ya Lubene tungaka bambanza yayi: Es-ebone, Eleyale, Kileyatayime,

³⁸ Nebo, Bale-Mewone mpe Sibema. Bawu sobaka bankumbu ya Nebo mpe ya Baale-Mewone. Bawu pesaka bankumbu ya malu-malu na bambanza yina bawu tungaka.

³⁹ Bana ya Makile, mwana ya Manase, kwendaka nwanisa bantu ya Ngalaade. Bawu botolaka bawu yinsi, mpe bawu bingisaka ba-Amoli yina vwandaka zinga kuna.

⁴⁰ Na yina, Moyize pesaka na bana ya Makile, mwana ya Manase, yinsi yango ya Ngalaade, mpe bawu bandaka na kuzinga kuna.

⁴¹ Bana ya Yayile mwana ya nkaka ya Manase, kwendaka nwanisa babwala mingi ya ba-Amoli mpe botolaka yawu. Bawu pesaka babwala yina nkumbu «Bbwala ya Yayile.»

⁴² Noba kwendaka nwanisa mbanza Kenate mpe botolaka yawu. Yandi botolaka mpe bam-banza yina kele pene-pene ya yawu. Yandi pesaka nkumbu Noba na mbanza Kenate, Noba nkumbu ya yandi mosi.

33

Bisika yina Isayeli lutilaka ntangu bawu basikaka na Ngipiti

¹ Yayi ni bisika yina lutilaka bana ya Isayeli yina basikaka na Ngipiti, mutindu vwandaka bankonga ya binwani ya bawu, na lutwadusu ya Moyize mpe Aloni.

² Na ntumunu ya Yave, Moyize sonikaka bisika yina bawu vwandaka kwenda sala bivwandumpe bisika yina bawu vwandaka kwenda lutila. Bisika yango yina bawu vwandaka kwenda lutilanii yayi:

³ Bana ya Isayeli katukaka na mbanza Lamesese na kilumbu ya kumi na tanu ya ngonda ya ntete, kilumbu yina landaka kilumbu ya Paki. Bana ya Isayeli basikaka na kimpwanza nyonso na meso ya bantu nyonso ya Ngipiti.

⁴ Na ntangu yina, bantu ya Ngipiti vwandaka zika bana ya bawu ya ntete yina Yave kufwakanati ya bawu. Ni mutindu yina Yave fundisaka binzambi-nzambi ya bantu ya Ngipiti.

⁵ Bana ya Isayeli katukaka na mbanza Lamesese mpe bawu kwendaka sala kivwandu ya bawu kuna na Sukote.

⁶ Bawu katukaka na Sukote mpe bawu kwendaka sala kivwandu ya bawu kuna na Etame na ndilu ya yinsi ya kuyuma.

⁷ Bawu katukaka na Etame mpe bawu vutukaka na mbanza Pi-Ayilote, na kisika yina ketalasanaka na mbanza Baale-Sefone, mpe bawu salaka kivwandu ya bawu na mbanza Mingedole.

⁸ Bawu katukaka na mbanza Pi-Ayilote, bawu sabukaka mubu ya Batwandu, mpe bawu kukwendaka na yinsi ya kuyuma. Bawu salaka bilumbu tatu na kwendaka tambula na kati ya yinsi ya kuyuma ya Etame, mpe bawu salaka

kivwandu ya bawu kuna na Mala.

⁹ Bawu katukaka kuna na Mala mpe bawu kwendaka na Elime. Kuna na Elime, ya vwandaka na kumi na zole ya ba yinto ya maza mpe makumi ya maba. Ni kuna bawu salaka kivwandu ya bawu.

¹⁰ Bawu katukaka na Elime mpe bawu kwendaka sala kivwandu ya bawu pene-pene ya mubu ya Batwandum.

¹¹ Bawu katukaka kuna na mubu ya Batwandum mpe bawu kwendaka sala kivwandu ya bawu na yinsi ya kuyuma ya Sine.

¹² Bawu katukaka na yinsi ya kuyuma ya Sine mpe bawu kwendaka sala kivwandu ya bawu kuna na Dofeka.

¹³ Bawu katukaka na Dofeka mpe bawu kwendaka sala kivwandu ya bawu kuna na Aluse.

¹⁴ Bawu katukaka na Aluse mpe bawu kwendaka sala kivwandu ya bawu kuna na Lefidime. Kuna na Lefidime bantu kuzwaka ve maza ya kunwa.

¹⁵ Bawu katukaka na Lefidime mpe bawu kwendaka sala kivwandu ya bawu kuna na yinsi ya kuyuma ya Sinayi.

¹⁶ Bawu katukaka na yinsi ya kuyuma ya Sinayi mpe bawu kwendaka sala kivwandu ya bawu kuna na Kibelote-Tava.

¹⁷ Bawu katukaka na Kibelote-Tava mpe bawu kwendaka sala kivwandu ya bawu kuna na Aselote.

¹⁸ Bawu katukaka na Aselote mpe bawu kwendaka sala kivwandu ya bawu kuna na Litema.

¹⁹ Bawu katukaka na Litema mpe bawu kwendaka sala kivwandu ya bawu kuna na Litema.

daka sala kivwandum ya bawu kuna na Limone-Pelese.

²⁰ Bawu katukaka na Limone-Pelese mpe bawu kwendaka sala kivwandum ya bawu kuna na Libena.

²¹ Bawu katukaka na Libena mpe bawu kwendaka sala kivwandum ya bawu kuna na Lisa.

²² Bawu katukaka na Lisa mpe bawu kwendaka sala kivwandum ya bawu kuna na Keyelata.

²³ Bawu katukaka na Keyelata mpe bawu kwendaka sala kivwandum ya bawu na mongo ya Sefele.

²⁴ Bawu katukaka na mongo ya Sefele mpe bawu kwendaka sala kivwandum ya bawu kuna na Yalada.

²⁵ Bawu katukaka na Yalada mpe bawu kwendaka sala kivwandum ya bawu kuna na Makeyelote.

²⁶ Bawu katukaka na Makeyelote mpe bawu kwendaka sala kivwandum ya bawu kuna na Tayate.

²⁷ Bawu katukaka na Tayate mpe bawu kwendaka sala kivwandum ya bawu kuna na Tala.

²⁸ Bawu katukaka na Tala mpe bawu kwendaka sala kivwandum ya bawu kuna na Miteka.

²⁹ Bawu katukaka na Miteka mpe bawu kwendaka sala kivwandum ya bawu kuna na Yasemona.

³⁰ Bawu katukaka na Yasemona mpe bawu kwendaka sala kivwandum ya bawu kuna na Moselote.

³¹ Bawu katukaka na Moselote mpe bawu kwendaka sala kivwandum ya bawu kuna na Bene-Yakane.

³² Bawu katukaka na Bene-Yakane mpe bawu kwendaka sala kivwandum ya bawu kuna na Wole-Ngindengade.

³³ Bawu katukaka na Wole-Ngindengade mpe bawu kwendaka sala kivwandu ya bawu kuna na Yotebata.

³⁴ Bawu katukaka na Yotebata mpe bawu kwendaka sala kivwandu ya bawu kuna na Abelona.

³⁵ Bawu katukaka na Abelona mpe bawu kwendaka sala kivwandu ya bawu kuna na Esiwone-Ngebele

³⁶ Bawu katukaka na Esiyone-Ngebele mpe bawu kwendaka sala kivwandu ya bawu kuna na yinsi ya kuyuma ya Sine, na Kadese.

³⁷ Bawu katukaka na Kadese mpe bawu kwendaka sala kivwandu ya bawu kuna na Mongo ya Ole, pene-pene ya ndilu ya yinsi ya Edome.

³⁸ Kuna, nganga-Nzambi Aloni yulukaka na Mongo ya Ole, mutindu vwandilaka ntumunu ya Yave. Yandi kufwaka kuna na mvula ya makumi yiya, na manima ya kubasika ya bana ya Isayeli na Ngipiti. Ya vwandaka na kilumbu ya ntete ya ngonda ya tanu.

³⁹ Aloni vwandaka na bamvula nkama na makumi zole na tatu (123) ntangu yandi kufwaka kuna na Mongo ya Ole.

⁴⁰ Alade, ntinu ya ba-Kaanani vwandaka zinga na kizunga ya Nengeve, na yinsi ya Kaana. Yandi kuwaka ti bana ya Isayeli ke na kukwiza.

⁴¹ Bana ya Isayeli katukaka na Mongo ya Ole mpe bawu kwendaka sala kivwandu ya bawu kuna na Salemona.

⁴² Bawu katukaka na Salemona mpe bawu kwendaka sala kivwandu ya bawu kuna na Punone.

43 Bawu katukaka na Punone mpe bawu kwendaka sala kivwandum ya bawu kuna na Obote.

44 Bawu katukaka na Obote mpe bawu kwendaka sala kivwandum ya bawu kuna na Iye-Abalime na ndilu ya Mowabe.

45 Bawu katukaka na Iye-Abalime mpe bawu kwendaka sala kivwandum ya bawu kuna na Dibone-Ngade.

46 Bawu katukaka na Dibone-Ngade mpe bawu kwendaka sala kivwandum ya bawu kuna na Alemone-Dibelatayima.

47 Bawu katukaka na Alemone-Dibelatayima mpe bawu kwendaka sala kivwandum ya bawu kuna na myongo ya ba-Abalime, mbombo na mbombo na mongo ya Nebo.

48 Bawu katukaka na myongo ya ba-Abalime mpe bawu kwendaka sala kivwandum ya bawu kuna na mudimba ya yinsi ya kuyuma ya Mowabe, pene-pene na nzadi ya Yolodani, mbombo na mbombo na Yeliko.

49 Bawu salaka kivwandum ya bawu pene-pene ya nzadi ya Yolodani, kubanda na Bete-Yesimote tii na Abele-Sitime, na kati ya mudimba ya yinsi ya kuyuma ya Mowabe.

Ntumunu ya Yave na yina me tadila kukabula Kaana

50 Kuna na mudimba ya Mowabe, pene-pene ya nzadi ya Yolodani, na kisika yina ke talasanaka na mbanza Yeliko, Yave tubaka na Moyize:

51 «Tuba na bana ya Isayeli mutindu yayi: Ntangu beno ke manisa na kusabuka nzadi ya Yolodani mpe beno ke kota yimeni na yinsi ya Kaana,

52 beno ke bingisa na mantwala ya beno bantu nyonso yina ke zingaka na yinsi yina. Beno ke zimbisa biteki nyonso ya banzambi ya bawu ya matadi to ya bisengo. Beno ke mwangisa bisika nyonso ya bawu ya lusambulu yina kele na zulu ya myongo.

53 Beno ke baka yinsi ya bawu mpe beno ke banda na kuzingaka kuna. Mu me pesa beno yinsi yina samu ti yawu kuvwanda ya beno.

54 Beno ke bula dzeke samu na kukabula yawu na bifumba ya beno mpe na makanda ya beno. Beno ke pesa bisika ya nene na makanda ya nene mpe bisika ya fyoti na makanda ya fyoti. Konso dikanda ke baka kikunku yina ke pesama na yandi mutindu dzeke ke lakisa yawu.

55 Kasi kana beno bingisa ve na mantwala ya beno bantu yina ke zingaka na yinsi, bantu yango yina beno ke bika moyo, ni bawu ke talisa beno mpasi mutindu mwa kititi na kati ya disu, mutindu nsende na nzutu. Bawu ke kwamisa beno na kati ya yinsi yina beno ke banda na kuzinga.

56 Mpe mambu yina mu kanisaka na kusala bawu, ni na beno mu ke sala yawu.»

34

Bandilu ya yinsi ya Kaana

1 Yave tubaka na Moyize mutindu yayi:

2 «Pesa na bana ya Isayeli ntumunu, zabisa bawu mutindu yayi: Ntangu beno ke kota yimeni na yinsi ya Kaana, yinsi yina beno ke baka mutindu

mvwilu ya beno ni yinsi ya Kaana na bandilu ya yawu.»

³ «Na sude, ndilu ya beno ke banda na yinsi ya kuyuma ya Sine, pene-pene ya yinsi ya Edome. Na esete, ndilu ya beno ya sude ke banda na mubu ya Kufwa.

⁴ Yawu ke baluka na yisi ya mongo ya Bankala-Nseke. Yawu ke lutila na yinsi ya kuyuma ya Sine. Yawu ke kwenda na sude ya Kadese-Baleneya. Yawu ke basikila kuna na Yatesale-Adale mpe yawu ke lutila kuna na Asemone.

⁵ Katuka kuna na Asemone, ndilu yango ke baluka na kukwenda kuna na muzumba ya Ngipiti mpe yawu ke kwenda tii na mubu ya Meditelane.»

⁶ «Na wesete, ndilu ya beno ni mubu ya Meditelane. Ni kuna ke vwandila ndilu ya beno ya wesete.»

⁷ «Na node, ndilu ya beno ke vwanda ni yayi: yawu ke banda na mubu ya Meditelane mpe beno ke nata yawu tii na Mongo ya Ole.

⁸ Kukatuka kuna na Mongo ya Ole, beno ke nata yawu kuna na Lebo-Amate. Yawu ke kwenda tii na Sedade.

⁹ Yawu ke tatamana na Zifelone na kukuma na Asale-Enane. Ni yina ke vwanda ndilu ya beno na node.»

¹⁰ «Na esete, beno ke sala ndilu ya beno kubanda na Asale-Enane tii na Sefame.

¹¹ Kuna, yawu ke kulumuka, katuka Sefame tii na Libela, na esete ya Ayine. Ndilu ya beno ke kulumuka mpe yawu ke kwenda kubwa na esete ya kumu ya dyanga ya Ngenezaleti.

¹² Ndilu yango ke kulumuka dyaka na nzadi ya Yolodani tii na mubu ya Mungwa.»

«Ni yina ke vwanda bandilu ya yinsi ya beno na balweka nyonso.»

¹³ Moyize pesaka na bana ya Isayeli ntumunu yayi: «Yina ni yinsi yina beno ke kabula. Beno ke bula dzeke na kukabula yawu. Ya kele yinsi yina Yave pesaka ntumunu ya kupesa na bifumba yivwa na ndambu.

¹⁴ Samu ti na yina me tadila kifumba ya Lubene, konso dikanda kuzwaka yimeni ntoto ya bawu. Na yina me tadila kifumba ya Ngade, konso dikanda kuzwaka yimeni ntoto ya bawu. Na yina me tadila mpe ndambu ya kifumba ya Manase, bawu kuzwaka yimeni ntoto ya bawu.

¹⁵ Bifumba nyonso zole yina na ndambu ya kifumba ya Manase, bawu kuzwaka ntoto ya bawu kuna na lweka ya nkaka ya nzadi ya Yolodani, mbombo na mbombo na Yeliko, na lweka ya esete ya nzadi ya Yolodani.»

Bankumbu ya bantu yina ke kabula Kaana

¹⁶ Yave tubaka na Moyize:

¹⁷ «Bankumbu ya bantu yina ke kabula yinsi ni yayi: nganga-Nzambi Eleyazale mpe Yeswa, mwana ya Nune.

¹⁸ Beno ke bwela mfumu mosi-mosi na konso kifumba samu na kukabula yinsi.

¹⁹ Yayi ni bankumbu ya babakala yina beno ke baka. Samu na kifumba ya Yuda, beno ke baka Kalebe, mwana ya Yefune.

²⁰ Samu na kifumba ya bana ya Simewone, beno ke baka Samwele, mwana ya Amiwude.

²¹ Samu na kifumba ya Bezame, beno ke baka Elidade, mwana ya Kiselone.

²² Samu na kifumba ya bana ya Dane, beno ke baka mfumu Buki, mwana ya Yongeli.

²³ Na yina me tadila bana ya Yosefi, samu na kifumba ya bana ya Manase, beno ke baka mfumu Anyele, mwana ya Efode.

²⁴ Mpe samu na kifumba ya bana ya Efalayime, beno ke baka Kemwele, mwana ya Sifetane.

²⁵ Samu na kifumba ya bana ya Zabulone, beno ke baka mfumu Elisafane, mwana ya Palenake.

²⁶ Samu na kifumba ya bana ya Isakale, beno ke baka mfumu Paletyele, mwana ya Azane.

²⁷ Samu na kifumba ya bana ya Asele, beno ke baka mfumu Ayiwude, mwana ya Selomi.

²⁸ Samu na kifumba ya bana ya Nafetali, beno ke baka mfumu Pedayele, mwana ya Amiwude.»

²⁹ Yina ni bantu yina Yave tumisaka na kuk-abudila bana ya Isayeli yinsi ya Kaana.

35

Bambanza yina ba pesaka na ba-Levi

¹ Kuna na mudimba ya yinsi ya kuyuma ya Mowabe, pene-pene ya nzadi ya Yolodani, na kisika yina ke talasanaka na mbanza Yeliko, Yave tubaka na Moyize mutindu yayi:

² «Tumisa bana ya Isayeli na kupesa na ba-Levi bambanza na kati ya kikunku ya bawu ya ntoto, samu ti ba-Levi kuzinga kuna. Beno ke pesa mpe na ba-Levi bantoto yina ke zungaka bambanza yango.

³ Ba-Levi ke banda na kuzingaka na bambanza yina, mpe bantoto yina ke zungaka bambanza yango ke vwanda samu na bankombo na

mameme ya bawu. Bantoto yango ke vwanda mpe samu na bima ya bawu mpe samu na bibulu ya bawu ya nkaka.

⁴ Bantoto yango yina ke zungaka bambanza yina beno ke pesa na ba-Levi, yawu ke vwanda ya funda mosi (1 000) ya Bakude kubanda na bibaka ya mbanza, na balweka nyonso.

⁵ Na ngaanda ya mbanza, beno ke teza Bakude mafunda zole (2 000) na lweka ya esete, Bakude mafunda zole (2 000) na lweka ya sude, Bakude mafunda zole (2 000) na lweka ya wesete mpe Bakude mafunda zole (2 000) na lweka ya node. Mbanza ke vwanda na kati-kati. Ni mutindu yina ke vwandila bantoto yina ke zunga bambanza ya ba-Levi.

⁶ Na bambanza yina beno ke pesa na ba-Levi, ya ke vwanda na bambanza sambanu ya kubumbim-inaka. Muntu yina me kufwa mpangi muntu na luzolo ya yandi mosi ve, yandi lenda kwenda bumbama kuna. Ya ke vwanda mpe na makumi yiya na zole (42) ya bambanza ya nkaka.

⁷ Lutangu ya bambanza nyonso yina beno ke pesa na ba-Levi ke sala makumi yiya na nana (48), na bantoto yina ke zungaka yawu.

⁸ Lutangu ya bambanza yina beno ke baka na bifumba ya bana ya Isayeli yina me kuzwa bantoto mingi, bambanza yina beno ke pesa na ba-Levi, yawu ke vwanda ya mingi. Lutangu ya bambanza yina beno ke baka na bifumba yina me kuzwa bantoto ndambu, yawu ke vwanda ya fyoti. Kifumba yina me kuzwa bantoto ya mingi ke pesa bambanza mingi. Kifumba yina me kuzwa

bantoto ndambu ke pesa bambanza ndambu.»

Bambanza ya kubumbimina

⁹ Yave tubaka dyaka na Moyize

¹⁰ na kutuba na bana ya Isayeli mutindu yayi:
«Ntangu beno ke sabuka nzadi ya Yolodani samu
na kukota na yinsi ya Kaana,

¹¹ beno ke soola bambanza yina ke vwanda
samu na beno bambanza ya kubumbiminaka.
Kana muntu me kufwa mpangi muntu na luzolo
ya yandi mosi ve, yandi lenda kwenda bumbama
kuna.

¹² Bambanza yango ke vwanda bambanza ya
kwenda bumbama samu na kukima kikuudi ya
menga. Na yina, muntu yina me kufwa mpangi
muntu, ba ke kufwa yandi ve tekila ti yandi kwiza
telama na mantwala ya mukangu nyonso, samu ti
ba fundisa yandi.

¹³ Na bambanza nyonso yina beno ke pesa, ya
ke vwanda na bambanza sambanu ya kubumbim-
inaka.

¹⁴ Bambanza yango yina beno ke pesa, ya ke
vwanda tatu na esete ya nzadi Yolodani mpe
tatu na Kaana. Ya ke vwanda bambanza ya
kubumbiminaka.

¹⁵ Bambanza sambanu yina ke vwanda bam-
banza ya kubumbiminaka samu na bana ya
Isayeli, samu na banzenza mpe samu na bantu
yina ke zingaka mwa ntangu fyoti na kati-kati ya
beno. Muntu yina me kufwa mpangi muntu na
luzolo ya yandi mosi ve lenda kwenda bumbama
kuna.»

16 «Kana muntu bula mpangi muntu na kima ya kisengo mpe mpangi yina kwiza kufwa, yandi me kufwa muntu na luzolo ya yandi mosi. Muntu yina, ba fwana kufwa yandi.

17 Kana muntu yango me bula mpangi muntu ditadi yina ke sala ti mpangi yina kwiza kufwa, yandi me kufwa muntu na luzolo ya yandi mosi. Muntu yina, ba fwana kufwa yandi.

18 Kana yandi me bula yandi na kima ya yinti yina ke sala ti mpangi muntu yina kufwa, mpe ti yandi kwiza kufwa, yandi me kufwa muntu na luzolo ya yandi mosi. Muntu yina, ba fwana kufwa yandi.

19 Kikuudi ya menga ke kufwa muntu yina me kufwa mpangi muntu na luzolo ya yandi mosi. Ntangu kikuudi ke bwila yandi, kikuudi yango ke kufwa yandi.

20 Kana muntu me nunguna mpangi muntu samu ti yandi ke yinaka muntu yango, to kana yandi losila mpangi muntu kima na dibanza ya yimbi, mpe kana mpangi muntu yango kwiza kufwa,

21 to kana yandi bula mpangi muntu dikofi na mutindu ya yimbi mpe ti mpangi yango kufwa, muntu yina ba ke kufwa yandi. Yandi me kufwa muntu na luzolo ya yandi mosi. Kikuudi ya menga ke kufwa yandi ntangu yandi ke bwila yandi.»

22 «Kasi kana muntu ke yinaka ya yandi ve mpangi muntu mpe ti yandi me nunguna mpangi muntu yango na nko ve, to kana yandi me losa kima na dibanza ya yimbi ve, mpe ti kima yango me bwidila mpangi muntu,

²³ to kana yandi me losa ditadi ata kuzaba ti yawu ke bwidila muntu, mpe ti ditadi yango me sala ti mpangi yina kwiza kufwa, mpangi yina yandi vwandaka yina ve mpe yina yandi kanisaka ve na kusala yandi yimbi,

²⁴ mukangu ke landa bansalulu yayi ya misiku samu na kuzenga mambu yina ya muntu me kufwa mpangi muntu mpe kikuudi ya menga.

²⁵ Mukangu ke nwanina muntu yina samu ti yandi kubwa ve na maboko ya kikuudi ya menga.»

«Mukangu ke fidisa yandi na kati ya mosi ya bambanza ya kubumbimina, kisika yina yandi kwendaka bumbama ntete. Yandi ke vwanda kuna tii ntangu nganga-Nzambi ya ntete, yina ba byekaka, ke kufwa.

²⁶ Kasi muntu yina me kufwa mpangi muntu na luzolo ya yandi mosi ve, kana yandi kubasika, yandi kuluta bandilu ya mbanza ya kubumbimina, mbanza kisika yandi me kima,

²⁷ kana kikuudi ya menga kukuta yandi na ngaanda ya bandilu ya mbanza ya kubumbimina, kana kikuudi yango ya menga kufwa muntu yina, lufwa ya muntu yina ke kubwa ve na yintu ya kikuudi yango ya menga.

²⁸ Samu ti muntu yina me kufwa mpangi muntu na luzolo ya yandi mosi ve, yandi fwana ku-vwanda na kati ya mbanza ya kubumbimina tii lufwa ya nganga-Nzambi ya ntete. Na manima ya lufwa ya nganga-Nzambi ya ntete, muntu yango lenda vutuka na ntoto ya yandi.

²⁹ «Yina ni bansalulu ya misiku yina beno ke banda na kusadilaka bambandu na bambandu,

bisika nyonso yina beno ke vwanda.

30 «Kana muntu kufwa mpangi muntu na luzolo ya yandi mosi, ba fwana kufwa yandi. Kasi ba ke kufwa yandi kaka kana ba me kuwa kimbangi ya bantu mingi. Ba fwana kufwa ve muntu na kimbangi ya mbangi kaka mosi.

31 Beno kundima ve na kubaka mbongo samu na kuvuukisa muntu yina me kufwa mpangi muntu na luzolo ya yandi mosi. Samu ti muntu ya mutindu yina, ba fwana kufwa yandi.

32 Beno kundima mpe ve mbongo samu na kupesa yandi nzila ya kukima mbanza ya kubumbimina samu na kuvutuka na kwenda zinga dyaka na ntoto ya yandi tekila lufwa ya nganga-Nzambi ya ntete.

33 «Beno kusumuna ve yinsi yina beno kele. Ni menga ke sumunaka yinsi. Ya kele ve na mutindu ya kusala samu na kukatula masumu ya menga yina me tanga. Kaka ni lufwa ya muntu yina me tangisa menga yina lenda kukatula masumu yango.

34 Beno kusala ve ti yinsi yina beno ke na kuzinga kuvwanda ya kuvedila ve, yinsi kisika yina mu ke na kuzinga. Mu kele Yave, mpe mu ke zingaka na kati-kati ya bana ya Isayeli.»

36

Mutindu ya kusadila makwela ya kento yina kele kibyadi

¹ Na manima, bamfumu ya makanda ya bana ya Ngalaade, mwana ya Makile, mutekolo ya Manasse, na kati ya makanda ya Yosefi, bawu kwizaka tala Moyize mpe bamfumu ya bifumba ya Isayeli.

² Bawu tubaka mutindu yayi: «Mfumu, Yave tumisaka nge na kubula dzeke samu na kuzaba kikunku ya yinsi ya kupesa na bana ya Isayeli mutindu mvwilu. Yave tumisaka nge mpe na kupesa ntoto ya mpangi ya beto Selofeyade na sika ya bana ya yandi ya bakento.

³ Kana bubu yayi bawu kukwelana na babakala ya bifumba ya nkaka ya Isayeli, ntoto ya bawu ke katuka na kati ya kikunku ya batata ya beto, mpe yawu ke bwelama na kikunku ya bifumba ya babakala yina ke kwela bawu. Na yina, kikunku ya beto yina beto kuzwaka na nzila ya dzeke, yawu ke kuma ya fyoti.

⁴ Ntangu Mvula ya Kuyangalala ke banda samu na bana ya Isayeli, kikunku ya bawu ke kuma ya mankululu ya bifumba ya bawu ya malu-malu. Yawu ke katuka yawu nyonso na kikunku ya kifumba ya beto.»

⁵ Na ntumunu ya Yave, Moyize pesaka ntumunu na bana ya Isayeli. Yandi tubaka mutindu yayi: «Kifumba ya bana ya Yosefi me zonza mbote.

⁶ Dyambu yina Yave ke na kutumisa samu na bana ya Selofeyade ya bakento ni yayi: bawu ke kwelana na muntu ni muntu yina bawu ke zola, kasi bawu fwana kukwelana kaka na mosi ya makanda ya kifumba ya tata ya bawu.

⁷ Na yina, ntoto ya bana ya Isayeli, yawu lenda

kukatuka ve na kifumba mosi samu na kukwenda na kifumba ya nkaka. Konso mwana ya Isayeli fwana kukangama na ntoto ya kifumba ya bankooko ya yandi.

⁸ Konso mwana ya kento yina ke byadila ntoto na kati ya bifumba ya bana ya Isayeli, yandi fwana kukwelana na bakala ya dikanda ya kifumba mosi na yandi, samu ti konso mwana ya Isayeli kubyadila ntoto ya bankooko ya yandi.

⁹ Ntoto mosi ve lenda kukatuka na kifumba mosi samu na kukwenda na kifumba ya nkaka. Konso kifumba ya bana ya Isayeli fwana kukangama na ntoto ya yandi.»

¹⁰ Bana ya Selofeyade ya bakento salaka mutindu Yave tumisaka na Moyize.

¹¹ Bana ya Selofeyade ya bakento: Maala, Tilesa, Ongela, Mileka mpe Nowa, bawu kwelanaka na babakala ya dikanda ya tata ya bawu.

¹² Bawu kwelanaka na kati ya makanda ya bana ya Manase, mwana ya Yosefi. Mpe bantoto ya bawu bikanaka kaka na kati ya kifumba ya dikanda ya tata ya bawu.

¹³ Yina ni bantumunu mpe bansalulu ya misiku yina Yave pesaka na bana ya Isayeli na nzila ya Moyize, kuna na mudimba ya yinsi ya kuyuma ya Mowabe pene-pene ya nzadi ya Yolodani, na kisika yina ke talasanaka na mbanza Yeliko.

Mambu ya Nzambi

The Holy Bible in the Kituba language of Congo Bible entier en Kituba de Congo-Brazzaville

copyright © 2025 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kituba)

Contributor: Wycliffe USA

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 May 2025 from source files dated 14 May 2025

a854b3e0-daa0-5e79-9026-5b48865cc4ea